

yoo pa wọn lara rárá; wọn o gbe ọwọ le awọn olókùnrùn, ara wọn o dá.”

19. Bẹẹ ni nigba ti Oluwa si ti ba wọn sòrò tán, a si gba a lọ soke ọrun, o si jòkódó ni ọwọ ọtun Ọlọrun. (Luk 24:50,51; A.A. 1:9-11.)

20. Wọn si jade lọ, wọn si nwaasu nibigbogbo, Oluwa si nba wọn šíšẹ, o

si n fi idí ọrò naa múlẹ, nipa àmì ti ntẹlẹ e. (Amin.)

AFIYESI PATAKI: Awọn Bibeli átijo miran pari lwe Marku yi si ori 16:8. Awọn miran ẹwẹ si fi ipari kekere yi kún tiwọn lehin ẹsẹ 8: Wọn si ròhìn ni sòkí ohun gbogbo ti wọn sọ fun wọn fun Peteru ati awọn ti o wà pẹlu rẹ. Lehin eyi, Jesu tikaarẹ si ràn ikede mimọ alaibabajẹ ti ẹ ti igbàlẹ titi-lae jade nipasẹ wọn.

IHIRERE LUKU

(A.M. 4000-A.D. 33)

ORI 1.

Ọrò išaaju.

NIWỌN bi ọpọ eniyan ti dāwólé e lati ẹ akójo ihin awọn ohun ti o daju ti o si fẹšemuḽẹ šinšin laarin wa.

2. Ani geḽe bi a ti fi lé wa lọwọ lati ọdọ awọn ti wọn ẹ aláfojúrí ati iranṣẹ ọrò naa lati ibèrẹ wá, (Heb 2:3; 1 Pet 5:1; 2 Pet 1:16; 1 Jhn 1:1; Mk 1:1; Jhn 15:27.)

3. O si yẹ fun mi pẹlu, lati kowe si o leseṣe, lehin ti mo ti ẹ iwadifí ohun gbogbo kinní-kinní lati ibèrẹ, Teofilu ọlólá julo, (A.A. 11:4; 18:23; 1:1.)

4. Ki iwọ lè mọ ọtítọ awọn ohun ti a sọ fun ọ. (Jhn 20:31.)

Asọtélẹ nipa ibi Johanu Onítẹbomi.

5. Nigba ọjọ Herodu ọba Judea, alufa kan wá, ti orukọ rẹ nḽ Sakariah, lati ipín Abia; aya rẹ si ẹ ọkan ninu awọn ọmọbinrin Aaroni, orukọ rẹ si nḽ Elisabeti. (Matt 2:1; 1 Kro 24:10.)

6. Awọn mejeji si ẹ olododo niwaju Ọlọrun, wọn nrin ni gbogbo ofin ati ilànà Oluwa lálégàn. (Gen 7:1; 1 A.Ọba 9:4; 2 A.Ọba 20:3.)

7. Šugbọn wọn kò ni ọmọ, nitori ti Elisabeti yàgàn, awọn mejeeji si di arúgbó.

8. O si ẹ, nigba ti o nṣe išẹ alufa niwaju Ọlọrun nigba ti o kan ipín tire, (1 Kro 24:19; 2 Kro 8:14.)

9. Geḽe bi išẹ awọn alufa, o kàn án lati fi turari jóná, nigba ti o ba wọ inu tempili Oluwa lọ. (Eks 30:7,8; 1 Kro 23:13; 2 Kro 29:11.)

10. Gbogbo ijọ awọn eniyan si ngbadura lode ni akókò sisun turari. (Lef 16:7.)

11. Angẹli Oluwa kan si fi ara hàn án, o duro ni apá ọtún pepẹ turari.

12. Nigba ti Sakariah si ri i, ori rẹ wúlẹ, ẹrù si bà á.

13. Šugbọn angẹli naa wi fun un pe, “Má bẹrù, Sakariah: nitori ti adura rẹ gbà: Elisabeti aya rẹ yoo si bi ọmọkunrin kan fun ọ, iwọ o si sọ orukọ rẹ ni Johanu. (ẹsẹ 30,60,63.)

14. Iwọ o si ni ayọ ati inu didun: eniyan pupọ yoo si yọ si ibi rẹ. (ẹsẹ 58.)

15. Nitori yoo di ẹni nlá niwaju Oluwa, ki yoo si mu ọti-waini, bẹẹ ni ki yoo si mu ọti-lile; yoo si kun fun Ẽmí-mímọ ani lati inu iya rẹ wá. (Num 6:3; Ondj 13:4; Luk 7:33; Jer 1:5; Gal 1:15.)

16. Oun o si yi ọpọlọpọ ninu awọn ọmọ Israeli pada si Oluwa Ọlọrun wọn (Mal 4:5,6.)

17. Ẽmí ati agbara Elijah ni oun o si fi šaaju rẹ lọ, lati yi ọkan awọn baba pada si ti awọn ọmọ, ati ti awọn alaigbóràn si ọgbón awọn olootọ lati pèsẹ eniyan ti a mura silẹ de Oluwa.” (Matt 11:14; 17:13.)

18. Sakariah si wi fun angeli naa pe, "Ami wo ni emi o fi mo eyi? Emi saa di arugbo, ati Elisabeti aya mi si lojo lori pupo." (Gen 17:17; 15:8; 18:11; ese 34.)

19. Angeli naa si dahun o si wi fun un pe, "Emi ni Gabrieli, ti o maa nduro niwaju Olorun; emi ni a ran wa lati so fun o, ati lati mu ihin ayò wonyi fun o. (Dan 8:16; 9:21-23; Matt 18:10.)

20. Si kiyesi i, iwò o yadi, iwò ki yoo si lè fohùn, titi ojo naa ti nkan wonyi yoo fi se, nitori iwò kò gba orò mi gbò ti yoo se ni akókò won." (Esk 3:26; 24:27.)

21. Awon eniyan si duro de Sakariah, enu si ya won nitori ti o pe ninu tempili.

22. Nigba ti o si jade, kò lè fohùn si won: won si woye pe ó rí iran ninu tempili: nitori ti o nse apeere si won, o si ya odi. (ese 62.)

23. O si se, nigba ti akókò ise-isin re pari, o lo si ile re.

24. Lehin ojo wonyi ni Elisabeti aya re loyun, o si fi ara re pamò loşu marun, o ni:

25. "Bayi ni Oluwa se fun mi lojo ti o sijuwo mi, lati mu egan mi kuro lodo araye." (Gen 30:23; Isa 4:1.)

Asotèle nipa ibi Jesu Kristi. (Matt 1:18-25.)

26. Ni osu kefa a si ran angeli Gabrieli lati oddo Olorun lo si ilu kan ni Galili, ti a npe ni Nasareti. (Matt 2:23.)

27. Si wundia kan afesona okunrin kan, ti a npe ni Josefu, ti idile Dafidi; oruko wundia naa si nje Maria. (Matt 1:16; ese 19.)

28. Angeli naa si to o wa, o si wi pe "Alaafia, iwò eni ti a se loore pupo, Oluwa wa pelu re!" * (Alabukun-fun ni iwò ninu awon obinrin.) (Dan 9:23; 10:19.)

(28) * (Awon bibeli atijo miran fi eyi kun tiwon.)

29. Sugbon okan re kò lèlè nitori orò naa, o si rò ninu ara re pe, iru kiki kinni eyi!

30. Angeli naa si wi fun un pe, "Ma beru, Maria: nitori iwò ti ri ojurerelodo Olorun!

31. Si kiyesi i, iwò o loyun ni inu re, iwò o si bi omokunrin kan, ti iwò o si pe oruko re ni JESU. (Isa 7:14; Luk 2:21.)

32. Oun o po, Omò Oga-ogo julò ni a o si maa pe e: Oluwa Olorun yoo si fi ite Dafidi baba re fun un. (Mk 5:7; Isa 9:6,7; Jer 23:5; Ifh 3:7.)

33. Yoo si joba ni ile Jakubu titi ayé; ijoba re ki yoo si ni ipekun." (Dan 2:44; 7:14,27; Matt 28:18; Heb 1:8; Mika 4:7; 2 Sam 7:12,13.)

34. Nigba naa ni Maria wi fun angeli naa pe, "Eyi yoo ha ti se ri bee, nigba ti emi kòlè tii mo okunrin?"

35. Angeli naa si dahun o si wi fun un pe, "Emi mimò yoo to o wa ati agbara Oga-ogo yoo siji bò o nitori naa ohun mimò ti a o ti inu re bi, Omò Olorun ni a o maa pe é. (ese 32; Mk 1:24; Matt 4:3.)

36. Si kiyesi Elisabeti ibatan re, oun pelu si loyun omokunrin kan ni igba ogbo re: eyi si ni osu kefa fun eni ti a npe ni agan.

37. Nitori kò si ohun ti Olorun kò lè è se." (Gen 18:14; Jer 32:17; Matt 19:26; Mk 10:27; Luk 18:27; Rom 4:21.)

38. Maria si wi pe, "Wo o, iranşebinrin Oluwa ni mi, ki o ri fun mi gege bi orò re!" Angeli naa si fi i silè lo.

Maria be Elisabeti wo.

39. Ni ojo wonyi ni Maria si dide, o lo kankán si ile-okè, si ilu kan ni Juda. (ese 65.)

40. O si wo ile Sakariah lo, o si ki Elisabeti.

41. Nigba ti Elisabeti gbò kiki Maria, olè omò so ninu re, Elisabeti si kun fun Emi Mimò: (ese 67.)

42. O si ke ni ohun rara, o si wi pe, "Alabukun-fun ni iwò ninu awon

obinrin, alabukun-fun si ni fun ọmọ inu rẹ! (Ondj 5:24; Luk 11:27,28.)

43. Bawo ni èyí ti se tọ si mi, ti iyá Oluwa mi fi tọ mi wá? (Luk 2:11.)

44. Sawo o, bi ohùn kíkí rẹ ti bọ si mi ni eti, ọlẹ ọmọ sọ ninu mi fun ayọ.

45. Alabukun-fun si ni ẹni ti o gbagbo: nitori nkan wọnyí ti a sọ fun un lati ọdọ Oluwa wa yoo sẹ!"

Orin Iyin Maria.

46. Maria si dahun: "O ni ọkàn mi yin Oluwa logo. (1 Sam 2:1-10; Psm 34:2,3; Hab 3:18.)

47. Ẹmí mi si yò si Ọlọrun Olugbala mi. (Psm 35:9; 1 Tim 1:1; 2:3; Tit 2:10; Jud 25.)

48. Nitori ti o sijuwo iwa irẹlẹ iranṣẹbinrin rẹ: sa wo o, lati isinsinyí lọ gbogbo iran eniyan ni yoo maa pe mi ni alabukun-fun. (Psm 138:6; Luk 11:27.)

49. Nitori ẹni ti o ni agbara ti se ohun titobi fun mi; mímó si ni oruko rẹ. (Psm 71:19; 111:9.)

50. Aanu rẹ si nbe fun awon ti o beru rẹ lati irandiran. (Psm 103:17.)

51. O ti fi agbara han ni apa rẹ; o ti tú awon agberaga ka ninu ironu okan won. (Psm 98:1; Isa 40:10; Psm 33:10; 1 Pet 5:5,7.)

52. O ti mu awon alagbara kuro lori ite won, o si gbe awon talakà lekè. (Job 5:11.)

53. O ti fi ohun ti o dara kún awon ti ebi npa; o si ran awon olórò pada lowo ọfo. (Psm 34:10.)

54. O ti ran Israeli ọmọ-ọdọ rẹ lowo, ni iranti aanu rẹ. (Psm 98:3.)

55. Bi o ti sọ fun awon baba wa, fun Abrahamu, ati fun irú-ọmọ rẹ laelae." (Gen 17:19; Psm 132:11; Gal 3:16.)

56. Maria si ba a jókódó niwon oṣu metá, o si pada lọ si ile rẹ.

Ibí Johanu Onitẹbomi.

57. Ọjọ Elisabeti pe ti yoo bimọ; o si bi ọmọkunrin kan.

58. Ati awon aládúgbò, ati awon ibatan rẹ gbọ bi Oluwa ti se aanu nla fun un, won si ba a yò. (Gen 19:19.)

59. O si se, ni ọjọ kejo won wá lati kọ ọmọ naa nílà; won si sọ oruko rẹ ni Sakariah, gege bi oruko baba rẹ. (Gen 17:12; Lef 12:3.)

60. Iyá rẹ si dahun, o ni "Béèkọ; sugbon Johanu ni a o maa pe e!"

61. Won si wi fun un pe, "Kò si okan ninu awon ara rẹ ti a npe ni oruko yi."

62. Won si se apeere si baba rẹ, bi o ti nfe ki a pe e." (ese 22.)

63. O si bèèrè wálàà, o kọ, pe, "Johanu ni oruko rẹ!" Ẹnu si ya gbogbo won. (ese 13.)

64. Ẹnu rẹ si si lógán, okun ahon rẹ si tú, o si sọrọ, o si yin Ọlọrun. (ese 20.)

65. Ẹrù si ba gbogbo awon aládúgbò won: a si ròhin gbogbo nkan wọnyí ka gbogbo ilẹ òkè Judea.

66. Gbogbo awon ti o gbọ si to o sínú okan won, won nwi pe, "Irú ọmọ kinni èyí yoo jẹ!" Ọwó Oluwa si wá pelu rẹ. (Luk 2:19,51; Gen 39:2; A.A. 11:21.)

Orin Opé Sakariah.

67. Sakariah baba rẹ si kún fun Ẹmi Mímó, o si sọtẹlẹ, pe, (ese 41; Joel 2:28.)

68. "Olubukun ni Oluwa Ọlọrun Israeli nitori ti o ti bójúwò, o si ti da awon eniyan rẹ nídè, (Psm 72:18; 111:9; Luk 7:16.)

69. O si ti gbe iwo igbala sókè fun wa ni ile Dafidi ọmọ-ọdọ rẹ; (Psm 18:2; 89:17; 132:17; Esk 29:21; 1 Sam 2:10.)

70. Bi o ti wi lenu awon woli rẹ mímó, ti won ti nbe lati ibere ayé wá: (Jer 23:5; Dan 9:24; A.A. 3:21; Rom 1:2; Mika 7:20; Psm 105:8,9; 106:45; Esk 16:60.)

71. Pe, a o gbà wá là lowo awon ọtá wa, ati lowo gbogbo awon ti o korira wa;

72. Lati se aanu tí ó ti şelérí fun awon baba wa, ati lati ranti majemu rẹ mímó,

73. Ibura ti o ti še fun Abrahamu baba wa.

74. Pe oun o fifun wa, lati gbà wá lẹwọ awọn ọtá wa, ki awa lè maa sin in laifọyà. (Rom 6:18; Heb 9:14.)

75. Ni mímọ iwà ati ni ododo niwaju rẹ, lojọ ayé wa gbogbo. (Ef 4:24; Tit 2:12.)

76. Ati iwọ, ọmọ, woli Ọga-ogo ni a o maa pe ọ; nitori iwọ ni yoo saaju Oluwa lati tun ọnà rẹ še; (Mal 3:1; 4:5; Matt 11:9,10.)

77. Lati fi imọ igbala fun awọn eniyan rẹ fun imukuro ẹsẹ wọn, (Mk 1:4.)

78. Nitori iyónú Ọlórún wa; nipa eyi ti yiyo-ọjọ lati oke wá bójúwò wá.

79. Lati fi imọlẹ fun awọn ti o jókòó ni okùnkùn ati ni ọjiji ikú, ati lati fi ẹsẹ wa lẹ ọnà alaafia." (Matt 9:2; Mk 4:16; A.A. 26:18.)

80. Ọmọ naa si dagba, o si le ni ọkàn, o si wa ni ijù titi o fi di ọjọ ifihan rẹ fun Israẹli. (Luk 2:40,52.)

ORI 2.

Ibi Jesu Kristi. (Matt 1:18-25.)

O si še ni ọjọ wọnyii, àşẹ ti ọdọ Kesari Augusitu jade wá pe, ki a kọ orukọ gbogbo ayé sinu iwé. (Luk 3:1.)

2. (Eyi ni ikosinu-iwe ikinni ti a še nigba ti Kireniu fi jẹ Baalẹ Siria.)

3. Gbogbo awọn eniyan si lọ lati kọ orukọ wọn sinu iwe, olukuluku si ilu ara rẹ.

4. Josefu pẹlu si goke lati Nasarẹti ilu Galili lọ, si ilu Dafidi ni Judea, ti a npe ni Bẹtlehẹmu; nitori ti iran ati idile Dafidi ni oun. (Luk 1:27.)

5. Lati kọ orukọ rẹ, pẹlu Maria aya rẹ ti o ti fẹ ti o tobi fun oyún.

6. O si še, nigba ti wọn wà nibẹ, ọjọ rẹ pé ti oun o bimọ.

7. O si bi akọbi rẹ ọmọkunrin, o si fi ọjá we e, o si tẹ e sinu ibùjẹ-eran: nitori ti àyè kò si fun wọn ninu ile ẹrò.

Angeli yọ si awọn oluṣọ-agutan.

8. Ni ilu naa, awọn oluṣọ-àgùtàn

nbẹ ti wọn wa ni papa ti wọn nṣọ agbo agutan wọn loru.

9. Bẹẹ ni angeli Oluwa yọ si wọn, ogo Oluwa si ràn yí wọn ka: ẹrù si bà wọn gidigidi. (Luk 1:11; A.A. 5:19.)

10. Angeli naa si wi fun wọn pe, "Máşe bẹrù: saa wo o, mo mu ihinrere ayọ nla wá fun yin, eyi ti i še ti eniyan gbogbo. (Matt 14:27.)

11. Nitori a bi Olugbala fun yin loni ni ilu Dafidi, ti i še Kristi Oluwa. (Jhn 4:42; Matt 1:16; 16:16; Luk 1:43; A.A. 2:36.)

12. Eyi ni yoo si še àmì fun yin; eyin o ri ọmọ-ọwọ ti a fi ọjá wé, o dubulẹ ni ibùjẹ-eran." (1 Sam 2:34; 2 A.Ọba 19:29; Isa 7:14.)

13. Ọpọlọpọ ogun ọrun si yọ pẹlu angeli naa ni ọjiji, wọn yin Ọlórún, wi pe, (Dan 7:10; If 5:11.)

14. "Ogo ni fun Ọlórún loke ọrun, ati ni ayé alaafia, ifẹ inu rere si eniyan!" (Isa 57:19; Luk 1:79; Rom 5:1; Ef 1:9; Filp 2:13.)

15. O si še, nigba ti awọn angeli naa pada kuro lẹdọ wọn lọ si ọrun, awọn ọkunrin oluṣọ-agutan naa ba ara wọn sọ pe, "E jẹ ki a lọ tààràtá si Bẹtlehẹmu, ki a le ri ohun ti o şelẹ, ti Oluwa fihan fun wa."

16. Wọn si lọ lógán, wọn si ri Maria, ati Josefu, ati ọmọ-ọwọ naa, o dubulẹ ninu ibùjẹ-eran.

17. Nigba ti wọn si ti ri i, wọn sọ ohun ti a ti wi fun wọn nipa ti ọmọ yii.

18. Ẹnu si ya gbogbo awọn ti o gbọ si nkan wọnyii, ti a wi fun wọn lati ọdọ awọn oluṣọ-agutan.

19. Şugbọn Maria pa gbogbo nkan wọnyii mó, o nro wọn wò ninu ọkàn rẹ. (ẹsẹ 51.)

20. Awọn oluṣọ-agutan si pada lọ, wọn nfi ogo fun Ọlórún, wọn si yin in, nitori ohun gbogbo ti wọn ti gbọ ati ti wọn ti ri, bi a ti wi fun wọn. (Matt 9:8.)

A kọ Jesu nila.

21. Nigba ti ijọ mejọ si pe lati kọ ọmọ naa nila, wọn pe orukọ rẹ ni

JESU, bi a ti sọ ọ tẹlẹ lati ọdọ angeli naa wa ki a tó loyùn rẹ. (Luk 1:59; 1:31.)

A gbe Jesu wọ Tẹmpili.

22. Nigba ti ọjọ iwènú Maria si pe gẹgẹ bi ofin Mose, wọn gbe Jesu wá si Jerusalemu lati fi i fun Oluwa. (Lef 12:2-6.)

23. (Bi a ti kọ ọ sinu ofin Oluwa pe, "Gbogbo ọmọ ọkunrin ti o ẹ akọbi oyún ni a o pè ni mimọ fun Oluwa.") (Eks 13:2,12; Num 3:13.)

24. Ati lati rubọ gẹgẹ bi eyi ti a wi ninu ofin Oluwa, "Adaba meji, tabi ọmọ eyselé meji." (Lef 12:8.)

25. Si kiyesi i, ọkunrin kan wà ni Jerusalemu, orukọ rẹ a maa jẹ Simeoni ọkunrin naa si ẹ olooto ati olufokàn-sin, o nreti itunú Israẹli: Ẹmi Mimọ si bà le e. (ẹsẹ 38; Luk 23:51.)

26. A si ti fihan an lati ọdọ Ẹmi Mimọ wá pe, oun ki yoo ri ikú, ki o to ri Kristi Oluwa. (Psm 89:48; Heb 11:5.)

27. O si ti ipa Ẹmí wá sinu tẹmpili: nigba ti awọn obi rẹ si gbe ọmọ naa, Jesu, wá, lati ẹ fun un bi ẹ ofin. (ẹsẹ 22.)

28. Nigba naa ni o gbe e lápá rẹ, o fi ibukun fun Ọlórún, o ni,

Orin Simeoni.

29. "Oluwa, nigba yíi ni o tó jẹ ki ọmọ-ọdọ rẹ o lọ ni alaafia, gẹgẹ bi ọrọ rẹ: (ẹsẹ 26.)

30. Nitori ti oju mi ti ri igbàlà rẹ naa, (Isa 52:10; 40:5; Luk 3:6.)

31. Ti iwọ ti pèsè silẹ niwaju eniyan gbogbo.

32. Imọlẹ lati mọ si awọn Keferi, ati ogo Israẹli eniyan rẹ." (Isa 42:6; 49:6; A.A. 13:47; 26:23.)

33. Ẹnu si ya Josefu ati iyá rẹ si nkan ti a nsọ si i wọnyí.

34. Simeoni si sure fun wọn, o si wi fun Maria iyá rẹ pe, "Kiyesi i, a gbe ọmọ yíi kalẹ fun iṣubu ati idide ọpọ eniyan ni Israẹli; ati fun àmì ti a nsọrọ ọdì sí; (Matt 21:44; 1 Kor 1:2,24; 2 Kor 32:16; 1 Pet 2:7,8.)

35. (Idà yoo si gun iwọ naa ni ọkàn pẹlú,) ki a lè fi ironu ọpọ ọkàn hàn."

Anna woli yin Ọlórún logo.

36. Ẹnikan si nbẹ, Anna woli, ọmọbinrin Fanueli, ni ẹyà Aseri: ọjọ ogbó rẹ pọ, o ti ba ọkọ gbe ni ọdun meje lati igbà wundia rẹ wá; (A.A. 21:9; Jos 19:24; 1 Tim 5:9.)

37. O si ẹ opó fun iwọn ọdun merinlelogorin, ẹni ti kò kuro ni tẹmpili o si nfi aawẹ ati adura sin Ọlórún lósan ati lóru.

38. O si wolé ni àkókò naa, o si dupe fun Oluwa pelu, o si sọrọ rẹ fun gbogbo awọn ti o nreti idándè Jerusalemu. (ẹsẹ 25; Luk 24:21.)

39. Nigba ti wọn si ti ẹ nkan gbogbo tán gẹgẹ bi ofin Oluwa, wọn pada lọ si Galili, si Nasarẹti ilu wọn. (ẹsẹ 51.)

40. Ọmọ naa si ndàgbà, o si nlagbara, o si kun fun ogbón, oore-ọfẹ Ọlórún si nbẹ lara rẹ. (ẹsẹ 52; Luk 1:80.)

Ọmọ naa, Jesu, ninu Tẹmpili.

41. Awọn obi rẹ a si maa lọ si Jerusalemu loṣoṣo si àjọ irekọja. (Eks 23:15; Deut 16:1-6.)

42. Nigba ti o si di ọmọ ọdún mejila, wọn goke lọ si Jerusalemu gẹgẹ bi ẹ ajọ naa.

43. Nigba ti ọjọ wọn si pe bi wọn ti npada bọ, ọmọ naa Jesu duro lehin ni Jerusalemu; awọn obi rẹ kò mọ.

44. Şugbón wọn ẹbi o wà laarin egbé èrò, wọn rin irin ọjọ kan; wọn wa a kiri ninu awọn ará ati awọn ojúlùmọ wọn.

45. Nigba ti wọn kò si ri i, wọn pada si Jerusalemu, wọn nwa a kiri.

46. Lehin ijọ meta wọn ri i ninu tẹmpili o jókòó laarin awọn olukoni, o ngbọ tiwọn, o si nbi wọn léèrè. (Matt 7:28; Mk 1:22; Luk 4:22,32; Jhn 7:15,46.)

47. Ẹnu si ya gbogbo awọn ti o gbọ ọrọ rẹ fun ọye ati idahun rẹ.

48. Nigba ti wọn si ri i, ha ẹ wọn! iya rẹ si bi i pe, "Ọmọ, eese ti iwọ fi ẹ

wá beẹ? Sa wo o, baba rẹ ati emi ti nfi ibanujẹ wa ọ kiri!" (Mk 3:31-35.)

49. O dahun wi fun wọn pe, "Eeşẹ ti eyin fi nwa mi kiri? Eyin kò mò pe mo nilati wà nibi işẹ Baba mi?" (Jhn 2:16.)

50. Ọrò ti o sọ kò si ye wọn. (Mk 9:32; 9:45.)

51. O si bá wọn sọkalẹ lọ si Nasarẹti, o si gbóran si wọn lẹnu; şugbọn iyá rẹ pa gbogbo nkan wònyi mó ninu ọkan rẹ.

52. Jesu si npọ ni ọgbón, o si ndà-gbà, o si wa ni ojurerere ni ọdọ Olorun ati eniyan. (eşẹ 40; 1 Sam 2:26.)

ORI 3.

İşẹ-Iranşẹ Johanu Onitẹbomi. (Matt 3:1-12; Mk 1:1-8; Jhn 1:6-8,19-28.)

NI ọdún kẹẹdogun ijoba Tiberiu Kesari, nigba ti Pontiu Pilatu je baalẹ Judea, ti Herodu si je tetrarki Galili, Filipi arakunrin rẹ si je tetrarki ti agbẹgbẹ Iturea ati ti Trakoniti, Lisanía si je tetrarki Abilene. (Matt 27:2; 14:1.)

2. Ti Anna ati Kaafa nşẹ olori awọn alufa, nigba naa ni ọrò Olorun tọ Johanu ọmọ Sakariah wá ni ijù. (Jhn 11:49; 18:13; A.A. 4:6; Matt 26:3.)

3. O si wá si gbogbo ilẹ iha Jordani, o nwaasu baptismu ironupiwada fun imúkúrdò eşẹ.

4. Bi a ti kọ ọ ninu iwe ọrò woli Isaiah pe, "Ohùn ẹnì tí nkigbe ni ijù, E tún ọ̀nà Oluwa şe, ẹ mu ipa-ona rẹ tọ. (Isa 40:3-5.)

5. Gbogbo ọgbun ni a o kún, gbogbo ọkẹ nla ati ọkẹ kekere ni a o sọ di pètẹlẹ; ọ̀nà wíwọ ni a o şe ni títọ, ati ọ̀nà pàlapàla ni a o tẹ beşẹ;

6. Gbogbo eniyan ni yoo si ri igbàlẹ Olorun." (O.D. 98:2; Isa 52:10; Luk 2:30.)

7. Nigba naa ni o wi fun ọpọ awọn eniyan ti o wá lati baptisi lodo rẹ pe, "Eyin iran paramólẹ, tani o kilọ fun yin lati sá kuro ninu ibinu ti nbọ? (Matt 12:34; 23:33.)

8. Nitori naa ẹ so ẹso ti o yẹ fun iro-

nupiwada, ki ẹ má si şe bẹrẹ si sọ ninu ara yin pe, 'Awa ni Abrahamu ni baba,' ki emi wi fun yin, Olorun lẹ gbe ọmọ jade fun Abrahamu ninu okuta wònyi. (Jhn 8:33,39.)

9. Ati nisinsinyii pelu, a fi àáké lé gbogbo igi naa: gbogbo igi ti kò bá so eso rere, ni a o ge lulẹ, a o si wọ ọ jù sinu iná." (Matt 7:19; Heb 6:7,8.)

10. Awọn eniyan si nbi i pe, "Kinni ki awa o şe?" (A.A. 2:37.)

11. O dahun o si wi fun wọn pe, "Eni ti o ba ni ẹwù meji, ki o fi ọkan fun ẹnì tí kò ni; ẹnì tí o ba si ni ounje, ki o şe beşẹ pelu." (Jms 2:15,16.)

12. Awọn agbowode si tọ ọ wá lati baptisi lodo rẹ, wọn si bi i pe, "Olukọni, kinni awa o şe?" (Luk 7:29.)

13. O si wi fun wọn pe, "E má şe fi agbara gbà jù bí a ti rán yin lọ mọ!" (Luk 19:8.)

14. Awọn ọmọ-ogun si bèèrè lowo rẹ, pe, "Ati awa, kinni ki awa o şe?" O si wi fun wọn pe, "E má şe hùwà ipá si ẹnìkẹni, ki ẹ ma si şe rẹ ẹnìkẹni jẹ; ki owó işẹ yin si tẹ yin lórun." (Eks 23:1; Lef 19:11.)

15. Bi awọn eniyan si ti nreti, ti gbogbo wọn si nrò ninu ara wọn nitori Johanu, bí oun ni Kristi bí oun kọ; (A.A. 13:25.)

16. Johanu dahun o si wi fun gbogbo wọn pe, "Lootọ ni emi nfi omi baptisi yin; şugbọn ẹnì tí o lagbara ju mi lọ nbọ, okùn bàtà eşẹ ẹnì tí emi kò tó tú; oun ni yoo fi Ẹmi Mimọ ati iná baptisi yín. (A.A. 1:5; 11:16; 19:4.)

17. Eni ti àtẹ-amuga igbálẹ rẹ nbẹ lowo rẹ, lati gbá ilẹ ipakà rẹ mọ tótó, ki o si kó alikama rẹ sinu abà; şugbọn iyàngbó ni yoo fi ina àjóòkú sun." (Isa 30:24; Mika 4:12; Matt 13:30.)

18. Ohun pupọ pelu ni o si waasu fun awọn eniyan ni ọrò iyanju rẹ.

19. Şugbọn Herodu tetrarki, ti o bawo nitori Herodia aya Filipi arakunrin rẹ, ati nitori ohun buburu gbogbo ti Herodu ti şe, (Matt 14:3,4; Mk 6:17,18.)

20. Fi eyi kún gbogbo rẹ, nitori ti o fi Johanu sinu tubu!

Ìribomi Jesu Kristi. (Matt 3:13-17; Mk 1:9-11.)

21. Nigba ti a si baptisi awọn eniyan gbogbo tán, o si şe, a baptisi Jesu pẹlu, bi o ti ngbadura, ọrun sí silẹ. (Luk 5:16; 6:12; 9:18,28; 11:1.)

22. Emi Mímọ si sokalẹ si ori rẹ ni àwọ àdàbà, ohùn kan sì ti ọrun wá ti o wi pe, "Iwọ ni àyànfẹ ọmọ mi; ẹnì tí inu mí dùn sí gidigidi!" (Psm 2:7; Isa 42:1; Luk 9:35; A.A. 10:38; 2 Pet 1:17.)

Ìtòlèseese iran Jesu. (Matt 1:1-17.)

23. Jesu tìkararẹ tó bí ẹnì ọmọ ọgbọn ọdún, o jẹ (bí a tí nfi pe e) ọmọ Josefu, ti o jẹ ọmọ Eli, (Matt 4:17; A.A. 1:1; Jhn 8:57; Luk 1:27.)

24. Ti o jẹ ọmọ Mattati, ti o jẹ ọmọ Lefi, ti o jẹ ọmọ Melki, ti o jẹ ọmọ Janna, ti o jẹ ọmọ Josefu,

25. Ti o jẹ ọmọ Mattati, ti o jẹ ọmọ Amosi, ti o jẹ ọmọ Naumu, ti o jẹ ọmọ Esli, ti o jẹ ọmọ Naggai,

26. Ti o jẹ ọmọ Maati, ti o jẹ ọmọ Mattatia, ti o jẹ ọmọ Simeí, ti o jẹ ọmọ Josefu, ti o jẹ ọmọ Juda,

27. Ti o jẹ ọmọ Joanna, ti o jẹ ọmọ Resa, ti o jẹ ọmọ Sorobabeli, ti o jẹ ọmọ Salatieli, ti o jẹ ọmọ Neri, (Matt 1:12.)

28. Ti o jẹ ọmọ Melki, ti o jẹ ọmọ Addi, ti o jẹ ọmọ Kosamu, ti o jẹ ọmọ Elmadamu, ti o jẹ ọmọ Eri,

29. Ti o jẹ ọmọ Jose, ti o jẹ ọmọ Elieseri, ti o jẹ ọmọ Jorimu, ti o jẹ ọmọ Mattatí, ti o jẹ ọmọ Lefi,

30. Ti o jẹ ọmọ Simeoni, ti o jẹ ọmọ Juda, ti o jẹ ọmọ Josefu, ti o jẹ ọmọ Jonani, ti o jẹ ọmọ Eliakimu,

31. Ti o jẹ ọmọ Melea, ti o jẹ ọmọ Mennani, ti o jẹ ọmọ Mattata, ti o jẹ ọmọ Natani, ti o jẹ ọmọ Dafidi, (2 Sam 5:14; 1 Kro 3:5.)

32. Ti o jẹ ọmọ Jesse, ti o jẹ ọmọ Obedi ti o jẹ ọmọ Boasi, ti o jẹ ọmọ Salmoni ti o jẹ ọmọ Naasoni, (Rut 4:18; 1 Kro 2:10.)

33. Ti o jẹ ọmọ Aminadabu, ti o jẹ ọmọ Aramu, ti o jẹ ọmọ Esromu, ti o jẹ ọmọ Faresi, ti o jẹ ọmọ Juda,

34. Ti o jẹ ọmọ Jakobu, ti o jẹ ọmọ Isaaki, ti o jẹ ọmọ Abrahamu, ti o jẹ ọmọ Tera, ti o jẹ ọmọ Nakoru, (Gen 11:24,6.)

35. Ti o jẹ ọmọ Saruku, ti o jẹ ọmọ Ragau, ti o jẹ ọmọ Faleki, ti o jẹ ọmọ Eberi, ti o jẹ ọmọ Şelahi,

36. Ti o jẹ ọmọ Kainani, ti o jẹ ọmọ Arifakisadi, ti o jẹ ọmọ Şemu, ti o jẹ ọmọ Noa, ti o jẹ ọmọ Lameki, (Gen 11:12; 5:6.)

37. Ti o jẹ ọmọ Mētusela, ti o jẹ ọmọ Enọku, ti o jẹ ọmọ Jaredi, ti o jẹ ọmọ Maleleeli, ti o jẹ ọmọ Kainani,

38. Ti o jẹ ọmọ Enosi, ti o jẹ ọmọ Şeti, ti o jẹ ọmọ Adamu, ti o jẹ ọmọ Olọrun. (Gen 5:1,2.)

ORI 4.

Èṣù dan Jesu wo ni aginju. (Matt 4:1-11; Mk 1:12-13.)

JESU si kun fun Emi-Mímọ, o pada wa lati Jordani, a si ti ọwọ Emi dari rẹ si ijù; (eṣe 14; Luk 2:27.)

2. Ogoji ọjọ ni a fi dan an wo lówọ Èṣù. Kò sì jẹ ohunkohun lójọ wọnyí: nigba ti wọn si pari, lehin naa ni ebi npa a. (Eks 34:28; 1 A.Ọba 19:8.)

3. Èṣù si wi fun un pe, "Bí iwọ bá jẹ Ọmọ Ọlọrun, paṣe fun okuta yí ki o di akara."

4. Jesu si dahun wi fun un pe, "A ti kowe rẹ pe: 'Eniyan ki yoo wà laàyè nipa akara nikan, bikoṣe nipa gbogbo ọrọ Ọlọrun.'"

5. Èṣù si mu un gun orí òkè giga, o si fi gbogbo ilẹ-ọba ayé hàn án ni iṣeju kan.

6. Èṣù si wi fun un pe, "Iwọ ni emi o fi gbogbo agbara yí ati ogo wọn fun: gbogbo rẹ ni a sá ti fifun mi; ẹnìkẹni tí o ba si wu mi ni emi a sì fi i fun. (Jhn 12:31; 14:30; 1 Jhn 5:19.)

7. Njẹ bí iwọ ba foribalẹ fun mi, gbogbo rẹ ni yoo jẹ tirẹ."

8. Jesu si dahun o si wi fun un pe,

"Kuro lehin mi, Satani, nitori ti a kọ ọ pe, 'Ki iwọ o foribalẹ fun Oluwa Ọlorun rẹ, oun nikanṣoṣo ni ki iwọ si maa sin!'" (Deut 6:13.)

9. O si mu un lọ si Jerusalemu, o si gbe e lẹ ṣonṣo tẹmpili, o wi fun pe, "Bi iwọ ba jẹ Omọ Ọlorun, bẹ silẹ funrẹ lati ihinyi lẹ."

10. A sá ti kọwe rẹ pe, "Yoo pàṣẹ fun awọn angeli rẹ nitori rẹ, lati maa ṣe itoju rẹ: (Psm 91:11,12.)

11. Ati pe ni ọwọ wọn ni wọn o gbe ọ soke, ki iwọ má baa fi eṣẹ rẹ gbún okuta!"

12. Jesu si dahun o wi fun un pe, "A ti kọ ọ pe, 'Iwọ kò gbodò dan Oluwa Ọlorun rẹ wò!'" (Deut 6:16.)

13. Nigba ti Eṣu si pari idanwo naa gbogbo, o fi i silẹ lọ titi di àkókò kan. (Jhn 14:30; Heb 4:15.)

Jesu pada si Galili; (Matt 4:12-17; Mk 1:14-15; 6:1-6; Jhn 4:43-45.)

14. Jesu si fi agbára Èmí pada wa si Galili: òkiki rẹ si kàn ká gbogbo àgbègbè àyíká. (Matt 9:26.)

15. O si nkoni ninu sinagogu wọn; a yin in logo lati ọdọ gbogbo awọn eniyan wá. (Matt 9:35; 11:1.)

Ìkòsilẹ àkókò ti Jesu ni Nasareti.

16. O si wa si Nasareti, ni ibi ti a gbe ti tọ ọ dàgbà: bi iṣe rẹ ti ri, o si wọ inu sinagogu lọ ni ọjọ isinmi, o si dide lati kàwé. (Matt 13:54; Mk 6:1; A.A. 13:14-16.)

17. A si fi iwe woli Isaiah fun un, Nigba ti o sì ṣi iwe naa, o ri ibi ti a gbe kọ ọ pe,

18. "Èmi Oluwa nbẹ lara mi, nitori ti o fi àmì òróró yan mi lati waasu ihin-rere fun awọn òtòṣi; o ti rán mi wá lati waasu idasilẹ fun awọn igbèkùn, itun-riran fun awọn afójú, ati lati tú awọn ti a npon loju silẹ lọ. (Isa 61:1,2; Matt 12:18.)

19. Lati kede ọdun itẹwogba Oluwa." (Lef 25:10.)

20. O si pa iwe naa de, o si fi i fun

iranṣẹ, o si jokódó, gbogbo awọn ti o nbẹ ninu sinagogu si tẹjumọ ọn. (eṣẹ 17.)

21. O si bèrẹ si wi fun wọn pe, "Loni ni iwe-mimọ yii ṣe ni eti yin."

22. Gbogbo wọn si jẹri rẹ, hà si ṣe wọn si ọrọ oore-ọfẹ ti njade lenu rẹ. Wọn si wi pe, "Omọ Josefu kọ yii?" (Psm 45:2; Matt 13:54,55; Mk 6:2,3; Jhn 6:42; 7:15.)

23. O si wi fun wọn pe, "Lootọ ni eyin o pa owe yii si mi pe, 'Oniṣẹgùn, wo ara rẹ sà: ohunkohun ti awa gbọ pe o ti ọwọ rẹ ṣe ni Kapernaumu, ṣe e nihinyi pẹlu ni ilu ara rẹ.'" (Mk 1:21; 2:1; eṣẹ 16.)

24. O si wi pe, "Lootọ ni mo wi fun yin, kò si woli ti a tẹwogba ni ilu oun tikáraarẹ. (Matt 3:57; Mk 6:4.)

25. Şugbọn mo wi fun yin nitootọ, opó pupọ ni o wà ni Israeli nigba ọjọ woli Elijah, nigba ti ọrun fi sẹ lodun mēta ati oṣù mēfa, nigba ti iyan nla fi mu ká ilẹ gbogbo, (1 A.Ọba 17:1, 8-16; 18:1; Jak 5:17,18.)

26. Ko si sẹnikan ninu wọn ti a rán Elijah sí, bikoṣe si obinrin opó kan ni Sarefati, ilu kan ni Sidoni.

27. Ati adětẹ pupọ ni nbẹ ni Israeli nigba woli Eliša; kò si sí ọkan ninu wọn ti a wẹnùmọ, bikoṣe Naamani ara Siria." (2 A.Ọba 5:1-14.)

28. Nigba ti gbogbo awọn ti o wà ninu sinagogu gbọ nkan wọnyi, inu ru wọn şúşu.

29. Wọn si dide, wọn ti f sode si èhin ilu, wọn si fa a lọ si bèbè òkè ni ibi ti wọn gbe tẹ ilu wọn dó, ki wọn baa lẹ tari rẹ ni ògèdèngbẹ. (Num 15:35; A.A. 7:58; Heb 13:12.)

30. Şugbọn o koja laarin wọn, o bá tirẹ lọ. (Jhn 8:59; 10:39.)

Awọn Iṣẹ Iyanu Jesu ni Kapernaumu: Lile èmi aimó jade. (Mk 1:21-28.)

31. O si sọkalẹ wa si Kapernaumu, ilu kan ni Galili, o si nkọ wọn lojọ isinmi. (Matt 4:13.)

32. Ènu si yà wọn si èkọ rẹ: nitori tàṣe-tàṣe ni ọrọ rẹ. (Matt 7:28.)

33. Ọkunrin kan si wà ninu sinagogu ti o ni ẹmi àìmọ́, o si kigbe l'ohun rara.

34. Wi pe, "Fi wá silẹ̀: kinni awa ni ẹ̀pelu rẹ̀, Jesu ara Nasareti? Iwọ ha wá lati pa wá run? Emi mọ ẹni ti iwọ jẹ; Eni Mímọ́ Ọlọrun!" (ẹsẹ 41; Psm 16:10; Dan 9:24.)

35. Jesu si ba a wi, o ni: "Pa ẹnu rẹ mọ, ki o si jade lara rẹ!" Nigba ti ẹmí ẹ̀sù naa si gbe e ẹ̀sànlẹ̀ ni àwùjọ, o jade kuro lara rẹ, ko si pa a lara. (ẹsẹ 39,41; Matt 8:26; Mk 4:39; Luk 8:24.)

36. Hà si ẹ̀ gbogbo wọn, wọn si nba ara wọn sọ, pe, "Ọrọ kinni eyi! nitori ẹ̀pelu a ẹ̀ ati agbara ni o fi ba awọn ẹmí àìmọ́ wí, wọn si jade kuro." (ẹsẹ 32.)

37. Ọkíkí rẹ si kàn ni ibi gbogbo ni àgbègbè ilẹ̀ naa yíká. (ẹsẹ 14.)

Jesu wo àna Peteru sà. (Matt 8:14-17; Mk 1:29-34.)

38. Nigba ti o si dide kuro ninu sinagogu, o si wọ ile Simoni lọ; ibà si ti dá iya Simoni dubule; wọn si bẹ ẹ nitori rẹ.

39. O si duro ti i, o bá ibà naa wi; ibà naa si fi i silẹ: o si dide lógán, o nse iranṣẹ fun wọn. (ẹsẹ 35,41.)

Jesu n̄wòsàn: o si nlẹ ẹmí ẹ̀sù jade. (Matt 8:16,17; Mk 1:32-34.)

40. Nigba ti òdòrùn si n̄wọ, gbogbo awọn ẹni ti o ni olókùnrùn ti o ni àrùnkàrùn, wọn mu wọn tọ ọ wá; o si fi ọwọ́ lẹ olukuluku wọn, o si mu wọn lárádá. (Mk 5:23; Matt 4:23.)

41. Awọn ẹmí ẹ̀sù si jade lara ẹni pupọ ẹ̀pelu, wọn nkigbe, wọn si nwi pe, "Iwọ ni Ọmọ Ọlọrun." O si nbá wọn wí, kò si jẹ ki wọn o fohùn: nitori ti wọn mọ pe Kristi ni i ẹ. (Matt 4:3; 8:4.)

42. Nigba ti ilẹ̀ si mọ, o dide lọ si ibi ijù: ijo eniyan si nwa a kiri, wọn si tọ ọ wá, wọn si da a duro, nitori ki o má baa lẹ kuro l'ọdọ wọn. (Mk 1:35-38.)

43. Şugbọn o si wi fun wọn pẹ, "Mo nilati waasu ijọba Ọlọrun fun ilu

miran pẹlu: nitori naa ni a saa ẹ ran mi."

44. O si nwaasu ninu sinagogu ti Galili. (Matt 4:18-22; Mk 1:16-20; Jhn 1:40-42.)

ORI 5.

Jesu pe awọn ọmọ-ẹ̀hìn rẹ̀ àkópọ́. (Matt 4:18-22; Mk 1:16-20.)

NIGBA ti ijo eniyan sù mọ ọn lati ngbọ ọ̀rọ́ Ọlọrun, ti o si duro leti adágún Genesareti.

2. O rí ọ̀kọ́-ọjuomi meji ti o gúnlẹ leti adágún: şugbọn awọn apeja ti sọkalẹ kuro ninu wọn, wọn nfọ àwọn wọn.

3. O si wọ ọ̀kan ninu awọn ọ̀kọ́-ọjuomi naa, ti i ẹ ti Simoni, o si bẹ ẹ ki o tẹ si ẹ̀hìn diẹ kuro ni ilẹ̀. O si jòkòó, o si nkọ ijo ẹ̀niyan lati inu ọ̀kọ́-ọjuomi naa. (Matt 13:1,2; Mk 4:1.)

4. Bi o si ti dake ọ̀rọ́ sisọ, o wi fun Simoni pe, "Ti i sí ibú, ki o si ju àwọn rẹ si isalẹ fun àkópọ́." (Jhn 21:6.)

5. Simoni si dahun o wi fun un pe, "Olukọni, gbogbo ọ̀ru ànà ni awa fi şişẹ, awa kò si mu nkan: şugbọn nitori ọ̀rọ́ rẹ emi o ju àwọn naa si isalẹ." (Luk 8:24,45; 9:33,49; 17:13.)

6. Nigba ti wọn si ti ẹ eyi, wọn kó opolopọ ẹja: àwọn wọn si ya.

7. Wọn si şẹwọ si awọn ẹ̀legbẹ wọn, ti o wà ni ọ̀kọ́-ọjuomi keji, ki wọn wá ràn wọn lẹwọ. Wọn si wá, wọn si kún ọ̀kọ́ mejeji, bẹ ẹ ni wọn si bẹrẹ si rì.

8. Nigba ti Simoni Peteru si rí i, o wólẹ lẹba eékún Jesu, o wi pe, "Lọ kuro l'ọdọ mi; nitori ẹ̀lẹ́şẹ ni mi, Oluwa."

9. Hà si ẹ e, ati gbogbo awọn ti nbẹ ẹ̀pelu rẹ, fun àkópọ́ ẹja ti wọn kó:

10. Bẹ naa si ni Jemisi ati Johanu awọn ọmọ Sebede, ti nse alába-şişẹ Simoni. Jesu si wi fun Simoni pe, "Má bẹrù; lati isinsinyi lẹ iwọ o maa peja eniyan." (Matt 14:27.)

11. Nigba ti wọn si ti mu ọ̀kọ́-ọjuomi wọn de ilẹ̀, wọn fi gbogbo rẹ

sile, wọn si tele e lehin. (eṣe 28; Matt 19:29.)

Jesu wo adètè sà. (Matt 8:1-4; Mk 1:40-45.)

12. O si ẹ, nigba ti o wọ ilú kan, kiyesi i, ọkunrin kan ti ètè bọ: nigba ti o ri Jesu, o wólẹ, o si nbẹ ẹ, pe, "Oluwa, bi iwo ba fẹ, iwo le sọ mi di mimọ." (Luk 17:11-19.)

13. O si na ọwọ rẹ, o fi kàn án, o n; "Mo fẹ; iwo di mimọ." Lógán ètè naa si fi i silẹ.

14. O si kilọ fun un pe, ki o má ẹ sọ fun ẹnikan: ẹgbọ ki o lọ, ki o si fi ara rẹ hàn fun alufa, ki o si ta ọrẹ fun iwẹ-nùmọ rẹ, gẹgẹ bi Mose ti pàṣẹ fun ẹri si won!"

15. Ẹgbọ siwaju si i ni òkiki rẹ nkàn ká: ọpọ ijo eniyan si jùmọ pade lati gbọ ọrọ rẹ, ati lati gba iwòsàn lodo rẹ kuro ninu ailera wọn. (Matt 9:26; Luk 4:14,37.)

16. Ẹgbọ o si yera si ijù, o si gbadura. (Matt 14:23; Mk 6:46; Luk 3:21; 6:12; 9:18,28; 11:1.)

Jesu wo alárùn ẹgbà sà, o si dariji. (Matt 9:1-8; Mk 2:1-12.)

17. Ni ijo kan, bi o si ti nkoni, awon Farisi ati awon amòfin jokòó ni iha ibẹ, awon ti o ti ilu Galili gbogbo, ati Judea, ati Jerusalemu wá; agbara Oluwa si nbẹ pẹlu rẹ lati mu won láradá. (Matt 15:1; Mk 5:30; Luk 6:19.)

18. Si kiyesi i, awon ọkunrin gbe ọkunrin kan ti o ni ẹgbà wa lori àkète: won nwà ọnà lati gbe e wọle, ati lati tẹ ẹ siwaju rẹ.

19. Nigba ti won kò sù rí ọnà ti won iba gba gbe e wọle nitori ijo eniyan, won gun oke àjà ile lọ, won sọ ọ kalẹ ni alafo àjà pẹlu àkète rẹ laarin niwaju Jesu. (Matt 24:17.)

20. Nigba ti o si ri igbagbo won, o wi fun un pe, "Ọkunrin yí, a dari ẹṣẹ rẹ jì ọ." (Luk 7:48,49.)

21. Awon akowe ati awon Farisi bẹrẹ si i gbèrò, wi pe, "Tani eleyi ti nsọ ọrọ-òdì? Tani o le dari ẹṣẹ jini bi-koṣe Ọlọrun nikanṣọṣo!" (Isa 43:25.)

22. Ẹgbọ nigba ti Jesu mọ iró inu won, o dahun o si wi fun won pe, "Kinni eyin nro ninu ọkàn yín?"

23. Ewo ni o yá jù, lati wi pe, 'A dari ẹṣẹ rẹ jì ọ'; tabi lati wi pe, 'Dide ki iwo si ma a rìn'?

24. Ẹgbọ ki eyin lè mò pé, Ọmọ-eniyan ní agbara ni ayé lati dari ẹṣẹ jì ni", (o wi fun ẹlẹgbà naa pe,) "Mo wi fun ọ, dide, si gbe àkète rẹ, ki o si maa lọ si ilé!"

25. O si dide lógán niwaju won, o gbe ohun ti o dubulẹ le, o si lọ si ilé rẹ, o yin Ọlọrun logo.

26. Ẹnu si yà gbogbo won, won si yin Ọlọrun logo, ẹrù si bà won, won nwi pe, "Awa ri ohun abàmi loni." (Luk 7:16.)

Jesu pe (Matteu) Lefi. (Matt 9:9-13; Mk 2:13-17.)

27. Lẹhin nkan wonyí o jade lọ, o si ri agbowode kan ti a npe ni Lefi, o jokòó ni ibode: o si wi fun un pe, "Ma a tò mi lẹhin!"

28. O si fi gbogbo nkan silẹ, o dide, o si ntọ ọ lẹhin. (eṣe 11.)

29. Lefi si ẹ àṣẹ nla kan fun un ni ile rẹ: ọpọ ijo awon agbowode, ati awon elomiran nbẹ nibẹ ti won ba won jokòó. (Luk 15:1.)

30. Ẹgbọ awon akowe, ati awon Farisi nkun si awon ọmọ-ẹhin rẹ pe, "Eṣe ti eyin fi nba awon agbowode ati awon ẹlẹṣẹ jẹ, ti ẹ nba won mu?" (A.A. 23:9.)

31. Jesu dahun o si wi fun won pe, "Awon ti ara won dá kò wá oniṣegun, bikoṣe awon ti ara won kò dá."

32. Emi kò wá pe awon olododo, bikoṣe awon ẹlẹṣẹ si ironupiwada." (1 Tim 1:15.)

Ibeèrè nipa ààwẹ gbigba. (Matt 9:14-17; Mk 2:18-22.)

33. Won si bi i pe, "Eṣe ti awon ọmọ-ẹhin Johanu fi ngbààwẹ nigba-kugba, ti won a si maa gbadura, gẹgẹ bẹẹ si ni awon ọmọ-ẹhin awon Farisi; ẹgbọ awon tirẹ nje, won nmu?" (Luk 7:18; Jhn 3:25,26.)

34. O si wi fun wọn pe, "Eyin lè mú ki awọn ọmọ ile-iyawo gbààwẹ, nigba ti ọko iyawo nbẹ lẹdọ wọn bí?"

35. Şugbọn ọjọ nbọ nigba ti a o gba ọkọ iyawo lẹwọ wọn, nigba naa ni wọn o si gbààwẹ ni awọn ọjọ naa." (Luk 9:22; 17:22.)

36. O si pa òwe kan fun wọn pẹlu pé, "Ko si ẹnì tí nfi írepe-aşo tuntun lẹ ogbologbo ẹwù; bi o ba şe beẹ, yoo fa tuntun naa ya, pẹlupẹlu írepe tuntun ki yoo si ba ọgbólógbó aşo mu.

37. Ko si ẹnì tí i fi ọti-waini tuntun sinu ọgbólógbó igò; bi o ba şe beẹ ọti-waini tuntun yoo fọ igo naa, a si dānù, igo a si parun.

38. Şugbọn ọti-waini tuntun ni a nfi sinu igo tuntun; (awọn mejeeji a si şe fi pamọ.

39. Ko si si ẹnì tí nmu ọgbólógbó ọti-waini tán, ti yoo si tun fẹ ọti-waini tuntun: nitori ti o wi pe, 'Ọgbólógbó sàń jù!'"

ORI 6.

Jesu, Oluwa Ọjọ Isinmi. (Matt 12:1-8; Mk 2:23-28.)

Ni ọjọ isinmi keji lẹhin ekinni, Jesu koja laarin oko ọkà; awọn ọmọ-ẹhin rẹ si nya ipẹ ọkà, wọn si nje ẹ. (Deut 23:25.)

2. Awọn kan ninu awọn Farisi si wi fun wọn pe, "Eese ti eyin fi nse eyi ti kò yẹ lati şe ni ọjọ isinmi?" (Eks 20:10; 23:12; Deut 5:14.)

3. Jesu si dá wọn lohun, pe, "Eyin kò kawẹ eyi ti Dafidi şe, nigba ti ebi npa oun tikaarẹ ati awọn ti o wà lẹdọ rẹ; (1 Sam 21:6.)

4. Bi o ti wọ ile Ọlọrun lẹ, ti o si mu akara ifihàn ti o si jẹ ẹ, ti o si fifun awọn ti nbẹ lẹdọ rẹ pẹlu; ti kò yẹ fun un lati jẹ, bi ko şe fun awọn alufa nikanşoso?" (Lef 24:9.)

5. O si wi fun wọn pe, "Ọmọ-eniyan ni oluwa ọjọ isinmi."

Jesu şe iwosan ni ọjọ Isinmi. (Matt 12:9-14; Mk 3:1-6.)

6. Ni ọjọ isinmi miran, o wọ inu

sinagogu lẹ, o si nkọni, ọkunrin kan si nbẹ nibe ti ọwọ rẹ ọtún rọ. (Luk 13:14; 14:3; Jhn 9:16.)

7. Ati awọn akowe ati awọn Farisi nsọ ọ, bi yoo mu un larada ni ọjọ isinmi; ki wọn lè rí ọnà lati fi ẹsùn kan an.

8. Şugbọn o mọ irò inu wọn, o si wi fun ọkunrin naa tí ọwọ rẹ rọ pé, "Dide, ki o si duro laarin." O si dide duro. (Matt 9:4.)

9. Nigba naa ni Jesu wi fun wọn pe, "Emi bi yin léèrè, O ha tọ lati maa şe rere ni ọjọ isinmi, tabi lati maa şe bu-buru? Lati gba ọkanlà, tabi lati pa a run?"

10. Nigba ti o si wo gbogbo wọn yíkà, o wi fun ọkunrin naa pe, "Na ọwọ rẹ." O si şe beẹ: ọwọ rẹ si pada bọ sipo gege bi ekeji.

11. Wọn si kún fún ibinu gbígbóná; wọn si ba ara wọn rò ohun ti awọn iba şe si Jesu.

Jesu yan awọn ọmọ-ẹhin mejila. (Matt 10:1-4; Mk 3:13-19.)

12. Ni ọjọ wọnyii, o lẹ si orí òkè lẹ gbadura, o si fi gbogbo òru naa gbadura si Ọlọrun. (Matt 14:23; Luk 9:28.)

13. Nigba ti ilẹ si mó, o pe awọn ọmọ-ẹhin rẹ: ninu wọn ni o si yàn mejila, ti o si sọ ni Aposteli. (Mk 6:30.)

14. Simoni, (ẹnì tí o si sọ ni Peteru) ati Anderu arakunrin rẹ, Jemisi ati Johanu, Filipi ati Bartolomeu.

15. Matteu ati Tọmasi, Jemisi ọmọ Alfeu, ati Simoni ti a npe ni Selote,

16. Ati Juda arakunrin Jemisi, ati Judasi Iskariotu ti o di onikúpani. (Jud 1.)

Iwaasu orí òkè. (Matt ori 5-7.)

17. O si bá wọn sọkalẹ, o si duro ni pètélẹ, pẹlu ọpọ awọn ọmọ-ẹhin rẹ, ati ọpọ ijo eniyan, lati gbogbo Judea, ati Jerusalemu, ati agbẹgbẹ Tire ati Sidoni, ti wọn wá lati gbọ ọrọ rẹ, ati lati gba imularada kuro ninu àrùn wọn; (Matt 4:25; Mk 3:7,8.)

18. Ati awọn ti ara wọn kan fun ẹmí àimọ; ni o si mú larada.

19. Gbogbo ijo eniyan si nfe fowq kan an, nitori ti ase njade lara re, o si mu gbogbo won larada. (Matt 9:21; 14:36; Mk 3:10; Luk 5:17.)

20. Nigba ti o si gbe oju re soke si awon omo-ehin re, o ni "Alabukunfun ni eyin otosi: nitori tiyin ni ijoba Olorun.

21. "Alabukun-fun ni eyin ti ebi npa nisinsinyi; nitori ti e o yo. Alabukun-fun ni eyin ti nsokun nisinsinyi: nitori ti eyin o rerin. (Isa 61:3.)

22. "Alabukun-fun ni eyin, nigba ti awon eniyan ba korira yin, ti won ba ya yin kuro ninu egbe won, ti won ba gan yin, ti won ba ta oruko yin nu bi ohun buburu, nitori Omo-eniyan. (1 Pet 4:14; Jhn 9:22; 16:2.)

23. Ki eyin yo ni ojo naa, ki eyin si fo soke fun ayọ: sa wo o, ere yin po ni orun: nitori be ge ge ni awon baba won se si awon woli. (A.A. 5:41; Kol 1:24; Mal 4:2; A.A. 7:51.)

24. "Sugbon egbe ni fun eyin ti e ni oru! nitori ti eyin ti gba itunu yin na. (Jak 5:1; Luk 16:25.)

25. "Egbe ni fun eyin ti o yo! nitori ebi yoo pa yin, "Egbe ni fun eyin ti nrerin nisinsinyi! nitori ti eyin o sofo, eyin o si sokun. (Isa 65:13; Owe 14:13.)

26. Egbe ni fun yin, nigba ti gbogbo eniyan ba nsoro yin ni rere! nitori be ge ge ni awon baba won se si awon eke woli. (Jhn 15:19.)

Ofin Ife. (Matt 5:43-48.)

27. "Sugbon mo wi fun eyin ti ngbo, E fe awon ota yin, soore fun awon ti o korira yin; (ese 35; Rom 12:20.)

28. Sure fun awon ti nfi yin re, si gbadura fun awon ti nkegan yin. (Luk 23:34; A.A. 7:60.)

29. Eni ti o ba si lu o ni erেকে kan, pa ekeji da si i pelu; ati eni ti o gba agbadá re, má se da a duro lati gba ewu re pelu.

30. Si fifun gbogbo eni ti o toro lodu re; lodu eni ti o si ko o ni eru, ma si se

pada beere. (Deut 15:7, 8,10; Owe 21:20.)

31. Gege bi eyin si ti fe ki eniyan se si yin, ki eyin si se be se si won pelu. (Matt 7:12.)

32. "Nje bi eyin ba fe awon ti o fe yin, ope kinni eyin ni? Awon elese pelu nfe awon ti o fe won.

33. Bi eyin si soore fun awon ti o soore fun yin, ope kinni eyin ni? Awon elese pelu nse be se ge.

34. Bi eyin ba win fun eni ti eyin nreti lati ri gba pada, ope kinni eyin ni? Awon elese pelu nya elese, ki won le gba iwon be pada.

35. Sugbon ki eyin fe awon ota yin. ki eyin si soore, ki eyin si ya, ki eyin ma se reti lati ri nkan gba pada; ere yin yoo si po, awon omo oga-ogo ni a o si maa pe yin: nitori ti o seun fun alai-moore ati fun eni-buburu. (ese 27, 30.)

36. Nje ki eyin ni aanu, gege bi Baba yin si ti ni aanu.

Oru itoni ati ibaniwi Jesu Kristi. (Matt 7:1-5.)

37. "E ma se dani lejo, a ki yoo si da yin lejo: e ma se dani lebi, a ki yoo si da yin lebi: e dariji, a o si dariji yin. (Rom 2:1.)

38. E fifun ni, a o si fifun yin; osuwon daradara, akimole, ati amipode, akun-wosile, ni a o won fun ayà yin: nitori osuwon naa ti eyin fi won, oun ni a o pada fi won fun yin." (Mk 4:24; Jms 2:13.)

39. O si pa owe kan fun won, "Afóju ha le se amona afóju bi? Awon mejeji ko ni yoo shu sinu ihó bi? (Matt 15:4.)

40. Eni ti a nkó ki i ju oluko re lo: sugbon olukuluku eni ti o ba pe, yoo dabi oluko re. (Matt 10:24; Jhn 13:16; 15:20.)

41. Eese ti iwó si nwo eerun igi ti nbé loju arakunrin re sugbon iwó kò kiyesi ití igi ti nbé loju ara re?

42. Tabi iwó o ti se le wi fun arakun-

rin rẹ pe, 'Arakunrin, jẹ ki emi yọ èè-rún igi ti nbẹ loju rẹ', nigba ti iwọ tika-rarẹ kò kiyesi ití igi ti nbẹ loju ara rẹ? Iwọ àgàbàgebè, kòkò yọ ití igi jade kuro loju ara rẹ ná, nigba naa ni iwọ o si tó riran gbangba lati yọ èèrún igi ti nbẹ loju arakunrin rẹ kuro.

43. Nitori igi rere ki i so eso buburu; bẹẹ ni igi buburu ki i so eso rere. (Matt 7:16,18,20.)

44. Olukuluku igi ni a nfi eso rẹ mò; nitori lori ègún òṣùṣù, eniyan kí í ká eso òpòtò bẹẹ ni lori ègún ògán a kí ká eso ajara. (Matt 12:33.)

45. Eniyan rere lati inu isura rere òkàn rẹ ni nmu ohun rere jade wá; ati eniyan buburu lati inu isura buburu òkàn rẹ ni nmu ohun buburu jade wá: nitori ohun ti o wà ninu òkàn ni ẹnu rẹ nsọ. (Matt 12:34,35; Mk 7:20.)

Owe ilé mejì. (Matt 7:24-27.)

46. Eeṣe ti ẹyin fi npe mi ni Oluwa, Oluwa, ti ẹyin kò sè ohun ti mo wi? (Matt 7:21.)

47. Ẹnikẹni ti o tò mi wá, ti o si ngbọ òrò mi, ti o si nṣe e, emi o fi ẹni ti o jọ hàn yin: (Jms 1:22-25.)

48. O jọ òkunrin kan ti o kọ ilé, ti o si walẹ jìn, ti o si fi ipilẹ solẹ lori apata: nigba ti ikún-omi de, igbì-omi bilu ile naa, kò si le mi i: nitori ti a fi ipilẹ rẹ solẹ lori apata.

49. Şugbọn ẹni ti o gbọ, ti ko si ṣe, o dabi òkunrin ti o kọ ile si ori ile laini ipilẹ; nigba ti igbì-omi bilu u, lógán, o si wo; wiwo ile naa si pò pupọ."

ORI 7.

Jesu mu ọmọ-odo balogun òrún lara-da. (Matt 8:5-13.) (wo Jhn 4:43-54.)

NIGBA ti o si pari gbogbo òrò rẹ leti awọn eniyan, o wọ Kaper-naumu lọ. (Matt 7:28.)

2. Ọmọ-odo balogun òrún kan, ti o şòwón fun un, şàisàn, o nku lọ,

3. Nigba ti o si gburo Jesu, o rán awọn àgbàgbà Ju si i, o nbẹ ẹ pe ki o wa mu ọmọ-odo oun laradà.

4. Nigba ti wọn si de odo Jesu, wọn

fi itara bẹ ẹ, pe, "O yẹ ni ẹni ti oun iba ṣe eyi fun:

5. Nitori ti o fẹran orilẹ-ede wa, o si ti kọ sinagogu kan fún wa."

6. Jesu si nba wọn lọ. Nigba ti kò si jìn si eti ile mó, balogun òrún naa rán awọn ọrẹ si i, pe, "Oluwa, máṣe yọ ara rẹ lẹnu: nitori ti emi kò yẹ ti iwọ iba fi wọ abẹ òrùlé mi:

7. Nitori naa emi kò si rò pe emi naa yẹ lati tò ọ wá: şugbọn sọ ni gbolohun kan, a o si mu ọmọ-odo mi larada.

8. Nitori emi naa pẹlu jẹ ẹni ti a fi si abẹ àṣe, ti o ni ọmọ-ogun lẹhin mi, mo si wi fun òkan pé, 'Lọ!' a si lọ; ati fun omíran pe, 'Wá!' a si wá; ati fun ọmọ-odo mi pé, 'Şe eyi!', a si ṣe e.

9. Nigba ti Jesu gbọ nkan wonyí, ẹnu si ya a si i, o si yipada si ijọ eniyan ti ntọ ọ lẹhin, o wi pe, "Mo wi fun yin, emi kò ri irú igbagbọ nla bi eyi ninu awọn eniyan Israẹli." (ṣeṣ 50.)

10. Nigba ti awọn oniṣe si pada si ilé, wọn ba ọmọ-odo naa ti nşaisan, ara rẹ ti dá.

Jesu jì ọmọ obinrin opó dide.

11. Ni ijọ keji, o lọ si ilu kan ti a npe ni Naini: awọn pupọ ninu awọn ọmọ-ẹhin rẹ si nba a lọ ati òpò ijọ eniyan. (1 A.Ọba 17:17-24; 2 A.Ọba 4:32-37; Mk 5:21-24,35-43; Jhn 11:1-44.)

12. Bi o si ti sún mó ẹnu ibode ilu naa, si kiyesi i, wọn ngbe òkú òkunrin kan jade, ọmọ kanşoşo naa ti iyá rẹ, o si jẹ opó: òpò ijọ eniyan ilu naa si wá, pẹlu rẹ.

13. Nigba ti Oluwa si ri i, aanu rẹ ṣe e, o si wi fun un pe, "Má sọkun mó." (ṣeṣ 19; Luk 10:1; 11:1,39; 12:42; 13:15; 17:5,6; 18:6; 19:8; 22:61; 24:34.)

14. O si wá, o si fi ọwọ tó aga pòsí naa: awọn ti nru u duro jẹ. O si wi pe, "Ọdọmọkunrin, mo wi fun ọ, dide!" (Luk 8:54; Jhn 11:43; A.A. 9:40.)

15. Ẹni ti o kú naa si dide jokódó, o bẹrẹ si fohùn. O si fa a le iyá rẹ lówọ.

16. Ẹrù si ba gbogbo wọn: wọn si

yin Olurun logo, pe, "Woli nla dide ninu wa!" ati pe, "Olurun si wa be awon eniyan re wo!" (Luk 1:65; Jhn 6:14; Luk 1:68.)

17. Okiki re si kan ni gbogbo Judea, ati gbogbo agbegbe ti o yika.

Johanu Onitèbomi ranse ikehini si Jesu. (Matt 11:2-19.)

18. Awon omohin Johanu si so gbogbo nkan wonyi fun un.

19. Nigba ti Johanu si pe awon meji ninu awon omohin re, o ran won sodo Jesu, wi pe, "Iwo ni eni ti nbo, tabi ki a maa reti elomiran?"

20. Nigba ti awon okunrin naa si de dodo re, won wi pe, "Johanu Onitèbomi ran wa sodo re, pe, 'Iwo ni eni ti nbo, tabi ki a maa reti elomiran?'"

21. Ni wakati naa, o si se imularada opolopo eniyan ninu asan, ati arun, ati emi buburu; o si fi iriran fun opolopo awon afaju. (Matt 4:23; Mk 3:10.)

22. Jesu si dahun o wi fun won pe, "E pada lo, e rohin nkan ti eyin ri, ti eyin si gbogbo fun Johanu: awon afaju nri, awon amukunrin, a so awon adete di mimo, awon aditi ngboran, a nji awon oku dide, ati fun awon otosi ni a nwaasu ihinrere. (Isa 29:18,19; 35:5,6; Luk 4:18.)

23. Alabukun-fun si ni enikeni ti ko kose lara mi."

24. Nigba ti awon onise Johanu pada lo, o bere si so fun ijo eniyan ni ti Johanu pe, "Kinni eyin jade lo si iju lo wo? Ifefe ti afe nmi?"

25. Sugbon kinni eyin jade lo wo? Okunrin ti a wo ni aso fefele? Wo o, awon ti a wo ni aso ogo, ti won si njaye, nbe ni aafin obo!

26. Sugbon kinni eyin jade lo wo? Woli? Looto ni mo wi fun yin, o si ju woli lo!

27. Eyi ni eni ti a ti kowe nitori re pe, 'Wo o, mo ran onise mi siwaju re, eni ti yoo tun ona re se niwaju re.' (Mal 3:1; Mk 1:2.)

28. Mo wi fun yin, ninu awon ti a bi

ninu obinrin, ko si woli ti o poju Johanu Onitèbomi lo: sugbon eni ti o kere julọ ni ijoba Olurun, o podo u lo."

29. (Gbogbo awon eniyan ti o gbo ati awon agbowode, won da Olurun lare, nitori ti a ti fi baptisimu Johanu baptisi won.) (Matt 21:32; Luk 3:12.)

30. Sugbon awon Farisi ati awon amofin ko ete Olurun fun ara won, a ko baptisi won lodore. (Matt 22:35; A.A. 20:27.)

31. Oluwa si wi pe, "Kinni emi iba fi awon eniyan iran yi we? Kinni won si jo?"

32. Won dabi awon omohin kekere ti o jokoo ni ibi oja, ti won si nko si ara won, ti won si nwi pe, 'Awa fon fere fun yin, eyin ko jo awa si sode fun yin, eyin ko sokun!'

33. Nitori Johanu Onitèbomi wa, ko je akara, be ni ko si mu oti-wani; eyin si wi pe, o ni emi esu? (Luk 1:15.)

34. Omohin-dede, o nje, o si nmu; eyin si wi pe, 'Wo o, Ojeun, ati omuti, ore awon agbowode ati awon elese!' (Luk 5:29; 15:1,2.)

35. Sugbon a da ogbon lare lati odo awon omohin re gbogbo wa."

Obinrin elese kan fi ororo kun Jesu, Jesu si dariji i.

36. Farisi kan si ro ki o wa ba oun jeun, O si wo ile Farisi naa lo o si jokoo lati jeun. (Matt 26:6-13; Mk 14:3-9; Jhn 12:1-8.)

37. Si kiyasi i, obinrin kan wa ni ilu naa, eni ti i se elese, nigba ti o mo pe Jesu jokoo, o njeun ni ile Farisi, o mu sago kekere alabasta ororo ikunra wa.

38. O si duro ti i leba ese re lehin, o nsokun, o si bere si fi omije we e ni ese, o si nfi irun ori re nu un nu, o si nfi enu ko o ni ese, o si nfi ororo kun won.

39. Nigba ti Farisi ti o pe e si ri i, o wi ninu ara re pe, "Okunrin yi iba se woli, iba mo eni ati iru-eni ti obinrin yi je ti nfi owokan an, nitori elese ni." (ese 16; Luk 24:19; Jhn 6:14.)

40. Jesu si dahun wi fun un pe, "Si-

moni, Mo ni ohun kan sọ fun ọ." O si dahun pe, "Olukọni, maa wí."

41. "Ayanilowo kan wà ti o ni ajigbese meji: ọkan jẹ ẹ ni ẹdẹgbeta owó idẹ, ekeji si jẹ ẹ ni àádọta

42. Nigba ti wọn kò si ni ohun ti wọn ó san, o dáríjì awọn mejeeji. Wi ninu awọn mejeeji, tani yoo fẹ ẹ jù?"

43. Simoni dahun wi pe. "Mo šebí ẹni ti o dáríjì jù ni." O wi fun un pe, "O wii re."

44. O si yipáda si obinrin naa, o wi fun Simoni pe, "Wo obinrin yí? Emi wọ ilẹ rẹ, iwọ ko fi omi wíwẹ esẹ fún mi: şugbọn oun, omije rẹ ni o fi nrọjò si mi lésẹ, irun orí rẹ ni o fi nnù wọn nù. (Gen 18:4; 19:2; 43:24; Ondj 19:21; 1 Tim 5:10.)

45. Iwọ kò fi ifenukonu fun mi: şugbọn oun, nigba ti mo ti wọ ile, ko dẹkun ẹnu fifi kò mí lésẹ.

46. Iwọ kò fi ọróró pa mi lori, şugbọn oun ti fi ọróró pa mi lésẹ. (Psm 23:5.)

47. Njẹ mo wi fun ọ, A dari ẹsẹ rẹ ti o pọ jì í: nitori ti o ni ifẹ pupọ: ẹni ti a si dari diẹ jì, oun naa ni o ni ifẹ diẹ."

48. O si wi fun un pe, "A dari ẹsẹ rẹ jì ọ!" (Matt 9:2; Mk 2:5; Luk 5:20.)

49. Awọn ti o ba a jokódó jẹun si bèrẹ si rò ninu ara wọn pe, "Tani eyi ti ndari ẹsẹ jì ni pẹlu?"

50. O si dahun wi fun obinrin naa pe, "Igbagbọ rẹ gbà ọ là; ma a lọ ni alaafia." (Matt 9:22; Mk 5:34; Luk 8:48.)

ORI 8.

Awọn ọmọ-ẹhin Jesu ninu irin-àjò iwaasu rẹ keji.

O si še lehin naa, ti o nla gbogbo ilu ati ileto lọ, o nwaasu, o nrohin ayọ ijọba Ọlorun: awọn mejila si nbe lọdọ rẹ, (Matt 4:23.)

2. Ati awọn obinrin kan, ti a ti mu laradá kuro lọwọ awọn ẹmí buburu ati ninu ailera wọn, Maria ti a npe ni Magdalene, lara ẹni ti ẹmí ẹşù meje ti jade kuro. (Matt 27:55,56.)

3. Ati Joanna aya Kusa ti i še ırjı Hẹrọdu, ati Susanna, ati awọn pupọ miran, ti wọn nşe iranşẹ fun un ninu ohun iní wọn.

Ọwe afurugbin. (Matt 13:1-8; Mk 4:1-9.)

4. Nigba ti ọpọ ijo eniyan pejo pọ, awọn eniyan lati ilu gbogbo si tò ọ wá, o fi ọwe ba wọn sọrọ pe:

5. "Afurugbin kan jade lọ lati fun irugbin rẹ: bi o si ti nfunrugbin, diẹ bọ si ẹbá ọnà, a si tẹ ẹ mọlẹ, awọn ẹyẹ ojú ọrun si şa a jẹ.

6. Omiran si bọ sori àpata; bi o si ti hù jade, o gbẹ nitori ti ko ni ırinlẹ-omi.

7. Omiran si bọ sinu ẹgún; ẹgún si dàgbà pẹlu rẹ soke, o si fun un pa.

8. Omiran si bọ si ilẹ rere, o si hù soke, o si so eso ọrọrún." Nigba ti o si wi nkan wonyí tán, o nahún sókẹ pe, "Eni ti o ba ni eti lati fi gbọ, ki o gbọ!" (Matt 11:15.)

Idi fun owe. (Matt 13:1-17; Mk 4:10-12.)

9. Awọn ọmọ-ẹhin rẹ si bi i lééré, pe, "Kinni a lè mọ owe yí si?"

10. O si wi fun wọn pe, "Eyin ni a fi fun lati mọ ohun ijinlẹ ijọba Ọlorun; şugbọn fun awọn ẹlòmíran wọn yoo jẹ ọwe: pe ni rírí, ki wọn má baa rí, ati ni gbígbọ ki o má lè yé wọn. (Isa 6:9,10; Jer 5:21; Esk 12:2.)

Jesu şàlàyé ọwe afurugbin. (Matt 13:18-23; Mk 4:13-20.)

11. Njẹ owe naa ni eyi: irugbin ni ọrọ Ọlorun. (1 Tess 2:13; 1 Pet 1:23.)

12. Awọn ti ẹbá ọnà ni awọn ti o gbọ; nigba naa ni Ẹşù wá o si mu ọrọ naa kuro lókàn wọn, ki wọn má baa gbàgbọ, ki a si gbà wọn là.

13. Awọn ti orí apata ni awọn, nigba ti wọn gbọ, wọn fi ayọ gba ọrọ naa, awọn wonyí kò si ni gbòngbò, wọn a gbàgbọ fun sàà diẹ; nigba idanwo, wọn a pada sehin.

14. Awọn ti o bọ sinu ẹgún ni àwọn, nigba ti wọn gbọ tán, wọn lọ, wọn a si

fi itoju ati ọrọ ati irọra ayé fun un pa, wọn kò si lè so èso àsogbó.

15. Sùgbọ́n ti ilẹ̀ rere ni awọn, ti wọn fi ọkàn otító ati rere gbọ́ ọrọ̀ naa, wọn di i mú sìnşin, wọn si fi suúrù so èso."

16. "Ko si ẹnìkẹ̀ni, nigba ti o ba tan fitila tán, ti yoo fi ohun èlò bo o mọ̀lẹ̀, tabi ti yoo gbe e sabẹ̀ akéte; bikoşẹ̀ ki o gbe e ka orí ọ̀pá fitila, k' awọn ti nwo ile lè ri imọ̀lẹ̀. (Matt 5:15; Mk 4:21; Luk 11:33.)

17. Nitori kò si ohun ti o farasin, ti a ki yoo fihàn, tabi ohun ti a fi pamọ̀, ti a ki yoo si mò ki o si yọ si gbangba.

18. Njẹ̀ ki eyin ma a kiyesara bi eyin ti ngbó: nitori ẹnìkẹ̀ni ti o ba ní, oun ni a o fifún: ati ẹnìkẹ̀ni ti kò bá sí ní, lẹ́wọ̀ rẹ̀ ni a o si gba eyi ti o şebi oun ni." (Matt 13:12; 25:29; Luk 19:26.)

Awọn ibatan ati Arakunrin Jesu tootọ. (Matt 12:46-50; Mk 3:31-35.)

19. Nigba naa ni iya rẹ̀, ati awọn arakunrin rẹ̀ tọ ọ wá, wọn kò si le sunmọ ọ nitori ọ̀pọ̀ eniyan.

20. Wọn si wi fun un pe, "Iyá rẹ̀ ati awọn arakunrin rẹ̀ duro lode, wọn nfe ri ọ."

21. O si dahun wi fun wọn pe, "Iya mi ati awọn arakunrin mi ni awọn wọnyí ti wọn ngbọ ọ̀rọ̀ Ọlọrun, ti wọn si nşẹ e. (Luk 11:28; Jhn 15:14.)

Jesu da Igbi duro. (Matt 8:23-27; Mk 4:36-41.)

22. Ni ijo kan, o si wọ ọkọ-ọjuomi kan lọ oun pẹlu awọn ọmọ-ẹhin rẹ̀: o si wi fun wọn pe, "E je ki a rékoja lọ si ihà keji adágún." Wọn si şikọ̀ lọ. (Mk 6:47-52; Jhn 6:16-21.)

23. Bi wọn si ti nlọ, ó sùn; iji nla si de, o nfẹ̀ loju adágún; wọn si kún fun omi, wọn si wà ninu ewu.

24. Wọn si tọ ọ wá wọn si ji i, wi pe, "Olukọni, Olukọni, awa gbé!" Nigba naa ni o dide, o si ba ẹfúfú ati ríru omi wí; wọn si duro, idákẹ́rọ̀rọ̀ si de. (Luk 5:5; 4:39.)

25. O si wi fun wọn pe, "Igbagbo

yi dà?" Bi ẹ̀rù ti nba gbogbo wọn, ti hà si nşẹ wọn, wọn nbi ara wọn pe, "Irú ọkunrin kinni ẹ̀yí, nitori o ba ẹfúfú ati ríru omi wí, wọn si gbọ́ tire?"

Jesu le awọn ẹ̀mí-ẹ̀şù jade. (Matt 8:28-34; Mk 5:1-20.)

26. Wọn si gúnlẹ̀ ni ilẹ̀ awọn ara Gadara, ti o kọju si Galili.

27. Nigba ti o si sọkalẹ̀, ọkunrin kan pade rẹ̀ lehin ilu naa, ti o ti ni awọn ẹ̀mí ẹ̀şù fún igba pipẹ̀, ti ki i wọ aşọ, beẹ̀ ni ki i jokóó ni ilẹ̀ kan, bikoşẹ̀ ni iboji.

28. Nigba ti o ri Jesu, ó ké, o wólẹ̀ niwaju rẹ̀, o wi lohun rara, pe, "Kinni mo ni şẹ pẹlu rẹ̀, Jesu, iwọ Ọmọ Ọlọrun Ọga-ogo? Emi be ọ má şẹ dá mi loro." (Mk 1:24.)

29. (Nitori ti o ti wi fun ẹ̀mí àimọ naa pe, ki o jade kuro lara ọkunrin naa. Nigbakugba ni o nmu un: wọn a si fi ẹ̀wọ̀n ati şékẹ̀şékẹ̀ de e; a si dá gbogbo idẹ naa, ẹ̀mí ẹ̀şù naa a si dari rẹ̀ si iju.)

30. Jesu si bi i pe, "Orukọ rẹ̀?" O si dahun pe, "Legioni"; nitori ẹ̀mí ẹ̀şù pupọ̀ ni o ti wọ ọ lara lọ.

31. Wọn si be ẹ pe, ki o má şẹ ran wọn lọ sinu ọgbun. (Rom 10:7; Ifh 20:1,3.)

32. Agbo ẹlẹ́de pupọ̀ si nbẹ̀ nibẹ̀ ti njẹ̀ lori oke: wọn si be ẹ ki o je ki awọn wọ inu wọn lọ. O si yònda fun wọn.

33. Nigba ti awọn ẹ̀mí ẹ̀şù si jade kuro lara ọkunrin naa, wọn si wọ inu awọn ẹlẹ́de lọ: agbo ẹlẹ́de si tu pẹ́, wọn si sure rọ giiri sọkalẹ̀ bèbè ọdọ bọ sinu adagun naa, wọn si ri sinu rẹ̀. (ẹşẹ 22,23.)

34. Nigba ti awọn ti nbọ wọn ri ohun ti o şelẹ̀, wọn sá, wọn si lọ, wọn si ròhìn ni ilu ati ni ilẹ̀ naa.

35. Nigba naa ni wọn jade lọ wo ohun naa ti o şelẹ̀, wọn si tọ Jesu wa, wọn si ri ọkunrin naa, lara ẹni ti awọn ẹ̀mí ẹ̀şù ti jade lọ, o jokóó lẹba ẹşẹ

Jesu, o woşo, iyè rẹ si bọ si ipò: èrù si ba wọn. (Luk 10:39.)

36. Awọn ti o ri i si ròhìn fun wọn bi o ti şe mu ẹni ti o ni ẹmí ẹşù naa larada. (Matt 4:24.)

37. Nigba naa ni gbogbo eniyan lati ile Gadara yika bẹ ẹ pe, ki o lọ kuro lọdọ wọn; nitori èrù bà wọn gidigidi; o si bọ sinu okò-ojuomi, o pada sehin. (A.A. 16:39.)

38. Njẹ okunrin naa ti ẹmí ẹşù jade kuro lara rẹ, bẹ ẹ ki oun lè maa ba a gbe: şugbọn Jesu rán an lọ, wi pe,

39. "Pada lọ si ile rẹ, ki o si sọ ohun ti Olọrun şe fun ọ bi o ti pò tó." O si lọ, o si nròhìn já gbogbo ilu naa bi Jesu ti şe ohun nla fun oun tó.

Jesu wo obinrin onisun ẹjẹ sàń; o si jì omobinrin Jairu dide. (Matt 9:18-26; Mk 5:21-43.)

40. O si şe, nigba ti Jesu pada lọ, awọn eniyan tẹwọgbà a; nitori ti gbogbo wọn ti nreti rẹ.

41. Si kiyesi i, okunrin kan ti a npe ni Jairu, okan ninu awọn olori sinagogu wá; o si wólẹ leba ẹşẹ Jesu, o bẹ ẹ pe, ki o wa si ile oun: (Mk 5:22.)

42. Nitori o ni omobinrin kanşoşo, omọ iwọn odun mejila, o nku lọ, Bi o si ti nlọ awọn eniyan nhá a ni àyè.

43. Obinrin kan ti o si ni isun ẹjẹ lati igba odun mejila, *(ti o ná ohun gbogbo ti o ni fun awọn onişegun), ti kò si si ẹnikan ti o le mu un laradá,

44. O wa si ẹhin rẹ, o fi ọwọ tọ işeti aşọ rẹ; lógán ni isun ẹjẹ rẹ si ti gbẹ.

45. Jesu si wi pe, "Tani o fi ọwọ kan mi?" Nigba ti gbogbo wọn sé, Peteru ati awọn ti nbẹ lọdọ rẹ wi pe, "Olukoni, awọn eniyan nhá ọ ni àyè, wọn si nbilú ọ, iwọ si wi pe, 'Tani o fi ọwọ kan mi?'" (Luk 5:5.)

46. Jesu si wi pe, "Enikan fi ọwọ kan mi: nitori ti emi mọ pe, aşe jade lara mi." (Luk 5:17; 6:19.)

47. Nigba ti obinrin naa si mọ pe oun kò farasin, o wárirí, o wá, o si

wólẹ niwaju rẹ, o si sọ fun un loju awọn eniyan gbogbo nitori ohun ti o şe, ti oun fi fi ọwọ kan an, ati bi a ti mu oun larada lojukan naa.

48. O si wi fun un pe, "Omobinrin, tújúká: igbagbo rẹ mu ọ larada; ma a lọ ni alaafia!" (Luk 7:50; 17:19; 18:42.)

49. Bi o si ti nsọrọ lenu, ẹnikan ti ile olori sinagogu wá, o wi fun un pe, "Omobinrin rẹ kú; má yọ olukoni lenu mó." (ẹşẹ 41.)

50. Şugbọn nigba ti Jesu gbọ, o da a lohun, pe, "Má beru: sá gbagbo nikan, a o si mu un laradá."

51. Şugbọn nigba ti Jesu si wọ ile, kò jẹ ki ẹnikení wóle, bikoşe Peteru, ati Jemisi, ati Johanu, ati baba ati iyá omobinrin naa.

52. Gbogbo wọn si sọkún, wọn pohunrere ẹkún rẹ: o si wi fun wọn pe, "E má sọkun mó; kò kú, sísùn ni o sùn." (Luk 23:27; Jhn 11:11,13.)

53. Wọn si fi i şeşe, wọn sá mọ pe o kú.

54. Nigba ti o si sé gbogbo wọn mọ ode, o mu un lowọ, o si wi pe, "Omobinrin, dide!" (Luk 7:14; Jhn 11:43.)

55. Emi rẹ si pada bọ, o si dide lógán: o ni ki wọn fun un ni ounjẹ.

56. Enu si yà awọn obi rẹ: şugbọn ó kilọ fun wọn pé, ki wọn má şe wi fun ẹnikan ohun ti a şe. (Matt 8:4; Mk 3:12; 7:36; Luk 9:21.)

ORI 9.

Işe-iranşe awọn omọ-ẹhin mejila. (Matt 10:1-15; Mk 6:7-13.)

O si pe awọn omọ-ẹhin rẹ mejila jọ, o si fun wọn ni agbara ati aşe lori awọn ẹmí ẹşù gbogbo, ati lati wo àrùn sàń. (Mk 3:13,14.)

2. O si rán wọn lọ waasu ijọba Olọrun, ati lati mu awọn olókùnrùn laradá. (Luk 10:1,9.)

3. O si wi fun wọn pe, "E má şe mu nkan lọ fun àjò yín, ọpá, tabi àpò tabi

(43) *(Awọn Bibeli atijọ miran fi eyi kun tiwọn.)

akara, tabi owó: bẹ́ẹ̀ ni ki eyin má si ẹ̀ ni ẹ̀wù mejì. (Luk 10:4; 22:35.)

4. Ní ilékílẹ̀ tí ẹ̀yin bá sí wò, nìbẹ̀ nì kí ẹ̀yin gbẹ̀, lati ibẹ̀ nì kí ẹ̀yin sí tí jade.

5. Iye awọn tí kò bá sí gbà yín, nigba tí ẹ̀yin ba jade kuro ní ilu naa, ẹ̀ gbọ̀n eruku ẹ̀sẹ̀ yin fun ẹ̀rì sí wọn." (A.A. 13:51.)

6. Wọn sí lẹ̀, wọn nla iletò kọ́já, wọn sí nwaasu ihinrere, wọn sí nmu eniyan laradá nìbí gbogbo.

Ikú Johanu Onítẹ̀bomi. (Matt 14:1-12; Mk 6:14-39.)

7. Heródu tetrarki sí gbọ̀ nkan gbogbo eyi tí a ẹ̀ lati ọ̀dọ̀ rẹ̀ wá: o sí daamu, nitori tí awọn ẹ̀lomiran nwi pe, Johanu ní o jinde kuro nínu òkú; (ẹ̀sẹ̀ 19.)

8. Awọn ẹ̀lomiran sí wí pe Elijah ní o farahàn; ati awọn ẹ̀lomiran pe, ọ̀kan nínu awọn woli atijọ ní o jinde. (Matt 16:14.)

9. Heródu sí wí pe, "Johanu ní mo tí bé lori: sugbọ̀n tani eyi tí emi ngbọ̀ iru nkan wónyí sí?" O sí nfẹ̀ lati rí i. (Luk 23:8.)

Jesu bó egbeedogbọ̀n eniyan. (Matt 14:13-21; Mk 6:30-44; Jhn 6:1-13.)

10. Nigba tí awọn aposteli sí pada de, wọn rohin ohun gbogbo fun un tí wọn tí ẹ̀. O sí mu wọn, o sí lẹ̀ sí apa-kan nìbí ijù sí ilú tí a npe ní Betsaida. (ẹ̀sẹ̀ 17.)

11. Nigba tí ọ̀pọ̀ eniyan sí mọ̀, wọn Ẽle e: o sí gba wọn, o sí sòrọ̀ ijọba Ọ̀lorun fun wọn; awọn tí o fẹ̀ imularada, ní o sí mu laradá.

12. Nigba tí ọ̀jọ̀ bẹ̀rẹ̀ sí relẹ̀, awọn mejila wá, wọn sí wí fun un pe, "Tú ijọ eniyan ká, kí wọn lẹ̀ lẹ̀ sí ileto ati sí ilu yíká, kí wọn le wò, ati kí wọn le wá ounjẹ: nìbí ijù ní awa sa wá nihinyí." 13. Sugbọ̀n o wí fun wọn pe, "Ẽ fi ounjẹ fun wọn jẹ!" Wọn sí wí fun un pe, "Awa kò ní ju isù akara marun lẹ̀, pẹ̀lu ẹ́ja mejì: bikoṣe pẹ̀ awa lẹ̀ ra ounjẹ fun gbogbo awọn eniyan wónyí." (2 A.Ọba 4:42-44.)

14. Nitori awọn ọ̀kunrin naa to iwọn egbeedogbọ̀n eniyan, O sí wí fun awọn ọ̀mọ-ẹ̀hin rẹ̀ pe, "Kí wọn mu wọn jòkódó lẹ́gbẹ́ẹ́gbẹ̀, ní aradọ́ta."

15. Wọn sí ẹ̀ bẹ́ẹ̀, wọn sí mu gbogbo wọn jòkódó.

16. Nigba naa ní o, mu isù akara marun, ati ẹ́ja mejì naa, nigba tí o gbe ọ̀ju soke, o sure sí i, o sí bu u, o sí fifun awọn ọ̀mọ-ẹ̀hin rẹ̀, kí wọn gbe e kalẹ̀ niwaju awọn eniyan. (Luk 22:19; 24:30,31; A.A. 2:42; 20:11; 27:35.)

17. Wọn sí jẹ̀, gbogbo wọn sí yó: wọn Ẽa agbọ̀n mejila jọ nínu àjẹkú tí o kú fun wọn.

Peteru jéwó Jesu; Jesu sọ asotélẹ̀ nipa ikú ati ajinde rẹ̀. (Matt 16:13-28; Mk 8:27-9:1.)

18. O sí ẹ̀, nigba tí o ku oun nikan, o ngbadura, awọn ọ̀mọ-ẹ̀hin rẹ̀ sí wá lódọ̀ rẹ̀: o sí bí wọn pe, "Tani awọn eniyan nfi emi pe?" (Jhn 1:49; 6:66-69; 11:27.)

19. Wọn sí dahun wí pe, "Johanu Onítẹ̀bomi; sugbọ̀n ẹ̀lomiran ní Elijah ní; ati awọn ẹ̀lomiran wí pe, ọ̀kan nínu awọn woli atijọ ní o jinde." (ẹ̀sẹ̀ 7:8; Mk 9:11-13.)

20. O sí bí wọn pe, "Sugbọ̀n tani ẹ̀yin nfi emi pẹ̀?" Peteru sí dahun, wí pe, "Kristi tí Ọ̀lorun!" (Jhn 6:69.)

21. O sí kilò fun wọn, o sí paṣẹ fun wọn, pe, kí wọn má ẹ̀ sọ ẹ̀yí fun ẹ̀nikan. (Matt 16:20.)

22. O sí wí pe, "Ọ̀mọ-eniyan yoo jiyà ohun pupọ̀, a o sí kò ọ̀ lati ọ̀dọ̀ awọn alagba ati lati ọ̀dọ̀ awọn olori alufa, ati lati ọ̀dọ̀ awọn akowe, a o sí pa a, ní ijọ kẹ́ta a o sí jì i dide." (ẹ̀sẹ̀ 43-45; Luk 18:31-34.)

23. O sí wí fun gbogbo wọn pe, "Bi ẹ̀nikan ba nfẹ̀ lati ma a tò mí lẹ́hin, kí o sẹ̀ ara rẹ̀, kí o sí gbe agbelebu rẹ̀ ní ọ̀jọ̀ gbogbo, kí o sí maa tò mí lẹ́hin. (Matt 10:38; Luk 14:27.)

24. Nitori ẹ̀nikenì tí o ba fẹ̀ gba ọ̀kan rẹ̀ là, yoo sọ ọ̀ nu: sugbọ̀n ẹ̀nikenì tí o ba sọ ọ̀kan rẹ̀ nù nitori mí, oun naa ní yoo sí gbà á là. (Matt 10:39.)

25. Nitori pe èrè kinni fun eniyan, bi o jèrè gbogbo ayé, ti o si sọ ara rẹ nù, tabi ki o sòfò. (Jhn 12:25.)

26. Nitori ẹnìkẹni ti o ba tiju mi, ati ọrọ mi, oun ni Ọmọ-eniyan yoo tiju rẹ nigba ti o bá de inu-ọgo tirẹ, ati ti baba rẹ, ati ti awọn angeli mímọ. (Matt 10:33; Luk 12:9; 2 Tim 2:12; 1 Jhn 2:28.)

27. Şugbọn emi wi fun yin nitootọ, ẹlomiran duro nihinyi, ti ki yoo ri iku, titi wọn o fi ri ijoba Ọlọrun." (Luk 22:18; Jhn 21:22.)

Ori òkè iparadà. (Matt 17:1-8; Mk 9:2-13.)

28. O si se bi iwọn ijo mejọ lehin ọrọ wonyi, o mu Peteru, ati Johanu ati Jemisi, o gun ori òkè lọ lati gbadura. (Luk 3:21; 5:16; 6:12.)

29. Bi o si ti ngbadura, àwọ ojú rẹ yipadà, aṣọ rẹ si funfun gbọ,

30. Si kiyesi i, awọn ọkunrin meji, Mose ati Elijah, wọn nba a sọrọ:

31. Ti wọn fi ara hàn ninu ogo, wọn si nsọrọ ikú rẹ, ti oun yoo se pari ni Jerusalemu. (2 Pet 1:15.)

32. Şugbọn ojú Peteru ati ti awọn ti nbẹ lodo rẹ wuwo fun oorun. Nigba ti wọn si taji, wọn ri ogo rẹ, ati ti awọn ọkunrin mejeji ti o ba a duro. (Matt 26:43; Mk 14:40.)

33. O si se, nigba ti wọn lọ kuro lodo rẹ, Peteru wi fun Jesu pe, "Olukọni, o dara fun wa ki a ma a gbe ihinyi: je ki awa pa agó meta; ọkan fun iwọ, ati ọkan fun Mose, ati ọkan fun Elijah" - kò mọ èyí ti oun ní. (Luk 5:8; 8:24,45; 17:13.)

34. Bi o ti nsọ bayi, ikùukùu kan wá, o şiji bọ wọn: ẹrù si bà wọn nigba ti wọn nwọ inu ikùukùu lọ.

35. Ohùn kan si ti inu ikuukuu wá, wi pe, "Eyi yi ni ayanfẹ Ọmọ mi: ẹ ma a gbọ tirẹ." (2 Pet 1:17,18; Matt 3:17.)

36. Nigba ti ohùn naa si dákẹ, Jesu nikanşoşo ni a ri. Wọn si pa a mọ, wọn kò si sọ ohunkohun ti wọn ri fun ẹnìkẹni ni ojo wonyi. (Matt 17:9.)

Jesu wo ọkunrin ẹmi ẹşù sà. (Matt 17:14-21; Mk 9:14-29.)

37. O si se, ni ijo keji, nigba ti wọn sokale wá lati ori òkè, ọpọ awọn eniyan wá pade rẹ.

38. Si kiyesi i, ọkunrin kan ninu ijo kigbe soke, pe, "Olukọni mo bẹ ọ, wo ọmọ mi: nitori ọmọ mi kanşoşo naa ni.

39. Si kiyesi i, ẹmi ẹşù a maa mu un, a si maa kigbe loji; a si maa na an tantàn titi yoo fi yọ ifódó lenu, a maa pa a lara, ki i tilẹ nfẹ fi i silẹ lọ.

40. Mo si bẹ awọn ọmọ-ẹhin rẹ lati le e jade: wọn kò si lè se é."

41. Jesu si dahun pe, "Iran alaigba-gbo ati arekereke, emi o ti ba yin gbe pé tó? Un o si ti se sùúrú fun yin pé tó? Fa ọmọ rẹ wá nihinyi."

42. Bi o si ti nbọ, ẹmi ẹşù naa gbe e şánlẹ, o si na an tantàn. Jesu si ba ẹmi àimọ naa wi, o si mu ọmọ naa larada, o si fa a le baba rẹ lowo.

Jesu tun sọ asọtele nipa ikú ati ajinde, rẹ. (Matt 17:22-23; Mk 9:30-32.)

43. Enu si ya gbogbo wọn si isẹ ọlanla Ọlọrun, Şugbọn nigba ti hà si nse gbogbo wọn si ohun gbogbo ti Jesu se, o wi fun awọn ọmọ-ẹhin rẹ pé, (2 Pet 1:16.)

44. "E je ki ọrọ wonyi wọ yin leti: nitori a o fi Ọmọ-eniyan lé awọn eniyan lowo." (ẹse 22.)

45. Şugbọn ọrọ naa kò yé wọn, o si şu wọn loju, bẹ ni wọn kò si mọ ọn: ẹrù si nba wọn lati bèèrè idí ọrọ naa. (Luk 2:50; 18:34.)

Asàrò lori Iwa Irẹlẹ. (Matt 18:1-5; Mk 9:33-37.)

46. Iyàn kan si dide laarin wọn, niti ẹni ti yoo se olori ninu wọn.

47. Nigba ti Jesu si mọ iro ọkàn wọn, o mu ọmọde kan, o gbe e jókódó lodo rẹ.

48. O si wi fun wọn pe, "Enikẹni ti o ba gba ọmọde yi nitori orukọ mi, o gba mi: ati ẹnìkẹni ti o ba gbà mí, o gba ẹni ti o rán mi: nitori ẹni ti o ba kere jù ninu gbogbo yin, oun naa ni

yoo pò.” (Matt 10:40; Jhn 12:44; 13:20; Matt 23:11,12.)

49. Johanu si dahun o si wi fun un pe, “Olukoni, awa ri enikan o nfi oruko rẹ lẹ awon emi esu jade; awa si da a lekun, nitori ti ko ba wa to o lehin.” (Mk 9:38.)

50. Jesu si wi fun un pe, “Ma se da a lekun mo: nitori eni ti ko ba lodi si yin, o wa fun yin.” (Matt 12:30.)

51. Nigba ti ojo ati gba a soke nsunmo, o fi oju le ona lati lo si Jerusalemu. (Luk 13:22; 17:11; 18:31; 19:11,28.)

52. O si ran awon iranse lo si iwaju re: nigba ti won si lo won wo ileto kan ti i se ti ara Samaria lati pesè silẹ de. (Matt 10:5; Jhn 4:4.)

53. Won ko si gba a, nitori oju re dabi eni pe o nlo si Jerusalemu.

54. Nigba ti awon omo-ehin re Jemisi ati Johanu si ri i, won ni, “Oluwa wa, je ki a pe ina lati orun wa, ki a sun won luuluu, *(bi Elijah ti se?)” (Mk 3:17; 1 A.Qba 1:10,12.)

55. Sugbon Jesu yipada, o si ba won wi, *(o ni, Eyin ko mo iru emi ti nbe ninu yin.)

56. Nitori Omo-eniyan ko wa lati pa emi eniyan run, biko se lati gba a la. Won si lo si ileto miran.

Omo-ehin to ni ipinnu ati omo-ehin ti ko ni ipinnu. (Matt 8:18-22.)

57. Bi won ti nlo lona, okunrin kan wi fun un pe, “Oluwa, Emi nfe lati maa to o lehin ni ibikibi ti iwo ba nlo.”

58. Jesu si wi fun un pe, “Awon kolokolo ni iho, awon eye oju orun si ni ite; sugbon Omo-eniyan ko ni ibi ti yoo fi ori re le.”

59. O si wi fun elomiran pe, “Maa to mi lehin,” sugbon eyi wi fun un pe, “Oluwa, je ki emi lo sinku baba mi na.” (Matt 8:21,22.)

60. Jesu si wi fun un pe, “Je ki awon oku maa sinku ara won: sugbon iwo lo ki o si ma a waasu ijoba Olorun.”

(54,55) *(Awon Bibeli atijo miran fi eyi kun tiwon.)

61. Elomiran si wi fun un pe, “Oluwa, emi yoo to o lehin sugbon je ki nkoko lo dagbere fun awon ara ile mi.”

62. Jesu si wi fun un pe, “Ko si eni, ti o fi owo re le ohun-elo itule, ti o si wo ehin, ti o ye fun ijoba Olorun.”

ORI 10.

Ise-Iranse awon aadarin omo-ehin.

LEHIN nkan wonyi, Oluwa si ran won ni mejimeji lo saaju re, si gbogbo ilu ati ibi ti oun tikaare yoo si de. (Matt 10:1; Mk 6:7; Luk 9:1, 2; 51:52.)

2. O si wi fun won pe, “Ikore po, sugbon awon alagbase ko to nkan, nitori naa e be Oluwa ikore, ki o le ran awon alagbase sinu ikore re. (Matt 9:37,38; Jhn 4:35.)

3. E mu ona yin pon: sa wo o, emi ran yin lo bi odo-agutan saarin ikooko. (Matt 10:16.)

4. E ma se mu apò-owó, e ma se mu apò, tabi bata: e ma si se ki eniken lona. (Matt 10:9,10; Mk 6:8; Luk 9:3.)

5. Ni ilekile ti eyin ba wo, ki e ko wi pe, ‘Alaafia fun ile yi!’ (Mk 10:12.)

6. Bi omo alaafia ba si wa nibe, alaafia yin yoo ba le e: sugbon bi ko ba si, yoo tun pada sodo yin.

7. Ni ile kannaa ni ki eyin gbé, ki e ma a je, ki e si ma a mu ohunkohun ti won ba fifun yin; nitori oya alagbase to si i, E ma se si lati ile de ile. (Matt 10:10; 1 Kor 9:14; 1 Tim 5:18.)

8. Ilukilu ti eyin ba wo, ti won ba si gba yin, e je ohunkohun ti a ba gbé ka iwaju yin:

9. E si mu awon alaisan ti nbe ninu re larada, ki e si wi fun won pe, ‘Ijoba Olorun ku si dede si yin!’ (Matt 3:2; 10:7.)

10. Sugbon ni ilukilu ti eyin ba si wo, ti won ko ba si gba yin, nigba ti eyin ba si jade si igboro ilu naa, ki eyin si wi pe,

11. ‘Eruku ilu yin ti o ku si wa lese,

a gbọn ọn silẹ fun yin! Şugbọn ẹ mọ eyi pé, ijoba Olorun kù dèdè si yin! (Matt 10:14; Mk 6:11; Luk 9:5.)

12. Şugbọn mo wi fun yin, yoo sà fun Sodomu ni ijọ naa, jù fun ilu naa lọ." (Matt 10:15; 11:24.)

13. "Ègbé ni fun iwọ, Korasini! Ègbé ni fun iwọ Betsaida! nitori ibáşe pe a ti şe işe agbara ti a şe ninu yin, ni Tire ati Sidoni, wọn iba ti ronupiwada lojo pipe şehin, wọn ibá si jókòó ninu aşo ọfọ ati ninu eérú. (Matt 11:21; Luk 6:24-26.)

14. Şugbọn yoo sà fun Tire ati Sidoni nigba idajo jù fun yin lọ.

15. Àti iwọ, Kapernaumu, a o ha gbe ọ ga de ọke ọrun? A o rẹ ọ silẹ de isa-òkú. (Matt 11:23.)

16. "Èni ti o ba gbọ tiyin, o gbọ temi: èni ti o ba si kọ yin, o kọ mi." Èni ti o ba si kọ mi, o kọ èni ti o rán mi." (Matt 10:40; Mk 9:37; Luk 9:48; Jhn 13:20.)

17. Awọn aadọrin naa si fi ayọ pada, wi pe, "Oluwa, awọn ẹmí-ẹşu tilẹ foribale fun wa ni orukọ rẹ." (ẹşẹ 1.)

18. O si wi fun wọn pe, "Emi ri Sati şebu bi mǎnnǎmǎnnǎ lati ọrun wá. (Jhn 12:31; Ifh 9:1; 12:8,9.)

19. Kiyesi i, emi fun yin ni àşe lati tẹ ejọ ati akeekẹ mólẹ, ati lori gbogbo agbara ọtá: ko si si ohun kan bi o ti wú ki o şe, ti yoo pa-yin-lára. (A.A. 28:5.)

20. Şugbọn ki ẹ má şe yọ si eyi, pe, awọn ẹmí nforibale fun yin; şugbọn ẹ kúkú yọ, pe; a kowe orukọ yin ni ọrun!" (Eks 32:32; Psm 69:28; Dan 12:1; Filp 4:3; Heb 12:23; If 13:8; 21:27.)

21. Ni wakati kannaa Jesu yọ ninu Emi-Mimọ o si wi pe, "Mo dupe lowo rẹ, Baba, Oluwa ọrun ati ayé, pe, iwọ pa nkan wonyii mó kuro lodọ awọn ọlogbón ati amòye, iwọ si fi wọn hàn fun awọn ọmọ-ọwọ: beẹ ni, Baba, beẹ ni o saa yẹ ni oju rẹ. (Matt 11:25; 1 Kor 1:26-29.)

22. Ohun gbogbo ni a ti fifun mi lati ọdọ Baba mi; kò si si èni ti o mọ èni ti Ọmọ jẹ, bikoşe Baba; ati èni ti Baba jẹ, bikoşe Ọmọ, ati ẹnike ni ti o ba si wu Ọmọ lati fi i hàn fun." (Matt 28:18; Jhn 3:35; 17:2.)

23. O si yipada si awọn ọmọ-ẹhin rẹ ni apakan. O ni, "Ibukun ni fun ojú ti nri ohun ti ẹyin nri. (Matt 13:16.)

24. Nitori mo wi fun yin, ọpọ awọn woli ati awọn ọba ni o nfẹ lati ri ohun ti ẹyin nri, wọn kò si ri wọn, ati lati gbọ ohun ti ẹyin ngbọ, wọn kò si gbọ wọn." (1 Pet 1:10.)

Alaanu Ara Samaria.

25. Si kiyesi i amofin kan dide, o ndan an wò, o ni, "Olukoni, kinni emi o şe ki emi lẹ jogun iye ainipekun?" (Matt 19:16; Mk 10:17; Luk 18:18.)

26. O si bi i pe, "Kinni a kọ sinu iwe ofin? Bi iwọ ti kàá?"

27. O si dahun wi pe, "Ki iwọ fi gbogbo àyà rẹ, ati gbogbo ọkàn rẹ, ati gbogbo agbara rẹ, ati gbogbo inu rẹ fẹ Oluwa Olorun rẹ" ati "ẹnikeji rẹ bi ara rẹ." (Deut 6:5; Lef 19:18; Rom 13:9; Gal 5:14; Jms 2:8.)

28. O si wi fun un pe, "Iwọ dahun rere: şe eyi, iwọ o si yẹ." (Lef 18:5; Matt 19:17.)

29. Şugbọn o nfẹ lati da ara rẹ láre, o wi fun Jesu wi pe, "Ta ha si ni ẹnikeji mi?" (Luk 16:15.)

30. Jesu si dahun o wi pe, "Ọkunrin kan nti Jerusalemu sọkalẹ lọ si Jeriko, o si bọ si ọwọ awọn ọlọşà; wọn gba a ni aşo, wọn şa a lógbé, wọn si fi i silẹ lọ ni aipa ni apatán.

31. Ni kòungé àkókò yii ni alufa kan si nsọkalẹ lọ lónà naa: nigba ti o si ri i, o kọja lọ niha keji.

32. Beẹ naa si ni ọmọ Lefi kan pẹlu, nigba ti o de ibẹ, ti o si ri i, o kọja lọ niha keji.

33. Şugbọn ara Samaria kan, bi o ti nre àjò, o de ibi ti o gbe wà; nigba ti o si ri i, aanu şe e. (Luk 9:52; Jhn 4:9.)

34. O si tọ ọ lọ, o si di ọgbé rẹ, o da ọróró ati ọti-waini si i, o si gbé e lé orí

eranko ti oun tikalararè, o si mu un wá si ile-èrò, a si nse itoju rẹ.

35. Nigba ti o si lọ ni ijọ keji, o fi owó idẹ mejì fun olori ile-èrò o si wi fun un pe, 'Ma a toju rẹ; ohunkohun ti iwọ ba si ná kun un, nigba ti mo bá pada de, emi o san an fun ọ.'

36. Ninu awọn metẹta wonyii, tani iwọ rò pe o jẹ ẹnikẹji ẹni ti o bọ si ọwọ awọn olóṣà?"

37. O si dahun wi pe, "Ẹni ti o saanu fun un." Jesu si wi fun un pe, "Lọ, ki o ẹ beẹ gégé!"

Jesu lọ si ile Maria ati Marta.

38. O si ẹ, bi wọn ti nlọ, o wọ ileto kan, obinrin kan ti a npe ni Marta si gba a si ile rẹ. (Jhn 11:1; 12:2,3.)

39. O si ni arabinrin kan ti a npe ni Maria ti o si jokódò lẹba ẹsẹ Jesu, ti o ngbọ ọrọ rẹ. (Luk 8:35; A.A. 22:33.)

40. Şugbọn Marta nse iyonu ohun pupọ, o si to ọ wá, o wi pe, "Oluwa, iwọ kò si bikita si ti arabinrin mi pe o fi mi silẹ lati maa nikàn ẹ iranşẹ? Wi fun un ki o ràn mi lowọ."

41. Şugbọn Jesu si dahun, o si wi fun un pe, "Marta, Marta, iwọ nse aniyan ati lááláá nitori ohun pupọ.

42. Şugbọn ohun kan ni a kò lè ẹ alaini, Maria si ti yan ipa rere naa, ti a kò lè gbà lowọ rẹ." (Psm 27:4.)

ORI 11.

Àşàrò Jesu lori Adura. (Matt 6:5-15.)

BI o ti ngbadura ni ibi kan, bi o ti dákẹ, ọkan ninu awọn ọmọ-ẹhin rẹ wi fun un pe, 'Oluwa, kọ wa bi a ti ngbadura, bi Johanu si ti kọ awọn ọmọ-ẹhin rẹ.'" (Mk 1:35; Luk 3:21.)

2. O si wi fun wọn pe, "Nigba ti ẹyin ba ngbadura, ẹ ma a wi pe, 'Baba wa ti nbẹ ni ọrun, ki a bọwọ fun orukọ rẹ. Ki ijọba rẹ dé, ifẹ tirẹ ni ki a ẹ, bi ti ọrun, Bẹẹ ni ni ayé.

3. Fun wa ni ounjẹ òòjọ wa lojọ-jumọ.

4. Ki o si dari ẹşẹ wa jì wá; nitori awa tikarawa pẹlu a maa darijì olukulu ẹni ti o jẹ wá ni igbèsè, Má si fà

wá sinu idẹwò, şugbọn gba wá lowọ bilisi.'" (Matt 18:35; Mk 11:25.)

5. O si wi fun wọn pe, "Tani ninu yin ti yoo ni ọrẹ kan, ti yoo si tò ọ lọ laarin ọgànjọ, ti yoo si wi fun un pe, 'Ọrẹ, yá mi ni isù akara metá.

6. Nitori ọrẹ mi kan ti àjò de sọdọ mi, emi kò si ni nkan ti emi o gbe kalẹ niwaju rẹ";

7. Ti oun o si gbe inu ile dahun wi fun un pe, 'Má yọ mi lenu: a ti sé ilekun, awọn ọmọ mi si nbẹ lori ẹni pẹlu mi: emi kò lè dide fi fun ọ!'

8. Mo wi fun yin, bi oun ko tilẹ ti ẹ dide ki o fifun un nitori ti i ẹ ọrẹ rẹ, şugbọn nitori àwí-yanu rẹ yoo dide, yoo si fun un pọ to bi o ti nfẹ. (Luk 18:1-6.)

9. Emi si wi fun yin, E bèèrè, a o si fifun yin; ẹ wá kiri, ẹyin o si ri; ẹ kànkùn, a o si şi i silẹ fun yin. (Matt 7:7-11; 18:19; 21:22; Mk 11:24; Jms 1:5-8; 1 Jhn 5:14,15.)

10. Nitori ẹnikẹni ti o ba bèèrè, yoo ri gbà; ẹni ti o si nwá kiri, yoo ri; ati ẹni ti o kànkùn ni a o şi i silẹ fun.

11. Tani baba ninu yin ti ọmọ rẹ yoo bèèrè *(akara lọdọ rẹ, ti yoo fun un ni okuta? Tabi bi o bèèrè) ẹja, ti yoo fun un ni ejò dipo ẹja?

12. Tabi bi o si bèèrè ẹyin, ti yoo fun un ni akéékée?

13. Njẹ bi ẹyin ti o jẹ eniyan buburu ba mò bi a ti fi ẹbùn daradara fun awọn ọmọ yin: melomelo ha ni Baba yin ti nbẹ ni ọrun yoo fi Emi-Mimọ rẹ fun awọn ti o nbeere lọdọ rẹ!"

Jesu da awọn alailoye Farisi lohun. (Matt 12:22-45; Mk 3:20-30.)

14. O si nle ẹmi-ẹşu kan jade, ti o si yadi. Nigba ti ẹmi-ẹşu naa jade, odi sorọ; ẹnu si ya ijọ eniyan. (Matt 9:32-34.)

15. Şugbọn awọn ẹlomiran ninu wọn wi pe, "Nipa Beelsebubu olori awọn ẹmi-ẹşu ni o fi nle awọn ẹmi-ẹşu jade."

(11) *(Awọn Bibeli atijọ miran fi eyi kun tiwọn.)

16. Awọn ẹlomiran si ndán an wò, wọn ẹ àmí lèdò rẹ lati ọrun wá. (Matt 16:1; Mk 8:11.)

17. Şugbọn oun mò irò inu wọn, o wi fun wọn pe, "Gbogbo ijoba ti o ya ara rẹ ni ipa, ni a nsò di ahoro; ilé ti o si ya ara rẹ nipa yoo wó. (Jhn 2:25.)

18. Bi Satani si yapa si ara rẹ, ijoba rẹ yoo ha ẹ duro? Nitori ẹyin wi pe, Nipa Beelsebubu ni emi fi nle awọn ẹmi-ẹşù jade.

19. Bi o ba ẹ pe nipa Beelsebubu ni emi fi nle awọn ẹmi-ẹşù jade, nipa tani awọn omọ yin fi nle wọn jade, nitori naa awọn ni yoo ẹ onidajọ yin.

20. Şugbọn bi o ba ẹ pe ika Ọlọrun ni emi fi nle awọn ẹmi-ẹşù jade, Nje ijoba Ọlọrun dé bá yin tán. (Eks 8:19.)

21. Nigba ti ọkunrin alagbara ti o hamọra ba nsò aafin rẹ, ẹrù rẹ yoo wa ni alaafia.

22. Şugbọn nigba tí ẹni ti o ni agbara ju u bá kọlu u, ti o si ẹgun rẹ a gba gbogbo ihamọra rẹ ti o gbẹkẹle lowọ rẹ, a si pin ikogun rẹ.

23. Ẹni ti kò bá wá pelu mi, o lodi si mi: ẹni ti kò bá si ba mi kópò, o nfúnká. (Luk 9:50.)

24. Nigba ti ẹmí àimọ ba jade kuro lara eniyan, a maa rin kiri ni ibi gbígbe, a maa wá ibi isinmi; nigba ti kò bá si ri, a wi pe, 'Emi yoo pada lọ si ile mi ni ibi ti mo gbe ti jade wá.'

25. Nigba ti o ba si de, ti o si ri ti a gba a, ti a si ẹ e ni ọşó.

26. Nigba naa ni yoo lọ, yoo si mu ẹmí meje miran ti o buru ju oun tika-rare lọ wá: wọn yoo wọle, wọn yoo si maa gbe nibẹ: igbehin ọkunrin naa yoo si buru ju isaaaju rẹ lọ." (Heb 10:26; 2 Pet 2:20.)

27. Bi o ti nsò nkan wonyi, obinrin kan nahùn rẹ sókè ninu ijo, o si wi fun un pe, "Ibukun ni fun inu ti o bí ọ, ati omú ti iwọ mu!" (Luk 23:29.)

28. Şugbọn oun wi pe, "Nitootọ, ki a kúkú wi pe, Ibukun ni fun awọn ti

ngbọ ọrò Ọlọrun, ti wọn si pa a mó!" (Luk 8:21; Jhn 15:14.)

Ikilọ fun wiwa àmí. (Matt 12:38-42.)

29. Nigba ti ijo eniyan si şùjọ si ọdọ rẹ, o bẹrẹ si wi pe, "Iran buburu ni eyi: wọn nwá àmí; a ki yoo si fi àmí kan fun un bikose ami Jona woli! (Matt 16:4; Mk 8:12; ẹşẹ 16.)

30. Nitori bi Jona ti jẹ àmí fun awọn ará Ninefe, gege beẹ ni Omọ-eniyan yoo ẹ je àmí fun iran yií.

31. Ọba-binrin gusu yoo dide ni ọjọ idajọ pelu awọn eniyan iran yií, yoo si dá wọn lẹbi: nitori ti o ti ihà ipẹkun ayé wá lati gbọ ọgbọn Solomoni: si kiyesi i, ẹni ti o pọju Solomoni lọ nbẹ nihin yií. (1 A.Ọba 10:1; 2 Kro 9:1.)

32. Awọn ara Ninefe yoo dide ni ọjọ idajọ pelu iran yií, wọn o si da a lẹbi: nitori ti wọn ronupiwada nipa iwaasu Jona; si kiyesi i, ẹni ti o pọju Jona lọ nbẹ nihin yií. (Jona 3:5.)

Ọwe nipa fitila ti a tán.

33. "Kò sí ẹnikan, nigba ti o bá tan fitila tán, ti gbe e si ikòkò, tabi sabẹ oşuwọn, bikose sori ọpá fitila, ki awọn ti nwọle baa lè ma a rí imọle. (Matt 5:15; Mk 4:21; Luk 8:16.)

34. Ojú ni imọle ara: bi oju rẹ ba mó, gbogbo ara rẹ a mólẹ; şugbọn bi oju rẹ ba burú, ara rẹ pelu a kun fun òkùnkùn. (Matt 6:22,23.)

35. Nitori naa kiyesi i, ki imọle ti nbẹ ninu rẹ mase di okùnkùn.

36. Nje bi gbogbo ara rẹ bá kún fun imọle, ti kò ni apakan ti o şókùnkùn, gbogbo rẹ ni yoo ni imólẹ, gege bi igba ti fitila bá fi itànşán rẹ fun ọ ni imọle."

Jesu ba awọn Farisi wi.

37. Bi o si ti nwi, Farisi kan be ẹ ki o ba oun jeun: o si wọle, o jokó lati jeun. (Luk 7:36; 14:1.)

38. Nigba ti Farisi naa si ri i, ẹnu ya a nitori ti kò kókó wẹ ki o to jeun. (Mk 7:3,4.)

39. Oluwa si wi fun un pe, "Eyin Farisi a maa fọ ode ago ati awopòkò;

şugbon inu yin kún fún iréjé iwà buburu. (Matt 23:25,26.)

40. Eyin alaimoye, ɛni ti o ɛe ɛyí ti nbe lori, oun kò ha ɛe eyi ti nbe ninu pelu?

41. Ki eyin kúkú ma a ɛe itore aanu ninu ohun ti eyin ni, si kiyesi i, ohun gbogbo ni o di mimó fun yin. (Luk 12:33; Mk 7:19; Tit 1:15.)

42. Şugbon ɛgbé ni fun yin, eyin Farisi! nitori ti eyin a maa san idamewa minti, ati rue, ati gbogbo ewébé, şugbon eyin gbójúfó idajo ati ife Olurun: wonyi je ohun ti e gbódò ɛe, láisi fi awon iyoku silé laise. (Matt 23:23; Luk 18:12.)

43. Egbé ni fun yin! eyin Farisi, agabagebè! nitori ti eyin fe ipò olá ninu sinagogu, ati ikini ni oja. (Matt 23:6,7; Mk 12:38,39; Luk 20:46.)

44. Egbé ni fun yin! *(eyin akowe ati eyin Farisi agabagebè) nitori eyin dabi iboji ti kò fara han, ti awon eniyan si nrin lori re laimó." (Matt 23:27.)

45. Nigba naa ni okan ninu awon amofin dahun, o si wi fun un pe, "Olukoni, ninu eyi ti iwó nwi yi iwó ngan awa pelu."

46. O si wi pe, "Egbé ni fun eyin amofin pelu! nitori ti eyin di eru ti o wuwo lati ru le eniyan lori, be ni eyin tika rayin kò je fi ika yin kan kan eru naa. (Matt 23:4.)

47. Egbé ni fun yin! nitori ti eyin kò iboji awon woli, ti awon baba yin pa. (Matt 23:29-32; A.A. 7:51-53.)

48. Nje eyin je eleri, e si ni inu didun si ise awon baba yin, nitori ti won pa won, eyin si kò iboji won.

49. Nitori eyi ni ogbon Olurun si ɛe wi pe, 'Emi ni o ran awon woli ati awon aposteli si won, ninu won ni won o si pa, ti won o si ɛe inunibini si. (Matt 23:34-36; 1 Kor 1:24; Kol 2:3.)

50. Ki a le beere eje awon woli

gbogbo, ti a ti ta silé lati igba ipilese ayé wa, lowo iran yi;

51. Lati eje Abeli wa, titi o si fi de eje Sakariah, ti o segbé laarin pepe ati tempili: lootó ni mo wi fun yin'. A o beere re lowo iran yi. (Gen 4:8; 2 Kro 24:20,21.)

52. Egbé ni fun yin, eyin amofin! nitori ti eyin ti mú kòkoro imò kuro; eyin tika rayin kò wole, awon ti si nwole, ni eyin ndi lowo. (Matt 23:13.)

53. Bi o ti nlo kuro nibe, awon akowe ati awon Farisi bere si bi f lori gidigidi, won si nyo o lenu lati wi nkan pupo.

54. Won nso o, won nwa ona lati ri nkan gbamu mo on lenu, *(ki won baa le fi esun kan an).

ORI 12.

Jesu kilo fun awon omọ-ehin nipa iwukara awon Farisi.

O si ɛe, nigba ti ainiye ijo eniyan pejo pò, tobeye ti won nte ara won mofe, o bere si so fun awon omọ-ehin re pe, "E maa sora yin nitori iwukara awon Farisi, ti i ɛe agabagebè! (Matt 16:6; Mk 8:15; Matt 16:12.)

2. Ko si ohun ti a bô, ti a ki yoo si fihan; tabi ti o pamó, ti a ki yoo mó. (Matt 10:26,27; Mk 4:22; Luk 8:17; Ef 5:13.)

3. Nitori naa ohunkohun ti eyin so ni okunkun, ni gbangba ni a o ti gbó o; ati ohun ti eyin ba so si eti ni ikokó, lori orule ni a o ti kede re.

4. "Emi si wi fun yin eyin ore mi, e ma ɛe beru awon ti o npa ara eniyan ku, lehin eyi, won kò si ni eyi ti won le ɛe mó. (Matt 10:28-33; Jhn 15:14, 15.)

5. Şugbon emi o si so ɛni ti eyin o beru fun yin: E beru ɛni ti o lagbara, lehin ti o ba paniyan tán, lati wo ni lo si orun-apadi: lootó ni mo wi fun yin, Oun ni ki e beru. (Heb 10:31.)

6. Ologose marun saa ni a nta lowo

(44) *(Awon Bibeli miran atijo fi eyi kun tiwon.)

(54) *(Awon Bibeli miran fi eyi kun tiwon.)

idẹ wẹwẹ meji? A ko si gbagbe òkan ninu wọn niwaju Ọlórún?

7. Şugbọn gbogbo irun ori yin ni a kà pe şàńşán. Nitori naa ki ẹ ma şe bẹrù: ẹyin ni iye lori ju ológosé pupọ ló. (Matt 12:12; Luk 21:18; A.A. 27:34.)

8. “Mo si wi fun yin pẹlu, Ẹnikẹni ti o ba jẹwọ mi niwaju awọn eniyan. Ọmọ-eniyan yoo si jẹwọ rẹ niwaju awọn angeli Ọlórún: (Mk 8:38; 2 Tim 2:12; 1 Jhn 2:23.)

9. Şugbọn ẹni ti o ba sẹ mi niwaju eniyan, a o sẹ ẹ niwaju awọn angeli Ọlórún.

10. Ati ẹnikẹni ti o ba sòrò òdì si Ọmọ-eniyan, a o dari rẹ jì í; şugbọn ẹnikẹni ti o ba sòrò-òdì si Ẹmi-Mímọ, a ki yoo dari rẹ jì í. (Matt 12:31,32.)

11. Nigba ti wọn ba si mu yin wá si sinagogu, ati siwaju awọn olori, ati awọn aláşẹ, ẹ má şe şàńíyàn pe, bawo tabi ohun kinni ẹyin yoo fẹsì rẹ tabi kinni ẹyin o wi: (Matt 10:19; Mk 13:11; Luk 21:14.)

12. Nitori Ẹmí-Mímọ yoo kọ yin ni wakati kannaa ni ohun ti o yẹ ki ẹ sọ.”

Owe nipa Ọkunrin Aşiwere Ọlórò.

13. Ọkan ninu awujo si wi fun un pe, “Olukọni, sọ fun arakunrin mi ki o pin mi ni ogún.”

14. O si wi fun un pe, “Ọkunrin yíí, tani o fi mi jẹ onidajọ tabi olupin-fun yin?” (Mika 6:8; Rom 2:1,3.)

15. O si wi fun wọn pe, “Kiyesara ki o si ma a şora nitori ojùkòkòrò: nitori igbesi ayé ẹniyàn kò duro le ọpọ ohun ti o ni.”

16. O si pa òwe kan fun wọn, pe, “Ilẹ ọkunrin ọlórò kan so eso ọpọ-lopọ:

17. O si rò ninu ara rẹ, pe, ‘Emi o ti şe, nitori ti emi kò ní ibi ti emi o gbe kó eso mi jọ si.’

18. O si wi pe, ‘Eyi ni emi o şe: emi o wó àkà mi palẹ, emi o si kọ eyi ti o tobi; nibẹ ni emi o gbe to gbogbo eso ati ọrọ mi jọ si.’

19. Emi o si wi fun ọkan mi pé,

Ọkàn, iwọ ní ọrọ pupọ ti a tò jọ fun ọpọ ọdún; sinmi, ma a jẹ, ma a mu, ma a yò.’ (Onws 11:9; Jms 5:5.)

20. Şugbọn Ọlórún wi fun un pe, ‘Iwọ aşiwere, loru yíí ni a o bèèrè ọkan rẹ lẹwọ rẹ; nje titani nkan wonyíí yoo ha şe, ti iwọ ti pèsè silẹ?’ (Jer 17:11; Job 27:8; Psm 39:6.)

21. Bẹẹ ni ẹni ti o to isura jọ fun ara rẹ, ti kò sè ni ọrọ lẹdọ Ọlórún.” (ẹşe 33.)

Igbagbo tabi Àńíyàn. (Matt 6:25-34.)

22. O si wi fun awọn ọmọ-ẹhin rẹ pe, “Nitori naa mo wi fun yin pe, ẹ má şe şàńíyàn nitori ọkàn yin pé, kinni ẹyin o jẹ; tabi nitori ara yin pe, kinni ẹyin o fi bora.

23. Ọkàn saa ju ounjẹ ló, ara si ju aşọ ló.

24. Ẹ kiyesi awọn ẹyẹ-iwò: wọn ki funrugbin, bẹẹ ni wọn ki i kórè: wọn ko ni àkà, bẹẹ ni wọn kò ni abà: Ọlórún saa nbọ wọn: melomelo ni tí ẹyin fi sàń ju ẹyẹ ló! (Job 38:41.)

25. Tani ninu yin nipa àńíyàn şíşe ti o le fi igbónwọ kan kun ọjọ igbe-ayé rẹ? (Psm 39:5.)

26. Nje bí ẹyin kò ti lè şe eyi ti o kere bi eleyíí, eese ti ẹyin fi şàńíyàn nitori iyoku?

27. Ẹ kiyesi awọn lílì bí wọn ti ndagbà: wọn ki i şíşe, wọn ki ranwu; şugbọn ki emi wi fun yin, a kò şe Solomoni paapaa lẹşòdò ni gbogbo ogo rẹ tó ọkan ninu iwonyíí. (1 A.Ọba 10:4-7.)

28. Nje bí Ọlórún bá wọ korikọ igbé ni aşọ tobẹẹ eyi ti o wa loni, ti a si gba a sinu iná lola: melomelo ni yoo wọ yín láşọ, ẹyin onigbagbo kekere?

29. Ẹ má si şe bèèrè ohun ti ẹyin o jẹ, tabi ohun ti ẹyin o mu, ki ẹ ma si şe şaniyan ọkan.

30. Nitori gbogbo nkan wonyíí ni awọn orilẹ-èdè ayé nwa kiri: Baba yin si mò pe, ẹyin nfe nkan wonyíí. (Matt 6:8.)

31. Şugbọn ẹ ma a wá ijọba Ọlórún!

gbogbo nkan wonyi ni a o si fi kún un fun yin."

32. "Má bèrù, agbo kekere; nitori didun inu Baba yin ni lati fi ijoba fun yin. (Jhn 21:15-17.)

33. E ta ohun ti eyin ni, ki e si tore aanu; ki e si pèsè apò fun ara yin, ti ki i gbó, isura ni orun ti ki i tán, ni ibi ti olè kò lè sunmò, ati ibi ti kòkòrò ki i bà a jé. (Matt 19:21; Mk 6:20.)

34. Nitori ni ibi ti isura yin gbé wà, nibé ni okàn yin yoo gbé wà pèlu." (Matt 6:21.)

Jesu wi fun awon omọ-ẹhin rẹ ki won maa sọna.

35. "E di amure yin, ki fitila yin si ma a jó. (Matt 25:1-13; Mk 13:33-37; Ef 6:14.)

36. Ki eyin tikaararin dabi ẹni ti nreti oluwa won, nigba ti oun o pada ti ibi igbeyawo dé; pe, nigba ti o ba de, ti o si kánkùn, ki won le si i silẹ fun un lógán.

37. Ibukun ni fun awon omọ-ọdọ naa nigba ti oluwa naa ba de ti yoo bá won ti won nsónà; lootọ ni mo wi fun yin, yoo di ara rẹ ni amùrè yoo si mu won jokódó lati jẹun, yoo si jade wá lati ẹ iranṣẹ fun won. (Matt 24:42,46; Luk 17:8; Jhn 13:4.)

38. Bi o ba si de nigba isọ keji, tabi ti o si de nigba isọ keta, ti o si bá won beẹ, ibukun ni fun awon omọ-ọdọ naa.

39. Şugbon ẹ mọ eyi pe, baale ile iba mọ wakati ti ole yoo wá, *(oun iba maa sọna,) ki iba ti jẹ ki a já wọ inu ile oun. (Matt 23:43; 1 Tess 5:2; 2 Pet 3:10; Ifh 3:3; 16:15.)

40. Nitori naa ki eyin mura pèlu: Nitori Omọ-eniyan nbọ ni wakati ti eyin kò nireti." (Matt 24:43; Mk 13:33; Luk 21:36.)

Olooto ati ailaisootọ Omọ-ọdọ. (Matt 24:45-51.)

41. Peteru si wi pe, "Oluwa, iwọ pa owe yi fun wa, tabi fun gbogbo eniyan?"

(39) *(Awon Bibeli atijo miran fi eyi kun tiwon.)

42. Oluwa si dahun wi pe, "Tani olooto ati ologbon iriju naa, ti oluwa rẹ fi jẹ olori agbo ile rẹ, lati maa fi iwọn ounjẹ won fun won ni akoko? (Luk 7:13.)

43. Ibukun ni fun omọ-ọdọ naa, nigba ti oluwa rẹ ba dé, ti yoo ba a ki o maa ẹ beẹ.

44. Lootọ ni mo wi fun yin, yoo fi jẹ olori ohun gbogbo ti o ni.

45. Şugbon bi omọ-ọdọ naa ba wi ni okan rẹ, pe, 'Oluwa mi yẹ igbà bibọ rẹ!' Ti o si bèrẹ si lu awon iranṣẹ-kunrin ati iranṣebinrin ti o si bèrẹ si jẹ ati si mu amupara:

46. Oluwa omọ-ọdọ. Naa yoo de ni ojo ti ko reti rẹ, ati ni wakati ti ko dá-báa, yoo si jẹ ẹ níyà gidigidi, yoo si yan ipò rẹ pèlu awon alaigbagbo.

47. Ati omọ-ọdọ naa, ti o mọ ife oluwa rẹ, ti kò si mura silẹ, ti ko si ẹ gege bi ife rẹ, oun ni a o nà pupọ. (Num 15:30; Deut 25:2.)

48. Şugbon eyi ti kò mọ, ti o ẹ ohun ti o yẹ si lilu, oun ni a o lu niwọn. Nitori ẹnike ni ti a fun ni púpọ, lodọ rẹ ni a o gbe bèrèrè pupọ: lodọ ẹni ti a ba gbe fi pupọ si, lodọ rẹ ni a o gbe bèrèrè si i." (Lef 5:17.)

Kristi Olupinni-níyà nla.

49. "Iná ni emi wá lati sọ si ayé; kinni emi si nfe bi kò ẹ ki a ti da a ná!

50. Şugbon emi ní baptisimu kan ti a o fi baptisi mi; ara ti nni mi tó titi yoo fi pari! (Mk 10:38; Jhn 12:27.)

51. Eyin ẹ bi alaafia ni emi wa fi sáyé? mo wi fun yin, Beẹkọ; şugbon bikoşẹ iyapa. (Matt 10:34-36; ẹşẹ 49.)

52. Nitori lati isinsinyi ló, eniyan marun yoo wà ni ile kannaa ti a o ya ni ipa, meṣa si meji, ati meji si meṣa.

53. A o ya baba nipa si omọ rẹ okunrin, ati omokunrin si baba; iya si omobinrin rẹ, ati omobinrin si iyá rẹ: iya okọ si iyawo omọ, ati iyawo omọ si iyá okọ rẹ." (Mika 7:6; Matt 10:21.)

54. O si wi fun ijo eniyan pèlu pe, "Nigba ti eyin ba ri ikuukuu awọ-

sánmà ti o sù ni iha iwọ-oorùn, logan ni eyin yoo sọ pe, 'Owarà òdò nbọ', a si ri bẹ. (Matt 16:2.)

55. Nigba ti afẹfẹ gúsù ba nfe, eyin ani, 'Ooru yoo mú', yoo si şe bẹ. (Matt 20:12.)

56. Eyin agàbàgebè! eyin le moye ojú òrun ati ti ayé. eeha ti şe ti eyin kò mò àkókò yí? (Matt 16:3.)

57. Eeha ti şe ti eyin tikarayin ko fi ro ohun ti o tó?

58. Nigba ti iwọ ba nba òtá rẹ lọ sọdọ onidajo, ri i pe o bá a pari òrò ni ònà ki o má baa fà ò fún adajo, adajo a fi o le ẹsọ lowo! oun a si ti o sinu tubu.

59. Ki emi wi fun o, iwọ ki yoo jade kuro nibẹ, titi iwọ o fi san ẹyọ owó kan ti o bá kù!" (Matt 12:42.)

ORI 13.

Jesu pe awon eniyan si ironupiwada.

AWON kan si wà ni àkókò naa ti o sọ ti awon ara Galili fun un, ẹjẹ awon eni ti Pilatu dapọ mò ẹbọ won. (Matt 27:2.)

2. Jesu si dahun wi fun won pe, "Eyin sebi awon ara Galili wonyi şe elẹşe ju gbogbo awon ara Galili lo, nitori ti won je iru iya bawonyi? (Jhn 9:2,3.)

3. Mo wi fun yin, beekọ: bikoşe pe eyin ronupiwada, gbogbo yin ni yoo şegbé beşe geşe.

4. Tabi awon mejidinlogun, ti ile-işo ni Siloamu wólù, ti o si pa won, eyin şe bi won şe elẹşe ju gbogbo awon eniyan ti nbẹ ni Jerusalemu lo? (Luk 11:4.)

5. Mo wi fun yin, Beekọ: bikoşe pe eyin ronupiwada, gbogbo yin ni yoo şegbé beşe geşe."

6. O si pa owe yi fun won pe; "Okunrin kan ni igi opótó kan ti a gbin si ogbà ajara rẹ; o si de, o nwá eso lori rẹ, ko si rí nkan. (Matt 21:19.)

7. O si wi fun oluşogba rẹ pe, 'Sá wo o, lati odún mefa ni emi ti nwá wo eso lori igi opótó yi, emi kò si ri nkan; ge e lulẹ eeşe ti o fi ngbile lasan pelu?' (Matt 3:10; 7:19; Luk 3:9.)

8. O si dahun o wi fun pe, 'Oluwa, fii silẹ naa ni odún yi pelu, titi emi o fi tu ilẹ idí rẹ yika, titi emi o si fi bu ilẹdu si i.

9. Bi o ba si so eso, geşe; bi ko ba si so, nje lehin eyi ni ki iwọ ge e lulẹ."

Jesu wo obinrin ti ó tẹ sán ni ojo isinmi.

10. O si nkoni ninu sinagogu kan ni ojo isinmi.

11. Si kiyesi i, obinrin kan wà nibẹ ti o ni emi ailera, lati odun mejidinlogun wá, eni ti o ti tẹ, ti kò si lẹ gbe ara rẹ soke rará.(eşe 16.)

12. Nigba ti Jesu ri i, o pe e sọdọ, o si wi fun un pe, "Obinrin yi, a tu o silẹ lowo ailera rẹ."

13. O si fi owó rẹ le e: lojukan naa a si ti sọ o di titó, o si yin Olurun logo.

14. Olori sinagogu naa, ninu irunú rẹ, nitori ti Jesu mú ni lárada ni ojo isinmi, wi fun awon eniyan pe, "Ojo mofa ni nbẹ ti a fi nşişe, e wá ni ojo wonyi ki i şe ni ojo isinmi.

15. Nigba naa ni Oluwa dahun, o si wi fun un pe, "Eyin agàbàgebè! şe olukuluku yin ki i tú málú tabi kétékété rẹ kuro nibuso, ki ó si fà á lo mu omi ni ojo isinmi?

16. Ko ha ye ki a tu obinrin yi ti i şe omobinrin Abrahamu silẹ ninu ide yi ni ojo isinmi, eni ti Satani ti dè, sá wo o lati odun mejidinlogun yi wá?" (Luk 19:9.)

17. Nigba ti o si wi nkan wonyi, ojú ti gbogbo awon otá rẹ: gbogbo ojo eniyan si yò fun ohun ogo gbogbo ti a şe lati owó rẹ wá.

Owe ti hóró mustadi. (Matt 13:31-32; Mk 4:30-32.)

18. O si wi pe, "Kinni ijoba Olurun jo? Kinni emi o si fi wé?

19. O dabi horo irugbin mustadi, ti okuprin kan mú, ti o si sọ sinu ogba rẹ; ti o si hù, o si di igi nla; awon eye oju òrun si ngbe ori ẹka rẹ."

Owe ti iwukara. (Matt 13:31-32.)

20. O si tun wi pe, "Kinni emi iba fi ijoba Olurun wé?

21. O dabi iwukara, ti obinrin kan mú, ti o fi sinu oṣuwon iyefun mēta, titi gbogbo rē fi di wiwú."

Ojú Ònà tòóró.

22. O si nlà aarin ilu ati iletò ló, o nkóni, o si nrin ló si ihà Jerusalẹmu. (Luk 9:51.)

23. Enikan si bi i pe, "Oluwa, ẹ diẹ ha ni awon ti a o gbala?" O si wi fun won pe,

24. "E lākākà lati gba oju ònà tooro wole: nitori mo wi fun yin, eniyan pupo ni yoo wá ònà lati wò ó, won ki yoo si le wolé. (Matt 7:13.)

25. Nigba ti baale ile ba dide lẹkan fù ú, ti o ba si ti ilekun eyin o si berẹ si i duro lode, ti e o maa kan ilekun, wi pe, 'Oluwa, Oluwa, si i fun wa!' Oun o si dahun wi fun yin pe, 'Emi kò mò ibi ti eyin ti wá.' (Matt 25:10,12; 7:23.)

26. Nigba naa ni eyin o berẹ si wi pe, 'Awa ti je, awa si ti mu niwaju rẹ, iwò si kóni ni igboro ilu.'

27. Oun o si wi pe, 'Emi wi fun yin emi kò mò ibi ti eyin ti wá; e lo kuro lodó mi gbogbo eyin ti nṣiṣe ẹṣẹ.' (Matt 7:23; 25:41.)

28. Nibẹ ni ẹkún ati ipahinkeke yoo wá, nigba ti eyin o ri Abrahamu, ati Isaaki, ati Jakọbu, ati gbogbo awon woli, ni ijoba Olurun, ti a o si ti eyin sode. (Matt 8:11,12.)

29. Won o si ti ile ilà-dòrùn, ati iwò-oorun wá, ati lati àriwá, ati gusu wá, won o si jókódó ni ijoba Olurun.

30. Si wo o, awon ẹni-ẹhin nbe ti yoo di ẹni-iwaju, awon ẹni-iwaju nbe, ti yoo di ẹni-ẹhin." (Matt 19:30; Mk 10:31.)

Jesu ranṣe si Herodu, o si sokun fun Jerusalẹmu.

31. Ni wakati kannaa, diẹ ninu awon Farisi to o wá, won si wi fun un pe, "Jade, ki iwó si lo kuro nihin yi: nitori Herodu: nfe pa o."

32. O si wi fun won pe, "E lo, ki eyin si so fun kolokolo naa pe, 'Kiyesi i, emi nle awon emi ẹṣù jade, emi nse

imularada loni ati lola, ati ni ijó mēta emi o ẹ ẹṣepé. (Heb 2:10; 7:28.)

33. Sugbon emi kò jẹ má rin loni, ati lola, ati ni otunla: kò lè jẹ bẹ pé woli yoo ẹgbe lehin odi Jerusalẹmu.'

34. Jerusalẹmu, Jerusalẹmu, iwó ti o pa awon woli, ti o si so okuta lu awon ti a ran si o pa; nigba melo ni emi nfe rādò bo awon omọ rẹ, bi agbebo ti rādò bo awon omọ rẹ labẹ apa rẹ, sugbon eyin kò fẹ! (Matt 23:37-39; Luk 19:41.)

35. Sa wo o, a fi ilé yin silẹ fun yin ni ahoro: lootó ni mo si wi fun yin, Eyin ki yoo ri mi titi yoo fi di àkókò ti eyin o wi pe, 'Olubukun ni ẹni ti o nbò wá ni oruko Oluwa.'" (Psm 118:26; Matt 21:9; Luk 19:38.)

ORI 14.

Jesu mu okunrin Alásunkún larada ni ojo isinmi.

NIGBA ti o wó ilé òkan ninu awon nolori Farisi lo ni ojo isinmi lati jeun, won si nṣò ó. (Mk 3:2.)

2. Si kiyesi i, okunrin kan ti o ni asunkún nbe niwaju rẹ.

3. Jesu si dahun o wi fun awon amofin ati awon Farisi pe, "Njẹ o to lati mu-ni larada ni ojo isinmi, tabi kò tó?" (Matt 12:10; Mk 3:4; Luk 6:9.)

4. Won si dake. O si mu un, o si mu un laradá, o si je ki o lo.

5. O si dahun o si wi fun won pe, "Tani ninu yin ti ketekete tabi malu rẹ yoo bo sinu ihò, ti ki yoo si fa a soke lojukan naa ni ojo isinmi?" (Eks 23:5; Luk 13:15.)

6. Won kò si lè da a lohun mó si nkan wonyi.

Owe ti àṣe igbeyawo.

7. O si pa owe kan fun awon ti o pè wá jeun, nigba ti o ẹkiyesi bi won ti nyan ipo ola; o si wi fun won pe: (Matt 23:6.)

8. "Nigba ti enikan ba pe o wa si ibi iyawo, má ẹ jokódó ni ipo ola; ki o maa je pe, a o pe ẹni ti o lolá ju o lo. (Owe 25:6,7.)

9. Nigba ti ẹni ti o pe ọ ati oun bá dé, a si wi fun ọ pe, 'Fun ọkunrin yií ni àyè!' iwọ a si wá fi itiju mu ipo ẹhin.

10. Şugbọn nigba ti a ba pe ọ, lọ ki o si jokódó ni ipo ẹhin; nigba ti ẹni ti o pe ọ ba dé, ki o le wi fun ọ pe, 'Ọrẹ, bó soke!' nigba naa ni iwọ o ni iyin loju awọn ti o ba ọ jokódó ti ounjẹ. (Owe 25:6,7.)

11. Nitori ẹnikẹni ti o ba gbe ara rẹ ga, ni a o rẹ silẹ; ẹnikẹni ti o ba si rẹ ara rẹ silẹ, ni a o si gbega." (Matt 23:12; Luk 18:14; Jms 4:6; 1 Pet 5:5,6.)

12. Nigba naa ni o si wi fun alásẹ ti o pè e pé, "Nigba ti iwọ ba sè, àsè ọsán, tabi àsè alẹ, má ẹ pe awọn ọrẹ rẹ, tabi awọn arakunrin rẹ tabi awọn ibatan rẹ, tabi awọn aladugbo rẹ ọlórò; nitori ki wọn má ẹ pe ọ pada lati san ẹsan fun ọ.

13. Şugbọn nigba ti iwọ ba se àsè, pe awọn talaka, awọn alábùkù àrùn, awọn amukun, ati awọn afójú: (ẹsẹ 21.)

14. Iwọ o si jẹ alabukun fun; nitori wọn ko ni ohun ti wọn o fi san an fun ọ: şugbọn a o san an fun ọ ni ajinde, awọn olooto."

Owe ti àsè-alẹ nla. (Matt 22:1-14.)

15. Nigba ti ọkan ninu awọn ti o ba a jokódó ti o ngbọ nkan wọnyí, o wi fun un pe, "Ibukun ni fun ẹni ti yoo jẹun ni ijọba Ọlórún!" (Ifh 19:9.)

16. Şugbọn o wi fun un pe, "Ọkunrin kan se àsè-alẹ nla, o si pe eniyan pupo:

17. O si rán ọmọ-ọdọ rẹ ni wakati àsè-alẹ lati sọ fun awọn ti a ti pe pé, 'Ẹ wá; nitori ohun gbogbo ẹ tán!' (Owe 9:2,5.)

18. Gbogbo wọn si bèrẹ ni ohùn kan lati ẹ àwáwí. 'Ekinni wi fun un pe, Mo ra ilẹ kan, emi kò si lè ẹ ki nmá lọ wo o: mo bẹ ọ ẹ gáfàrà fun mi.'

19. Ekeji si wi pe, 'Mo ra àjàgà malu marun, mo si nlọ yẹ wọn wò: mo bẹ ọ ẹ gafara fun mi.'

20. Ẹkẹta si wi pe, 'Mo gbeyawo, nitori naa ni emi kò fi lè wá.' (Deut 24:5; 1 Kor 7:33.)

21. Ọmọ-ọdọ naa si pada dé, o sọ nkan wọnyí fun oluwa rẹ. Nigba naa ni baale ile binu, o wi fun ọmọ-ọdọ rẹ pe, 'Jade lọ si igboro, ati si àbùjá ọnà, ki o si mu awọn talaka, ati awọn al-ábùkù-àrùn, ati awọn amúkùń, ati awọn afoju wa si ihinyí.' (ẹsẹ 13.)

22. Ọmọ-ọdọ naa si wi pe, 'Oluwa, a ti ẹ bi o ti paşẹ, àyè si nbẹ sibẹ.'

23. Oluwa naa si wi fun ọmọ-ọdọ naa pe, 'Jade lọ si ọpópó, ati si ọnà ọgbà, ki o si rọ wọn lati wọle wá, ki ile mi lè kún.

24. Nitori mo wi fun yin, Enikẹni ninu awọn eniyan wọnyí ti a ti pe, ki yoo tọ wo ninu àsè-alẹ mi!" (Matt 21:43; A.A. 13:46.)

Işiro Ináwó.

25. Awọn ọpọ ijo eniyan nba a lọ; o si yipada, o si wi fun wọn pe, (Matt 10:37,38.)

26. "Bi ẹnikan bá tọ mí wá, ti kò si korira baba rẹ, ati iya, ati aya, ati ọmọ, ati arakunrin, ati arabinrin, ani ati ọkan ara rẹ pẹlu, kò lè ẹ ọmọ-ẹhin mi.

27. Ẹnikẹni ti kò bá ru agbebebu rẹ, ki o si maa tọ mi lehin, kò lè ẹ ọmọ-ẹhin mi. (Matt 16:24; Mk 8:34; Luk 9:23.)

28. Nitori tani ninu yin ti npèti lati kọ ile-işọ, ti ki yoo kókó jókódó ki o şiro iye owó rẹ, bi oun ní tó ti yoo fi pari rẹ.

29. Ki o ma baa jẹ pe nigba ti o ba fi ipilẹ ile solẹ tan, ti kò lè pari rẹ mọ, gbogbo awọn ti o ri i a bẹrẹ si fi i ẹ ẹleyà.

30. Wi pe, 'Ọkunrin yií bẹrẹ si kọ ile, kò si lè pari rẹ.'

31. Tabi ọba wo ni o nlọ bá ọba miran jà, ti ki yoo kókó jókódó, ki o si gbèrò bi yoo le fi ẹgbaarun padegun ẹni ti nmu ẹgbaawa bọ wá ko oun loju?

32. Bi bẹkọ, nigba ti onitọhun bá si

wà ni okere, oun a rán ikò si i, a si bèrè adehun alaafia.

33. Gege beẹ ni, eniken ti o wù ki o se ninu yin, ti kò bá kò ohun gbogbo ti o ni silẹ, kò lè se ọmọ-ẹhin mi. (Luk 18:29,30; Filp 3:7; Heb 11:26.)

Owe ti iyọ.

34. "Iyọ dara: şugbọn bi iyọ ba di ọbu, kinni a o fi mu un dún? (Matt 5:13; Mk 9:50.)

35. Ko yẹ fun ilẹ, beẹ ni ko yẹ fun àtàn; bikoşe pe ki a ko o dānù. Ẹni ti o ba ni etí lati fi gbọ ki o gbọ." (Matt 11:15.)

ORI 15.

GBOGBO awọn agbowode ati awọn elẹşẹ si sunmọ ọn lati gbọ ọrọ rẹ. (Luk 5:29.)

2. Ati awọn Farisi ati awọn akowe nkun, pe, "Okunrin yi ngba elẹşẹ, o si nba won jeun." (Matt 9:11.)

Owe meṭa ti Oore-ọfẹ: (1) Agutan ti o sonu. (Matt 18:10-14.)

3. O si pa ọwe yi fun won, pe,

4. "Okunrin wo ni ninu yin, ti o ni ogorun agutan, bi o ba so ikan nu ninu won, ti ki yoo fi mokandinlogorun iyoku silẹ ni iju, ti ki yoo si topase eyi ti o nu lo, titi yoo fi ri i?"

5. Nigba ti o ba si ri i tan, yoo gbe e le ejika rẹ, pelu ayọ.

6. Nigba ti o ba si de ilẹ, yoo pe awọn ọrẹ ati aladugbo rẹ jo, yoo wi fun won pe, 'E ba mi yọ; nitori ti mo ri agutan mi ti o sonu.'

7. Mo wi fun yin, gege beẹ ni ayọ yoo wa ni ọrun lori elẹşẹ kan ti o ronupiwada, ju lori olooto mokandinlogorun lo, ti ko ni ironupiwada." (eşe 19; Luk 19:10; Jms 5:20.)

Fadaka ti o sonu.

8. "Tabi obinrin wo ni o ni fadaka mewa bi o ba so ikan nu, ti ki yoo tan fitila, ki o si gbá ilẹ, ki o si wa a gidigidi titi yoo fi ri i?"

9. Nigba ti o ba si ri i, yoo pe awọn ọrẹ ati awọn aladugbo rẹ jo, yoo wi pe,

'E ba mi yọ; nitori ti mo ri fadaka mi ti mo sonu.'

10. Mo wi fun yin, gege beẹ ni ayọ nbe niwaju awọn angeli Ọlorun lori elẹşẹ kan ti o ronupiwada." (eşe 7.)

(2) Ọmọ Onínakúnàá.

11. O si wi pe, "Okunrin kan ni omokunrin meji: (Matt 21:28.)

12. Eyi aburo ninu won wi fun baba rẹ pe, 'Baba, fun mi ni ipin ini rẹ ti o kan mi.' O si pin ohun ini rẹ fun won. (Deut 21:17.)

13. Ko si to ijo melokan lehinna, eyi aburo ko ohun gbogbo ti o ni jo, o si mu ọnà àjò rẹ pọn lo si ilẹ òkèrè, nibe ni o si gbe fi iwa wobia ná ohun ini rẹ ni inákúnàá.

14. Nigba ti o si ba gbogbo rẹ jẹ tan, iyan nla wá mú ni ilẹ naa: o si bere si di alaini.

15. O si lo, o da ara rẹ po mo omọ-onile kan ni ilẹ naa, oun si ran an lo si oko rẹ lati maa toju elédè.

16. Ayọ ni iba tilẹ fi jẹ ounje ti awọn elédè nje ni àjeyó; beẹ ni eniken ti kò fi ohunkohun fun un.

17. Şugbọn nigba ti oju rẹ walẹ, o ni, 'Melomelo ni awọn alagbase baba mi ti o ni ounje àjeyó, ati lati pin funni, emi si nku fun ebi nihin.'

18. Emi yoo dide, emi o si to baba mi lo, emi o si wi fun pe, "Baba, emi ti deşẹ si ọrun, ati niwaju rẹ,

19. Emi ko si yẹ, ni eni ti a bá maa pe ni omọ rẹ mó; fi mi şe bi ikan ninu awọn alagbase rẹ."

20. O si dide, o si to baba rẹ lo, şugbọn nigba ti o si wà ni okere, baba rẹ ri i, aanu şe e, o si sure, o rọ mó ọn ni ọrun, o si fi enu kò ó ni enu. (Gen 45:14; 46:29; A.A. 20:37.)

21. Omọ naa si wi fun un pe, 'Baba, emi ti deşẹ si ọrun, ati niwaju rẹ, emi kò yẹ ni eni ti a bá maa pe ni omọ rẹ mó!' (Psm 51:4.)

22. Şugbọn baba naa wi fun awọn omọ-odo rẹ pe, 'E mu aşo to dara ju lo wa kánkán, ki e si fi wọ ọ; e si fi oruka

bò ọ lẹwọ, ati bata si esẹ rẹ: (Sek 3:4; Gen 41:42.)

23. E si mú egbọrọ malu abọpa wá, ki e si pa a; ki a ma a je, ki a si ma a se ariyá:

24. Nitori omọ mi yi ti kú, o si tun yè; o ti nù, a si ri i! Wọn si bere si i se ariya." (esẹ 32; 1 Tim 5:6; Ef 2:1)

25. "Şugbọn omọ rẹ eyi egbọn wà ni oko: bi o si ti nbọ, ti o sunmọ eti ile, o gbọ orin ati ijó.

26. O si pe ikan ninu awọn omọ-òdò wọn, o beere, kinni itumọ eyi je?

27. O si wi fun un pe, 'Aburo rẹ dé; Baba rẹ si pa egbọrọ malu abọpa nitori ti o ri i pada ni alaafia ati ni ilera.'

28. O si binu, ó si kò lati wole; baba rẹ si jade, o si wa şipe fun un.

29. O si dahun o wi fun baba rẹ pe, 'Wo o, lati odún melu wonyi ni emi ti nsin ó, emi kò si rú ofin rẹ rí: iwọ kòl tii fi omọ ewure kan fun mi, lati fi bá awọn òrẹ mi se ariya.

30. Şugbọn nigba ti omọ rẹ yi de, eni ti o run orọ rẹ pelu awọn panşaga obinrin, iwọ si ti pa egbọrọ malu abọpa fun un!' (esẹ 12.)

31. O si wi fun un pe, 'Omọ nigba gbogbo ni iwọ nbẹ lodọ mi, ohun gbogbo ti mo si ni, tire ni.

32. O ye ki a se ariya ki a si yò: nitori aburo rẹ yi ti kú, o si tun yè; o ti sonù, a si ri i.'" (esẹ 24.)

ORI 16.

(3) Owe ti iriju alaişootó.

O si wi fun awọn omọ-ehin rẹ pelu pe, "Okunrin olórọ kan wà, ti o ni iríjú kan; oun naa ni wọn fi sun un pe, o ti nfi ohun-ini rẹ şofò. (Luk 15:13.)

2. Nigba ti o si pe e, o wi fun un pe, 'Eese ti emi fi ngbọ eyi si o? Şirò işe iriju rẹ; nitori iwọ kò lè se iriju mó.'

3. Iriju naa si şọ fun ara rẹ pe, 'Ewo ni emi o se? Nitori ti Oluwa mi gba işe iriju lẹwọ mi: emi kò lè walẹ; lati şagbe ojú nti mi.

4. Mo mó eyi ti emi o se ki awọn

eniyan baa lè gbà mí si ile wọn nigba ti a ba mu mi kuro ninu işe-iriju.'

5. O si pe awọn ajigbèsè oluwa rẹ şodọ rẹ, o si wi fun ekinni pe, Eló ni iwọ je oluwa mi?

6. O si wi pe, 'Ogorun òşuwọn òrò-ró.' Oun si wi fun un pe, 'Nisinsinyi mu iwe-adehun rẹ ki o si kọ aadota.'

7. Nigba naa ni o si bi enikeji pe, 'Elo ni iwọ je?' Oun si wi pe, 'Ogorun òşuwọn alikama.' O si wi fun un pe, 'Mu iwe-adehun rẹ, ki o kọ ogorin.'

8. Oluwa rẹ si yin alaişootó iriju naa, nitori ti o fi ogbọn se e; awọn omọ ayé yi saa gbọn ni iran wọn ju awọn omọ imólè lọ. (Jhn 12:36; Ef 5:8; 1 Tess 5:5; Matt 11:19.)

9. Emi si wi fun yin, e fi mammoni aişootó yan òrẹ fun ara yin, pe, nigba ti o bá kùna, ki wọn lè gba yin si ibugbe wọn titi ayé." (Matt 6:19,24; 19:21; Luk 11:41; 12:23.)

10. "Eni ti o ba se olóótó ni ohun kinkinni, o se olóótó ni pupọ pelu eni ti o ba si se alaişootó ni ohun kinkinni, o se alaişootó ni ohun pupọ pelu. (Matt 25:21; Luk 19:17.)

11. Nje bi eyin kò bá ti je olóótó ninu mammoni aişootó, tani yoo fi orọ tòótó le yin lẹwọ? (esẹ 9.)

12. Bi eyin kò bá si ti je olóótó ninu ohun ti i se ti elomiran, tani yoo fun yin ni ohun ti i se ti eyin tikaşayin?

13. Ko si iranşẹ kan ti o lè sin oluwa meji: yálà yoo korira okan, yoo si fe ekeji; tabi yoo fi ara mó okan, yoo si şatá ekeji. Eyin kò lè sin Olórun pelu mammoni." (Matt 6:24.)

Jesu fun awọn Farisi lèsi.

14. Awọn Farisi, ti wọn ni ojùkò-kòrò si gbọ gbogbo nkan wonyi, wọn si yọ şuti si i. (2 Tim 3:2; Luk 23:35.)

15. O si wi fun wọn pe, "Eyin ni awọn ti ndare fun ara yin niwaju eniyan; şugbọn Olórun mó okan yin: nitori eyi ti a gbéniyi lodọ eniyan, irira ni niwaju Olórun. (Luk 10:29; 1 Sam 16:7; Owe 21:2; A.A. 1:24.)

16. Ofin ati awọn woli nbẹ titi di

igba Johanu: lati igba naa wá ni a ti nwaasu ijoba Ọlórún, olukuluku si nfi ipá wọ inu rẹ. (Matt 11:12; 13:4,23.)

17. Şugbọn o rọrún fún ọrún ati ayé lati kọja lọ, ju ki àmì-òrọ kan ninu ofin ki o yẹ. (Isa 40:8; Matt 5:17,18; Luk 21:33.)

18. "Enikeni ti o ba kọ aya rẹ silẹ, ti o si gbe omiran ni iyawo, o ẹ panşágà: enikeni ti o ba si gbe ẹni ti ọkọ rẹ kọ silẹ ni iyawo, o ẹ panşágà." (Matt 5:31,32; 19:19; Mk 10:11, 1 Kor 7:10,11; Eks 21:10.)

Ọkunrin Ọlọrọ ati Lasaru.

19. "Njẹ ọkunrin ọlọrọ kan wà, ti o nwo aṣo elése àlùkò ati aṣo àlà dara-dara, a si maa jẹ dídùndídùn lojoo-jumọ:

20. Alagbe kan si wà ti a npe ni Lasaru, ti wọn maa ngbe wá kalẹ lẹba ẹnu-ona ile rẹ, o kún fun ojù-egbò, (A.A. 3:2.)

21. Oun a si maa fẹ ki a fi èérún ti o ti orí tabili ọlórọ bọ silẹ bọ oun: awọn ajá si wá, wọn si lá ojù-egbò rẹ,

22. O si ẹ, alagbe kú, a si ti ọwọ awọn angeli gbe e lọ si ookan àyà Abrahamu: ọlórọ naa si ku pẹlu, a si sin in. (Jhn 5:24; 1 Jhn 3:14; 2 Pet 2:9.)

23. Ni isà-òkú, ninu oró, ni o gbé oju rẹ sókè ti o si rí Abrahamu ní òkèèrè, ati Lasaru ni ookan àyà rẹ, (Matt 11:23; 2 Pet 2:4; Job 24:19.)

24. O si pè, o wi pe, 'Baba Abrahamu, saanu fun mi, ki o si rán Lasaru ki o tẹ orí ịka rẹ bọ omi, ki o si fi tù mi ni ahòn! nitori emi njoyó ninu ọwọ iná yíi. (ẹṣẹ 30; Matt 25:41; Ifh 20:10, 14,15; Luk 12:5; Jms 3:6; Job 24:19.)

25. Şugbọn Abrahamu wi pe, 'Omọ, ranti pe, nigba ayé rẹ, iwọ ti gba ohun rere tirẹ, ati Lasaru ohun buburu: şugbọn nisinsinyii ara rọ oun, iwọ si njoyó. (Luk 6:24.)

26. Ati pẹlu gbogbo èyí, a gbé ọgbun nla kan si aarin-meji awa ati eyin, ki awọn ti nfẹ má baa lè rekoja

lati ihín lọ sọdọ yín, ki enikeni má si lè ti ọhún rekoja tò wá wá.'

27. O si wi pe, 'Njẹ mo bẹ ọ, baba, ran an lọ si ile baba mi:

28. Nitori mo ni arakunrin marun; ki o le rò fun wọn ki awọn má baa wa si ibi oró yíi pẹlu.'

29. Abrahamu si wi fun un pe, 'Wọn ni Mose ati awọn woli; ki wọn gbọ ti wọn!' (Luk 4:17; Jhn 5:45-47; A.A. 15:21.)

30. O si wi pe, 'Bẹẹkọ, Abrahamu baba; şugbọn bi ẹnikan ba ti inu ọkú tò wọn lọ, wọn yoo ronupiwada!' (Luk 3:8; 19:9.)

31. O si wi fun un pe, 'Bi wọn kò bá gbọ ti Mose ati ti awọn woli a ki yoo yi wọn ni ọkàn pada bi ẹnikan tilẹ ti inu ọkú dide.'"

ORI 17.

Jesu nkọ awọn ọmọ-ẹhin nipa idariji ati igbàgbó.

O si wi fun awọn ọmọ ẹhin rẹ pe, "Ko lè ẹ ki ohun ikòsẹ má de: şugbọn ẹgbé ni fun ẹni ti o ti ipasẹ rẹ de. (Matt 18:6,7; Mk 9:42; 1 Kor 11:19.)

2. Iba sànn fun un ki a so ọlọ nla mọ on ni ọrún, ki a si gbe e ju sinu ọkun, ju ki o mu ọkan ninu awọn kekere wonyíi kòsẹ. (1 Kor 8:12.)

3. E maa kiyèsara yin: bi arakunrin rẹ ba ẹ ọ, ba a wi; bi o ba si ronupiwada, dari ji i. (Matt 18:15.)

4. Bi o ba si ẹ ọ lẹmeji ni òòjọ, ti o si padà tò ọ wá lẹmeji lóòjọ pe, 'Mo ronupiwàdà',; dari ji i.

5. Awọn Aposteli si wi fun Oluwa pe, "Bùsì igbàgbọ wa!" (Mk 6:30.)

6. Oluwa si wi pe, "Bi eyin ba ni igbàgbọ bi horo irugbin mustadi, eyin yoo lè wi fun igi sikamini yíi pe, 'Kí a fà ọ tu, kí a si gbín ọ sinu ọkun!', yoo si gbọ ti yin." (Matt 17:20; 21:21; Mk 9:23; Luk 7:13.)

7. "Njẹ Tani ninu yin, ti o ni ọmọ-òdò, ti o ntulẹ, tabi ti o nbọ ẹran, ti yoo wi fun un lojukan naa ti o ba ti oko de pe, 'Lọ jokòó lati jẹun!'"

8. Njẹ ki yoo tun sọ fun un èwè pe, 'Pèsè ohun ti emi o jẹ, si di amure, ki o si ma a se iranṣe fun mi, titi emi o fi jẹ ti emi o si mu tán; lehin eyi, iwọ lè jẹ, ki o si mu' -? (Luk 12:37.)

9. Še oun yoo dúpé lówọ ọmọ-òdò naa bi, nitori ti o se ohun ti a palase fun un? (Un kò rò bẹẹ.)

10. Gẹgẹ bẹẹ ni eyin pẹlu, nigba ti e ba ti se ohun gbogbo ti a palase fun yin tán, e wi pe, 'Alailere ọmọ-òdò ni wá: eyi ti i se isẹ wa lati se, ni awa se.'

Jesu wo awon adetẹ mewa san.

11. O si se, bi o ti nlọ si Jerusalemu, o koja laarin Samaria ati Galili. (Luk 9:51,52; Jhn 4:3,4.)

12. Bi o si ti nwọ inu ileto kan lo, awon okunrin adetẹ mewa pade rẹ, won duro ni okere: (Lef 13:46.)

13. Won si gbe ohun won soke, wi pe, "Jesu, Olukoni šaanu fun wa!"

14. Nigba ti o ri won, o wi fun won pe, "E lo fi ara yin han fun awon alufa." Bi won ti nlọ, won si di mimọ. (Lef 13:2; 14:2; Matt 8:4.)

15. Nigba ti okan ninu won ri pe a mu oun larada o pada, o si fi ohun rara yin Olurun logo. (Matt 9:8.)

16. O si wólẹ lẹba esẹ rẹ, o ndupe lówọ rẹ: ara Samaria ni oun si jẹ. (Matt 10:5.)

17. Jesu si dahun wi pe, "Awon mewa ko ni a sọ di mimọ? Awon mesan yoku ha dà?"

18. A ko ri enikan ti o pada wa fi ogo fun Olurun, bikoše alejo yi?"

19. O si wi fun un pe, "Dide ki o si maa lo: igbagbo re mu o larada." (Matt 9:22; Mk 5:34; Luk 7:50; 8:48; 18:42.)

Jesu sọ fun awon Farisi nipa didé ijoba Olurun.

20. Nigba ti awon Farisi bi i pe, nigba wo ni ijoba Olurun yoo de, o da won lohun pe, "Ijoba Olurun ki i wa pẹlu àmi: (Luk 19:11; A.A. 1:6.)

21. Bẹẹ ni won ki yoo wi pe, 'Kiyesi i, nihin! tabi kiyesi i lohun! sa wo o, ijoba Olurun nbẹ laarin yin.' (esẹ 23)

Ipadabo Jesu lẹkeji.

22. O si wi fun awon ọmọ-ehin rẹ pe, "Ojo nbọ, nigba ti eyin o fẹ lati ri okan ninu ojo Ọmọ-eniyan, eyin ki yoo si ri i. (Matt 9:15; Mk 2:20; Luk 5:35.)

23. Won yoo si wi fun yin pe, 'Wo o nihin!' 'tabi wo o lohun!', e má lo, e má se tẹle won! (Matt 24:23; Mk 13:21; Luk 21:8.)

24. Nitori gẹgẹ bi manamáná ti i ko ti i si molẹ ká ojú-òrun lati apa kan si apa keji; bẹẹ ni Ọmọ-eniyan yoo si ri ni ojo rẹ. (Matt 24:27.)

25. Šugbon oun nilati kókọ jiyà ohun pupọ, ki a si kọ ọ lodọ iran yi! (Matt 16:21; Luk 9:22.)

26. Bi o si ti ri ni ojo Noa, bẹẹ ni yoo ri ni ojo Ọmọ-eniyan! (Matt 24:37-39; Gen ori 7.)

27. Won njẹ, won nmu, won ngbeyawo, won si nfa iyawo fun ni, titi o fi di ojo ti Noa wọ inu okọ lo, ikun-omi si de, o si run gbogbo won.

28. Gẹgẹ bi o si ti ri ni ojo Loti; won njẹ, won nmu, won nrà, won ntà, won ngbin, won nkólé; (Gen 18:20-33; 19:24,25.)

29. Šugbon ni ojo naa ti Loti jade kuro ni Sodomu, òjò iná ati sulfuru rò lati òrun wá, o si run gbogbo won.

30. Gẹgẹ bẹẹ ni yoo ri lojo naa ti Ọmọ-eniyan yoo farahan. (2 Tess 1:7.)

31. Ni ojo naa, eni ti o ba wà lori ilẹ, ti erù rẹ si nbẹ ni ilẹ, ki o má se sọkalẹ lati wa ko o; eni ti o ba si wà loko, ki o má se pada sehin. (Matt 24:17,18.)

32. E ranti aya Loti. (Gen 19:26.)

33. Enikeni ti o ba nwa lati gba okan rẹ là yoo sọ ọ nu, enikeni ti o ba si sọ ọ nu yoo gba a la. (Matt 10:39; 16:25; Mk 8:35; Luk 9:24.)

34. Mo wi fun yin, loru ojo naa, eniyan meji yoo wa lori àkété kan, a o mu okan, a o si fi ekeji silẹ. (Matt 24:40,41; 1 Kor 5:51,52; 1 Tess 4:17.)

35. Eniyan meji yoo si maa lẹ ọlọ pọ; a o mu ọkan, a o si fi ekeji silẹ.”

36. *(Eniyan meji yoo wa ni oko; a o mu ọkan, a o si fi ekeji silẹ.)”

37. Wọn si da a lohun, wọn bi i pe, “Nibo, Oluwa?” O si wi fun wọn pe, “Ni ibi ti ọkú bá gbe wà, nibẹ pẹlu ni idi yoo kojọ pọ si.” (Matt 24:28; Jhn 12:26.)

ORI 18.

Owe Opó ati Onidajo.

O si pa owe kan fun wọn nitori eyi yíí pe, o yẹ ki a má a gbadura nigba gbogbo, ki a má si sàárẹ; (Luk 11:5-8; Rom 12:12; Ef 6:18; Kol 4:2; 1 Tess 5:17.)

2. Wi pe, “Onidajo kan wa ni ilu kan, ti kò bẹrù Ọlọrun, ti kò si sẹ oju-saju eniyan.

3. Opó kan si wa ni ilu naa, o si ntọ ọ wá, wi pe, ‘Gbẹsan mi lara ọta mi!’

4. Lákókó kò da a lohun: şugbọn nikhin o wi ninu ara rẹ pe, ‘Bi emi ko tilẹ bẹrù Ọlọrun, ti emi kò si sẹ oju-saju eniyan,

5. Şugbọn nitori ti opó yíí nyọ mi lẹnu, emi o gbẹsan rẹ, ki o má baa fi wiwa rẹ nigbakugba dá mi lagaara.” (Luk 11:8.)

6. Oluwa si wi pe, “E gbọ bi alaişootọ onidajo ti wi! (Luk 7:13.)

7. Ọlọrun ki yoo ha si gbẹsan awọn ayanfẹ rẹ, ti nfi ọsán ati ọru kigbe pe e, ti o si mu suuru fun wọn? (Ifh 6:10; Rom 8:33; Kol 3:12; 2 Tim 2:10.)

8. Mo wi fun yin, yoo gbẹsan wọn kánkán! Şugbọn nigba ti Ọmọ-eniyan ba de yoo ha ri igbagbo ni ayé bi?”

Owe Farisi ati Agbowode.

9. O si pa owe yíí fun awọn kan ti wọn gbẹkẹle ara wọn pe, awọn ni olo-dodo, ti wọn si ngan awọn elomiran; (Luk 16:15.)

10. Pe, “Awọn ọkunrin meji goke lẹ si tẹmpili lati gbadura ọkan jẹ Farisi, ekeji si jẹ agbowode.

11. Eyi Farisi dide, o si ngbadura ninu ara rẹ bayíí pe, ‘Ọlọrun mo dupe lẹwọ rẹ, nitori ti emi kò rí bi awọn ara iyókù, awọn alonilowogbà, alaişootọ, panşaga, tabi bi agbowode yíí. (Matt 6:5; Mk 11:25.)

12. Emi ngbààwẹ lẹmeji lósẹ, mo nsan idamewa ohun gbogbo ti mo ni.’ (Matt 9:14; Luk 11:42.)

13. Şugbọn agbowode duro lokere, kò tilẹ jẹ gbe oju rẹ soke ọrun, şugbọn o lu ara rẹ ni oókan àyà, o wi pe, ‘Ọlọrun şaanu fun mi, emi eléşẹ!’ (Luk 23:48; Luk 14:11; 1 Pet 5:6.)

14. Mo wi fun yin, ọkunrin yíí sọkalẹ lẹ si ile rẹ ni idalare ju ekeji lẹ: nitori ẹnikeńi ti o ba gbé ara rẹ ga, oun ni a o rẹ silẹ; ẹni ti o ba si rẹ ara rẹ silẹ oun ni a o gbega.” (Luk 14:11; Matt 23:12.)

Jesu fi awọn ọmọ-kekere we ijoba Ọlọrun. (Matt 19:13-15; Mk 10:13-16.)

15. Wọn si gbe awọn ọmọ-ọwọ tọ ọ wa pẹlu, ki o lẹ fi ọwọ lẹ wọn; şugbọn nigba ti awọn ọmọ-ẹhin rẹ ri i, wọn nba wọn wí.

16. Şugbọn Jesu pe wọn sọdọrẹ, o si wi pe, “E jẹ ki awọn ọmọ kekere wá sọdọ mi, ẹ má si sẹ dá wọn lẹkun: nitori ti irú wọn ni ijoba Ọlọrun.

17. Lootọ ni mo wi fun yin, Ẹnikẹni ti kò bá gba ijoba Ọlọrun bi ọmọ kekere, ki yoo wọ inu rẹ bi o ti wu ki o ri.” (Matt 18:3.)

Ọdomokunrin Ọlórò kan tọ Jesu wá. (Matt 19:16-30; Mk 10:17-31.)

18. Ijoye kan si bèèrẹ lẹwọ rẹ, wi pe, “Olukọni rere, kinni emi o sẹ ti emi o fi jogun iyẹ ainipekun?” (Luk 10: 25.)

19. Jesu wi fun un pe, “Eeşẹ ti iwọ fi npe mi ni ẹni rere? Ẹni rere kan kò sí bikoşẹ ẹnikan, eyi si ni Ọlọrun.

20. Iwọ mọ awọn ofin, “Má sẹ sẹ panşaga, má sẹ paniyan, má sẹ jale, ma sẹ jẹri ẹké, bówọ fun baba ati iya rẹ.” (Eks 20:12-16; Deut 5:16-20; Rom 13:9.)

(36) *(Awọn Bibeli atijo miran fi eyi kun ti wọn.)

21. O si wi pe, "Gbogbo nkan wonyi ni emi ti pamọ lati igbà ewe mi wa."

22. Nigba ti Jesu si gbọ eyi, o wi fun un pe, "Ohun kan ni o kù fún ọ sibẹ: lọ ta ohun gbogbo ti o ni, ki o si pin in fun awọn talaka, iwọ o si ni isura lórùn: si wá, ki o ma a tò mi lẹhin." (Luk 12:33; Matt 19:21.)

23. Nigba ti o si gbọ eyi, inu rẹ bàjé gidigidi: nitori ti o ni orò pupọ.

24. Nigba ti Jesu ri i pe, inu rẹ bàjé gidigidi, o wi pé, "Yoo ti soro tó fun awọn ti o ni orò lati wọ ijọba Olórùn! (Owe 11:28.)

25. Nitori o rorùn fun rakunmi lati gba oju abéré wolé jù fun olórò lati wọ ijọba Olórùn lọ."

26. Awọn ti o si gbọ wi pe, "Njẹ tani o ha le là?"

27. O si wi pe, "Ohun ti o soro lodò eniyan, kò soro lodò Olórùn." (Gen 18:14; Job 42:2; Jer 32:17; Luk 1:37.)

28. Peteru si wi pe, "Sa wo o, awa ti fi ile wa silẹ, a si tò ọ lẹhin." (Luk 5:11.)

29. O si wi fun wọn pe, "Lootọ ni mo wi fun yin, kò sí ẹni ti o fi ile, tabi aya, tabi ará, tabi òbí, tabi ọmọ silẹ, nitori ijọba Olórùn,

30. Ti ki yoo gba ilọpo pupọ si i ni ayé yí, ati ni ayé ti nbọ iyè ainipẹkun." (Matt 12:32.)

Jesu so asotele nipa kikan-mọ-agbe-lebu ati ajinde Rẹ. (Matt 20:17-19; Mk 10:32-34.)

31. Nigba naa ni o pe awọn mejila sódọ rẹ, o si wi fun wọn pe, "Sa wo o, awa ngoke lọ si Jerusalemu, a o si mu ohun gbogbo ẹ, ti a ti kọ lati ọwọ awọn woli, nitori Ọmọ-eniyan. (Luk 9:51; Psm 22; wo Isa ori 53.)

32. Nitori ti a o fi le awọn keferi lowo, a o fi ẹ eléyà, a o si fi ẹ ẹsin, a o si tutó sii lara. (Matt 16:21; 27:2; Luk 23:1.)

33. Wọn o si na án, wọn o si pa á: ni ijọ keta yoo si jinde."

34. Ọkan ninu nkan wonyi ko si ye wọn: orò yí si pamọ fun wọn, bẹẹ ni wọn kò si mọ ohun ti a wi. (Mk 9:32; Luk 9:45.)

Jesu la ojú afoju ti o wa lẹbáá Jeriko. (Matt 20:29-34; Mk 10:46-52.)

35. Bi o ti sunmọ Jeriko, afoju kan jokódó lẹba ọnà o nsagbe:

36. Nigba ti o gbó ti ọpọ nkoja lọ, o bèèrè pe, kinni a lè mọ eyi si.

37. Wọn si wi fun un pe, "Jesu ti Nasareti ni o nkoja lọ."

38. O si kigbe pe, "Jesu, iwọ ọmọ Dafidi, ọ́aanu fun mi!" (Matt 9:27.)

39. Awọn ti nlọ niwaju ba a wi, pe, ki o pa ẹnu rẹ mọ: sugbọn oun si kigbe soke si i pe, "Iwọ Ọmọ Dafidi, ọ́aanu fun mi!" (ẹsẹ 38.)

40. Jesu si duro, o ni, ki a mu un tọ oun wá: nigba ti o si sunmọ ọn, o bi i.

41. Wi pe, "Kinni iwọ nfẹ ki emi ẹ fun ọ?" O si wi pe, "Oluwa ẹ ki emi riran."

42. Jesu si wi fun un pe, "Riran: igbagbo rẹ mu ọ laradá." (Matt 9:22; Mk 5:34; Luk 17:19.)

43. Lojukan naa o si riran, o si ntọ ọ lẹhin, o si nyin Olórùn logo: ati gbogbo eniyan nigba ti wọn ri i, wọn fi iyin fun Olórùn. (Matt 9:8; Luk 13:17.)

ORI 19.

Iyipada Sakeu.

JESU si wọ Jeriko lọ, o si nkoja laa-rin rẹ. (Luk 18:35.)

2. Si kiyesi i, ọkunrin kan wà ti a npe ni Sakeu, o si ẹ olori agbowode kan, o si ẹ olórò.

3. O si nfẹ lati ri ẹni ti Jesu ẹ: ko si le ri i, nitori ọpọ eniyan, ati nitori ti oun ẹ eniyan kúkúró.

4. O si sure siwaju, o gun ori igi si-kamore kan, ki o ba lè ri i: nitori ti yoo kọja lọ nihà ibẹ. (1 A.Ọba 10:27; 1 Kro 27:28; Isa 9:10.)

5. Nigba ti Jesu si de ibẹ, o gbe ojú soke, o si ri i, o si wi fun un pe, "Sakeu! yára, ki o si sọkalẹ; nitori pe emi yoo wọ ile rẹ loni!"

6. O si yara, o sòkalè, o si fi ayò gba a.

7. Nigba ti wòn si ri i, gbogbo wòn nkùn, wi pe, "O lọ wò lódò òkunrin ti i şe elésè." (Matt 9:11; Luk 5:30.)

8. Sakeu si dide, o si wi fun Oluwa pe, "Wo o, Oluwa, ààbò ohun iní mi ni mo fifun talaka; bi mo ba si fi èké gba ohun kan lọwò enikeni, emi san an pada ni ilopo merin!" (Luk 7:13; 3:14; Eks 22:1; Lef 6:5; Num 5:7.)

9. Jesu si wi fun un pe, "Loni ni igbala wò ile yí, niwòn bi oun pèlu ti jẹ ọmọ Abrahamu. (Luk 3:8; 13:16; Rom 4:16; Gal 3:7.)

10. Nitori Ọmọ-eniyan dé lati wá awọn ti o nù kiri, ati lati gbà wòn là. (Matt 18:11.)

Owe ti owó mína.

11. Nigba ti wòn si ngbò nkan wònyí. o si tẹ siwaju lati pa òwe kan, nitori ti o sunmọ Jerusalemu, ati nitori ti wòn nrò pe, ijoba Ọlorun yoo farahan nisinsinyí. (A.A. 1:6.)

12. O si wi pe, "Ọkunrin ọlọla kan lọ si ilu òkèrè lati gba ijoba ki o si pada. (Matt 25:14-30; Mk 13:34.)

13. O si pe awọn ọmọ-òdò rẹ mewa, o fi owó mína mewa fun wòn, o si wi fun wòn pe, 'E ma a sòwò titi emi o fi dé!'

14. Şugbọn awọn ara ilu rẹ korira rẹ, wòn si ran ikò tẹle e, wi pe, 'Awa kò fẹ ki ọkunrin yí jòba lori wa.'

15. Nigba ti o gba ijoba tán, ti o padà de, o paşe pe, ki a pe awọn ọmọ-òdò wònyí ti oun ti fi owó fun wá sódò rẹ, nitori ki o le mọ iye èrè ti olukulu ti jẹ ninu işè-òwò wòn.

16. Eyi ekinni si wa, o wi pe, 'Oluwa, owó mína rẹ jèrè owó mína mewa si i.'

17. O si wi fun un pe, 'O şeun, iwọ ọmọ-òdò rere: nitori ti iwọ şe olóótò ni ohun kinkinni, gba aşe lori ilu mewa.' (Luk 16:10.)

18. Eyi ekeji si wa, o wi pe, Oluwa, owó mína rẹ jèrè owó mína marun.'

19. O si wi fun un pèlu pé, 'Iwọ joyè ilú marun!'

20. Omiran si wa, o wi pe, 'Oluwa, wo owó mína rẹ ti nbẹ lọwọ mi ni mo di sínú aşı-pélébé kan;

21. Nitori mo bèrù rẹ, ati nitori ti iwọ şe ònrórò eniyan: iwọ a maa mu eyi ti iwọ kò fi lélẹ, iwọ a si maa ká eyi ti iwọ kò gbin!' (Matt 25:24.)

22. O si wi fun un pe, 'Ni ẹnu ara rẹ naa ni emi o şe idajọ rẹ, iwọ ọmọ-òdò buburu, Iwọ mọ pe ònrórò eniyan ni mi, pe, emi a maa mu eyi ti emi kò fi lélẹ emi a si maa ká eyi ti emi kò gbin; (2 Sam 1:16; Job 15:6; Matt 25:26.)

23. Eeha si ti şe ti iwọ kò fi owó mi si ile-èlé, nigba ti mo bá dé, emi iba si bèèrè rẹ pèlu èlé?'

24. O si wi fun awọn ti o duro leti ibẹ pe, 'E gba owó mína naa lọwọ rẹ, ki e si fi i fun ẹni ti o ni owó mína mewa.'

25. Wòn si wi fun un pe, 'Oluwa, o ni owo mína mewa.'

26. Mo wi fun yin pe, Enikeni ti o ni, ni a o fifun; ati lódò ẹni ti kò ni eyi ti o ni paapaa a o gbà lọwọ rẹ. (Matt 13:12; Luk 8:18.)

27. Şugbọn awọn ọtá mi wònyí, ti kò fẹ ki emi jòba lori wòn, e mu wòn wa ihinyí, ki e si pa wòn niwaju mi!"

Jesu gun kétékété wọ Jerusalemu. (Matt 21:1-11; Mk 11:1-11; Jhn 12:12-19.)

28. Nigba ti o si ti wi nkan wònyí tán, o lọ siwaju, o ngoke lọ si Jerusalemu. (Mk 10:32; Matt 21:17; Luk 21:37.)

29. O si şe, nigba ti o sunmọ Betfage ati Betani ni òkè ti a npe ni Olífí, ó rán awọn mejí ninu awọn ọmọ-ẹhin rẹ.

30. Wi pe, "E lọ si ileto ti o koju si yin; nigba ti eyin bá wò ọ lọ, eyin o ri ọmọ kétékété kan ti a so, ti enikeni kò gun ri: e tu u, ki e si fà á wá.

31. Bí enikeni ba si bi yin pe, 'Eeşe ti eyin fi ntu u?' Ki eyin wi bayíí pe, 'Oluwa nfẹ lò ó.'"

32. Awọn ti a rán si mu ọ̀nà wọn pọ̀n, wọn si ba a gẹ̀gẹ̀ bi o ti wi fun wọn. (Luk 22:13.)

33. Bi wọn si ti ntu ọ̀mọ kẹ́tẹ́kẹ́tẹ́ naa, awọn oluwa rẹ̀ bi wọn pe, "Eeṣe ti eyin fi ntu kẹ́tẹ́kẹ́tẹ́ naa?"

34. Wọn si wi pe, "Oluwa nfè ló ó."

35. Wọn si fa a tọ́ Jesu wa: wọn si tẹ́ aṣọ wọn si ẹ́hin ọ̀mọ kẹ́tẹ́kẹ́tẹ́ naa, wọn si gbe Jesu ká á.

36. Bi o si ti nlo wọn tẹ́ aṣọ wọn si ọ̀nà. (2 A.Ọba 9:13.)

37. Bi o si ti sunmọ́ eti ibẹ̀ ni gẹ̀rẹ̀gẹ̀rẹ̀ òkè Olifi, gbogbo ijo awọn ọ̀mọ-ẹ́hin rẹ̀ bẹ̀rẹ̀ si i yò, wọn si fi ohun rara yin Ọlórún, nitori isẹ́ nla gbogbo ti wọn ti ri;

38. Wi pe, "Olubukun ni Ọba ti o nbọ́ wa ni orukọ́ Oluwa: alaafia ni ọ̀rún, ati ogo ni òkè ọ̀rún!" (Psm 118:26; Luk 13:35; 2:14.)

39. Awọn kan ninu awọn Farisi ninu awujọ́ naa si wi fun un pe, "Olukoni bá awọn ọ̀mọ-ẹ́hin rẹ̀ wí." (Matt 21:15,16.)

40. O si da wọn lohun, o wi fun wọn pe, "Mo wi fun yin, Bi awọn wọ̀nyí bá pa ẹ̀nu wọn mọ́, awọn okuta yoo kigbe soke." (Heb 2:11.)

Jesu sọkun si Jerusalemu lori.

41. Nigba ti o si sunmọ́ etile, o si-juwo ilu naa, o sọkun si i lóri, (Luk 13:34,35.)

42. O nwi pe, "Ibaṣepe iwọ́ mò, lóni yí, aní iwọ́, ohun ti i ṣe ti alaafia rẹ́! ṣugbọn nisinsinyí wọn pamọ́ kuro loju rẹ́.

43. Nitori ọ̀jọ nbọ́ fun ọ́, ti awọn ọ̀tá rẹ́ yoo mọ́ odi bẹ̀bẹ̀ yí ọ́ ká, àní ti wọn yoo si yí ọ́ ká, wọn o si ká ọ́ mọ́ niha gbogbo. (Isa 29:3; Jer 6:6; Esk 4:2; Luk 21:20.)

44. Wọn o si wó ọ́ palẹ́ iwọ́ ati awọn ọ̀mọ rẹ́ pẹ̀lu rẹ́; wọn ki yoo si fi okuta kan silẹ́ lori ara wọn; nitori iwọ́ kò mọ́ ọ̀jọ́ ibẹ̀wò rẹ́." (Matt 24:2; Mk 13:2; Luk 21:6; 1 Pet 2:12.)

Jesu wẹ inu ẹ̀mpili mó lẹ́kẹ́jẹ́. (Matt 21:12-17; Mk 11:15-19; Jhn 2:13-22.)

45. O si wọ inu ẹ̀mpili lọ, o si bẹ̀rẹ̀ si lé awọn ti ntà ninu rẹ́ sode;

46. O si wi fun wọn pe, "A ti kowe rẹ́ pe, 'Ile mi yoo jẹ́ ile adura?' Ṣugbọn eyin ti sọ ọ́ di ihò olè." (Isa 56:7.)

47. O si nkoni lojoojumọ́ ni ẹ̀mpili, Ṣugbọn awọn olori alufa, ati awọn akowe, ati awọn olori awọn eniyan nwa ọ̀nà lati pa a run. (Matt 26:55; Mk 11:18; Jhn 7:19.)

48. Wọn kò si ri nkankan ti wọn iba ṣe; nitori gbogbo eniyan sù mó ọ́n lati gbórò rẹ́.

ORI 20.

Ipenija àṣe Jesu lati ọ̀wó awọn Farisi. (Matt 21:23-27; Mk 11:27-33.)

NI ijo kan, bi o ti nkọ́ awọn eniyan ni ẹ̀mpili ti o si nwaasu ihinrere, awọn olori alufa, ati awọn pẹ̀lu awọn alágbà dide si i. (Matt 26:55; Luk 8:1.)

2. Wọn si wi fun un pe, "Sọ fun wa, àṣe wo ni iwọ́ fi nṣe nkan wọ̀nyí? Tabi tani o fun ọ́ ni àṣe yí?" (Jhn 2:18; A.A. 4:7; 7:27.)

3. O si dahun o si wi fun wọn pe "Emi pẹ̀lu yoo si bi yin leere ọ̀rọ́ kan; ẹ́ sọ fun mi.

4. Baptismu ti Johanu, lati ọ̀rún wá ni tabi lati ọ̀dọ́ eniyan?"

5. Wọn si ba ara wọn gbèrò pe, "Bi awa bá wi pe, 'Lati ọ̀rún wa ni', oun o wi pe, 'Eeṣe ti eyin ko fi gba a gbó?'

6. Ṣugbọn bi awa ba si wi pe, 'Lati ọ̀dọ́ eniyan', gbogbo eniyan ni yoo sọ wa ni okuta, nitori wọn gbagbo pé, woli ni Johanu." (Matt 14:5; Luk 7:29.)

7. Wọn si dahun wi pe, wọn ko mọ́ ibi ti o ti wá.

8. Jesu si wi fun wọn pe, "Njẹ́ emi ki yoo wi fun yin àṣe ti emi fi nṣe nkan wọ̀nyí."

Ọ̀we awọn oluṣogba buburu. (Matt 21:33-46; Mk 12:1-12.)

9. Nigba naa ni o bẹ̀rẹ̀ si i pa ọ̀we yí

fun awon eniyan pe; "Okunrin kan gbin ogba ajara kan, o si fi se agbatotju fun awon olusogba, o si lo si ajo fun igba pipé. (Isa 5:1-7; Matt 25:14.)

10. Nigba ti o si to akoko, o ran omoo-odo re kan si awon olusogba naa, ki won le fun un ninu eso ogba ajara naa: sugbon awon olusogba lu u, won si ran an pada lowo ofo.

11. O si tun ran omoo-odo miran: won si lu u pelu, won si je e niya, won si ran an pada lowo ofo.

12. O si tun ran eketa: won si sa a logbe pelu, won si ti i jade.

13. Nigba naa ni oluwa ogba ajara wi pe, "Ewo ni emi o se? Emi o ran omoo mi ayantfe lo: boya nigba ti won ba ri i, won o sojusaju fun un."

14. Sugbon nigba ti awon olusogba naa ri i, won ba ara won gbere pe, "Eyi ni arole: e wa, e je ki a pa a, ki ogun re le je tiwa."

15. Be ni won si ti i jade sehin ogba ajara, won si pa a. Ne kinni oluwa ogba ajara naa yoo se si won?

16. Yoo wa, yoo si pa awon olusogba naa run, yoo si fi ogba ajara naa fun awon elomiran. Nigba ti won si gbó, won ni, "Ki a ma ri i!" (Luk 19:27; Rom 3:4; 6:31.)

17. Nigba ti o si wo won, o ni, "Ewo ha ni eyi ti a ti kowe re pe: 'Okuta ti awon omole ko silé, oun naa ni o di pataki igun ile?' (Psm 118:22,23; 1 Pet 2:6.)

18. Enikeni ti o ba subu lu okuta naa yoo fo; sugbon enikeni ti oun ba subu lu, yoo lo o luluu. (Isa 8:14, 15.)

Sisan owode fun Kesari. (Matt 22:15-22; Mk 12:13-17.)

19. Awon olori alufa ati awon akowe nwa ona lati mu un ni wakati naa; sugbon won beru awon eniyan, nitori ti won mo pe, o pa owe yii mo won. (Luk 19:47.)

20. Won si nso o, won si ran awon ami ti won se ara won bi eni pe olooto eniyan, ki won baa le gba odo re mu, ki

won baa le fi i le agbara ati ase Baale lowo.

21. Won si bi i, pe, "Olukoni awa mo pe, iwo a maa sojo fun ni, iwo a si maa koni bi o ti to, be ni iwo ki i sojusaju enikan sugbon iwo nkoni ni ona Olurun lotito. (Jhn 3:2.)

22. Ne o to fun wa lati maa san *owo-ode fun Kesari, tabi ko to?"

23. Sugbon o kiyesi arekereke won, o si wi fun won pe,

24. "E fi owode kan han mi. Aworan ati akole ti tani o wa nibe?" Won si da a lohun pe, "Ti Kesari ni."

25. O si wi fun won pe, "Ne e fi ohun ti i se ti Kesari fun Kesari, ati ohun ti i se ti Olurun fun Olurun." (Rom 13:7; Luk 23:2.)

26. Won ko si le gba odo re mu niwaju awon eniyan: enu si ya won si idahun re, won si pa enu won mo.

Awon Sadusi ati Ajinde. (Matt 22:23-33; Mk 12:18-27.)

27. Awon Sadusi kan si to o wa, awon ti won nwi pe ajinde oku ko si: won si bi i, (A.A. 23:6,8.)

28. Wi pe, "Olukoni, Mose kowe fun wa pe, Bi arakunrin enikan ba ku, ni ailomo, ti o si ni aya, ki arakunrin re su aya re lopó, ki o le gbe iru-omo dide fun arakunrin re. (Deut 25:5.)

29. Ne awon arakunrin meje kan ti wa: ekinni gbe iyawo, o si ku ni ailomo.

30. Ekeji si su u lopó, oun si ku ni ailomo.

31. Eketa si su u lopó: gege be ni awon mejeje pelu: won ko si fi omo silé, won si ku.

32. Nigbehin patapata obinrin naa ku pelu.

33. Ne ni ajinde oku, aya titani yoo ha se ninu won? Nitori awon mejeje ni o saa ni i ni aya."

34. Jesu si dahun o wi fun won pe, "Awon omo aye yii a maa gbeyawo, won a si maa fa iyawo fun-ni."

(22) * (Owo-ode ni a le tumo re si 'owo-oni' ni ode isinyii.)

35. Şugbọn awọn ti a kà yẹ lati jògún iyè ayérayé naa, ati ajinde kuro ninu òkú, wọn ki i gbeyawo, wọn ki si fa iyawo fun-ni.

36. Nitòri wòn kò lè kú mó; nitòri ti wòn bá awọn àngẹlì dógba; awọn ọmọ Ọlórún sì ni wòn, nitòri wòn di awọn ọmọ ajinde. (Rom 8:16,17; 1 Jhn 3:1,2.)

37. Níti pe a nji awọn òkú dide, Mose tìkararẹ̀ sì ti fihan ni igbẹ̀, nigba ti o pe Oluwa ni Ọlórún Abrahamu, ati Ọlórún Isaaki, ati Ọlórún Jakóbu. (Eks 3:6.)

38. Bẹ̀ẹ̀ ni oun ki i ẹ̀ Ọlórún awọn òkú, bikosẹ̀ ti awọn aláàyè: nitòri gbogbo wòn wà láàyè fun un." (Rom 6:10,11.)

39. Nigba naa ni awọn kan ninu awọn akowẹ̀ da a lohun, pe, "Olukòni iwọ̀ wi rere!"

40. Wòn kò sì jẹ̀ bi i leere ọ̀rò kan mó. (Matt 22:46; Mk 12:34.)

Ibeere Jesu ti a kò lè dahun. (Matt 22:41-46; Mk 12:35-37.)

41. O si wi fun wòn pe, "Eeşẹ̀ ti wòn fi nwi pe, Ọmọ̀ Dafidi ni Kristi?"

42. Dafidi tìkararẹ̀ si wi ninu iwe Psalmu pe, "JEHOFA wi fun Oluwa mi pe, Iwọ̀ jókòó ni ọ̀wọ̀ ọ̀tun mi. (Psm 110:1; A.A. 2:34.)

43. Titi emi o fi sọ awọn ọ̀tá rẹ̀ di apoti itisẹ̀ rẹ̀."

44. Njẹ̀ bi Dafidi ba pe e ni 'Oluwa': oun ha si ti ẹ̀ jẹ̀ ọ̀mọ̀ rẹ̀?"

Jesu kilọ̀ ki wòn maa sora lodo awọn akowẹ̀. (Matt 23:1-12; Mk 12:38-40.)

45. O si wi fun awọn ọ̀mọ̀-ẹhin rẹ̀ ni etí gbogbo eniyan pé,

46. "E maa kiyesara lodo awọn akowẹ̀, ti wòn fẹ̀ lati maa rin ni aşọ̀ gígún, ti wòn sì fẹ̀ ikini ni ọ̀jà, ati ibùjókòó ọ̀lá ninu sinagogu, ati ipo ọ̀lá ni ibi àşẹ̀; (Luk 11:43.)

47. Awọn ti o jẹ̀ ilẹ̀ awọn opó run, ti wòn sì ngbadura gigun fun àşehàn: awọn wonyii naa ni yoo jẹbi pòjù."

Talaka opó fi ohun iní rẹ̀ sinu apoti Işura.

NIGBA ti o si gbe ọ̀jú sòkè, o ri awọn ọ̀lórò nfi ẹ̀bùn wòn sinu apoti işura. (Mk 12:41-44.)

2. O si ri talaka opó kan pelu, o nsọ owó-idẹ̀ wẹ̀wẹ̀ mejì síbẹ̀. (Mk 12:42.)

3. O si wi pe, Lootọ̀ ni mo wi fun yin, talaka opó yi fi si i ju gbogbo wòn lọ:

4. Nitòri gbogbo awọn wonyii fi sinu ẹ̀bùn Ọlórún lati ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ iní wòn; şugbọn oun ninu aini rẹ̀ o sọ gbogbo ohun iní rẹ̀ ti o ni sinu rẹ̀.

Jesu pelu awọn ọ̀mọ̀-ẹhin rẹ̀, lori oke Olifi, sọ nipa ohun ti yoo şelẹ̀ lojo Iwa-ju. (Matt 24:1-14; Mk 13:3-13.)

5. Bi awọn kan si ti nsòrò ti tẹmpili, bi a ti fi okuta daradara ati ẹ̀bùn ẹ̀ e ni ọ̀şş, o ni, (Mk 13:1.)

6. "Ohun ti eyin nwo wonyii, ọ̀jọ̀ nbọ̀ nigba ti a ki yoo fi okuta kan silẹ̀ lori ekeji ti a ki yoo wó lulẹ̀." (Luk 19:44.)

7. Wòn si bèèrè lówọ̀ rẹ̀, pe, "Olukòni, nigbawo ni nkan wonyii yoo ri bẹ̀ ẹ̀? Ati àmì kinni yoo wà, nigba ti nkan wonyii yoo fi şẹ̀?"

Iponju aye yi ati inunibini fun awọn ọ̀mọ̀-ẹhin.

8. O si wi pe, "E maa kiyesara, ki a má baa mu yin şinà: nitòri ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ yoo wà ni orukọ̀ mi, ti yoo maa wi pe, 'Emi ni Kristi', àkókò igbà naa si kù si dẹ̀dẹ̀: ẹ̀ máşẹ̀ tọ̀ wòn lẹhin. (Mk 13:21; Luk 17:23.)

9. Şugbọn nigba tí eyin bá gburo ogun ati idágiri, ẹ̀ má şẹ̀ fòyà: nitòri nkan wonyii nilati kókó şelẹ̀: şugbọn ọ̀pin naa ki i şẹ̀ lojukan naa."

10. Nigba naa ni o wi fun wòn pé, "Orilẹ̀-èdè yoo dide si orilẹ̀-ede, ati ijọba si ijọba. (2 Kro 15:6; Isa 19:2.)

11. Imimi ilẹ̀ nla yoo si wà kakiri, ati iyan ati àjàkálẹ̀ àrùn; ohun ẹ̀rù, ati àmì nla yoo si ti ọ̀run wà.

12. Şugbon şaaju gbogbo nkan wonyii, won o nawo mu yin, won o si se inunibini si yin, won o mu yin lo si sinagogu, ati sinu tubu, won o mu yin lo sodo awon oba ati awon ijoye nitori oruko mi. (Jhn 16:2.)

13. Yoo si pada di eri fun yin. (Fil 1:12.)

14. Nitori naa e pinnu re lokan yin pe e ki yoo ronu şaaju, bi e o ti dahun. (Luk 12:11,12.)

15. Nitori ti emi o fun yin ni enu ati ogbon, ti gbogbo awon otá yin ki yoo le soro-odi si, ti won ki yoo si le ko loju. (Luk 12:12.)

16. A o si fi yin han lati owo awon obi yin wa, ati awon arakunrin, ati awon ibatan, ati awon ore; won o si mu ki a pa ninu yin. (Luk 12:52,53.)

17. A o si korira yin lodo gbogbo eniyan nitori oruko mi. (Matt 10:22.)

18. Şugbon irun ori yin kan ki yoo segebe. (Matt 10:30; Luk 12:7.)

19. Ninu suuru yin ni eyin o jere okan yin." (Ifh 2:7.)

Iponju na ti Iso-dahoro Jerusalemu. (Matt 24:15-28; Mk 13:14-23.)

20. "Nigba ti eyin ba si ri ti a fi ogun yi Jerusalemu ka, e mo nigba naa pe, isodahoro re ku si dede. (Luk 19:43.)

21. Nigba naa ni ki awon ti nbe ni Judea sa lo sori oko; ati awon ti nbe laarin re ki won jade kuro; ki awon ti o si nbe ni igberiko ma se wo inu re wa. (Luk 17:31.)

22. Nitori ojo esan ni ojo wonyii, ki a le mu ohun gbogbo ti a ti kowe re se. (Isa 63:4; Dan 9:24-27; Sek 11:1.)

23. Şugbon egbe ni fun awon ti o loyun, ati awon ti o fi omu fun omu mu ni ijo wonyii! nitori ti iponju pupo yoo wa lori ile ati ibinu si awon eniyan wonyii.

24. Won o si ti oju ida subu, a o si di won ni igbekun lo si orile-edede gbogbo; Jerusalemu yoo si di itemole lese awon Keferi, titi akoko awon keferi yoo fi kun." (Isa 63:18; Dan 8:13; 9:27; 12:7,11.12; Rom 11:25; Ifh 11:2.)

Ipadabò Kristi leekeji. (Matt 24:29-31; Mk 13:24-27.)

25. "Ami yoo si wa ni orun, ati ni osupa, ati ni irawo; ati lori ile ayé idamu fun awon orile-edede ninu ipaya hihó okun ati igbi-omi. (2 Pet 3:10, 12.)

26. Ayá awon eniyan yoo maa ja fun iberu, ati ireti nkan wonyii ti nbo sori ayé: nitori awon agbara orun ni a o mi titi.

27. Nigba naa ni won o si ri Omọ-eniyan ti yoo maa bo wa ninu ikuuku awosanma pelu agbara ati ogo na. (Ifh 1:7; 14:14.)

28. Şugbon nigba ti nkan wonyii ba bere si se, nje ki e wo oko, ki e si gbe ori yin soko; nitori idandé yin ku si dede." (Luk 18:7.)

Owe igi Opoto. (Matt 24:32-35; Mk 13:28-31.)

29. O si pa owe kan fun won pe, "E kiyesi igi opoto, ati si gbogbo igi;

30. Nigba ti won ba ruwe, eyin ri i, e si mo funrarayin pe, igba eferun ku ferefe.

31. Gege be naa ni eyin, nigba ti eyin ba ri nkan wonyii ti nse, ki eyin mo pe, ijoba Olurun ku si dede. (Matt 3:2.)

32. Looto ni mo wi fun yin, Iran yii ki yoo rekoja, titi gbogbo nkan wonyii yoo fi se.

33. Orun ati ayé yoo rekoja: şugbon ore mi ki yoo rekoja. (Luk 16:17.)

Şisóna. (Matt 24:36-51; Mk 13:32-37.)

34. "Şugbon e ma a kiyesara yin, ki okan yin ma se kun fun wobia, ati fun oti amupara, ati fun aniyan ayé yii, ti ojo naa yoo si fi de ba yin lojiji bi ikekun. (Mk 4:19; Luk 12:45; 1 Tess 5:6,7.)

35. Nitori be ni yoo de ba gbogbo awon ti ngbe ori gbogbo ile ayé.

36. Nje ki e ma a sona, ki e si ma a gbadura nigbagbogbo, ki e baa le la gbogbo nkan wonyii ti yoo sele, ki e si

lè duro niwaju Ọmọ-eniyan." (Luk 18:1.)

37. Ọṣan, a si maa kọni ni tẹmpili: loru, a si maa jade lẹ wọ lori òkè ti a npe ni òkè Olifi. (Luk 19:47; Mk 11:19.)

38. Gbogbo eniyan si ntọ ọ wá ni tẹmpili ni kutukutu owurọ, lati gbọrò rẹ.

ORI 22.

Awọn akowe ati awọn Farisi ditẹ ati pa Jesu. (Matt 26:1-5,14-16; Mk 14:1,2,10.)

A Ọṣun aiwukara ti a npe ni Irekoja si ku fẹrẹfẹ. (Jhn 11:47-53.)

2. Ati awọn olori alufa, ati awọn akòwé nwa ònà ti wọn iba gbà pa a; nitori ti wọn nbèrù awọn eniyan. (Matt 12:14.)

3. Satani si wọ inu Judasi, ti a npe ni Iskariotu, ọkan ninu awọn mejila. (Jhn 13:2.)

4. O si mu ònà rẹ pọn, o lẹ lati bá awọn olori alufa ati awọn olori ẹsọ gbèrò pọ, bi oun yoo ti fi i le wọn lówọ.

5. Wọn si yọ, wọn si ba a dá majemu lati fun un ni owó. (Sek 11:12.)

6. O si gba: o si nwa àkókò ti o wọ, lati fi i lé wọn lówọ laisi ariwo.

Ajo Irekoja. (Matt 26:17-19; Mk 14:12-16.)

7. Ọṣun aiwukara pé, nigba ti wọn ni-lati ẹ irubọ irekoja. (Eks 12:18-20.)

8. O si rán Peteru ati Johanu, wi pe, "E lẹ pèsè irekoja fun wa, ki awa o jẹ." (Deut 16:5-8; Luk 19:29; A.A. 3:1.)

9. Wọn si wi fun un pe, "Nibo ni iwọ nfe ki a pèsè silẹ?"

10. O si wi fun wọn pe, "Kiyesi i, nigba ti eyin bá nwọ ilu lẹ, ọkunrin kan ti o ru ịsà omi yoo pade yin, ẹ ba a lẹ si ile ti ó bá wọ.

11. Ki ẹ si wi fun baale ile naa pe, 'Olukọni wi fun ọ pe, Nibo ni gbàngàn àpẹjẹ naa gbé wà, nibi ti emi o gbe jẹ irekoja pẹlu awọn ọmọ-ẹhin mi?"

12. Oun o si fi gbàngàn nla kan lókè hàn yin, ti a ẹ lóṣṣọ: nibẹ ni ki eyin pèsè silẹ."

13. Wọn si lẹ wọn si ba a gẹgẹ bi o ti sọ fun wọn: wọn si pèsè irekoja silẹ.

Jesu pẹlu awọn ọmọ-ẹhin rẹ jẹ Àsè irekoja. (Matt 26:20-25; Mk 14:17-21.)

14. Nigba ti àkókò si tó, o jókòdò ati awọn aposteli pẹlu rẹ.

15. O si wi fun wọn pe, "Tinu-tinu ni emi fẹ fi ba yin jẹ irekoja yi, ki emi to jiyà:

16. Nitori mo wi fun yin, Emi ki yoo jẹ ninu rẹ mọ, titi a o fi mu un ẹ ni ijọba Ọlọrun." (Luk 14:15; Ifh 19:9.)

17. O si gba ago, nigba ti o si ti dupe, o wi pe, "Gba eyi, ki ẹ si pin in laarin ara yin.

18. Nitori mo wi fun yin, Emi ki yoo mu ninu eso ajara mọ, titi ijọba Ọlọrun yoo fi de."

Jesu sètò ounjẹ alẹ Oluwa. (Matt 26:26-29; Mk 14:22-25.)

19. O si mu akara, nigba ti o si ti dupe o bu u, o si fifun wọn, o wi pe, "Eyi ni ara mi ti a fifun yin: ẹ ma a ẹ eyi ní iranti mi."

20. Bẹ gẹgẹ lehin ounjẹ alẹ, o si mu ago, o wi pe, "Ago yi ni majemu tuntun ninu ẹjẹ mi, ti a ta silẹ fun yin.

21. Şugbọn ẹ kiyesi i, ọwọ ẹni ti o fi mi hàn wà pẹlu mi lori tabili. (Matt 26:21-24; Mk 14:18-21; Jhn 13:21-30.)

22. Ọmọ-eniyan nlọ nitootọ bi a ti pinnu rẹ: şugbọn ẹgbé ni fun ọkunrin naa nipasẹ ẹni ti a gbe ti fi i hàn." (A.A. 2:23; 4:28.)

23. Wọn si bèrẹ si bèrẹ laarin ara wọn, tani ninu wọn ti yoo ẹ nkan yi.

24. Ịjàkan si nbẹ laarin wọn, niti ẹni ti a kà si olori ninu wọn. (Mk 9:34; Luk 9:46.)

25. O si wi fun wọn pe, "Awọn ọba Keferi a maa fẹlá lori wọn: a si maa pe awọn aláṣe wọn ni olóore. (Matt 20:25-28; Mk 10:42-45.)

26. Şugbon eyin ki yoo ri bẹ; şugbon ẹni ti o ba pọ̀jù ninu yin ki o jẹ́ bi àbúrò; ẹni ti o si ẹ́ olori, bi ẹni ti nşẹ iranşẹ. (Luk 9:48; 1 Pet 5:5.)

27. Nitori tani o pọ̀jù, ẹni ti o jokóó ti ounjẹ, tabi ẹni ti o nşẹ iranşẹ? Ẹni ti o jokóó ti ounjẹ kó bí? Şugbon emi nşẹ laarin yin bi ẹni ti nşẹ iranşẹ. (Luk 12:37.)

28. Eyin ni awon ti o ti duro ti mi ninu idánwò mi, (Heb 2:18; 4:15.)

29. Mo si yan ijoba fun yin, gege bi Baba mi ti yan fun mi: (Luk 12:32; 2 Tim 2:12.)

30. Ki eyin lè maa jẹ, ki eyin si lè maa mu lori tabili mi ni ijoba mi, ki eyin lè jokóó lori itẹ, ati ki eyin lè maa ẹ́ idajo fun awon ẹ̀yà Israẹli mejila." (Luk 14:15; Ifh 19:9.)

Jesu so fun Peteru pe yoo sẹ oun. (Matt 26:30-35; Mk 14:27-31; Jhn 14-17.)

31. Oluwa si wi pe, "Simoni, Simoni, wo o, Satani fẹ lati gbà ọ, ki o lè kù ọ bi alikama: (Job 1:6-12; Amos 9:9.)

32. Şugbon mo ti gbadura fun ọ, ki igbagbọ rẹ má ẹ́ yẹ; ati iwọ nigba ti iwọ ba si pada bọ, mu awon arakunrin rẹ lókàn lẹ." (Jhn 17:9,15; 21:15-17.)

33. O si wi fun un pe, "Oluwa, mo mura tán lati ba ọ lọ sinu tubu, ati si ikú."

34. O si wi pe, "Mo wi fun ọ, Peteru, akukọ ki yoo kọ loni ti iwọ o fi sẹ mi lẹmẹta pe, iwọ kò mò mí."

35. O si wi fun won pe, "Nigba ti mo rán yin lọ laini àpò-owó, ati àpò, ati bàtà, ọdà ohun kan da yin bi?" Won si wi pe, "Rárá!" (Matt 10:9; Luk 9:3; 10:4.)

36. Nigba naa ni o wi fun won pe, "Şugbon nisinsinyií, ẹni ti o ba ni àpò owó ki o mu un, ati àpò pelu: ẹni ti kò bá si ni idà, ki o ta aşọ rẹ, ki o si fi ra ikan.

37. Nitori mo wi fun yin pe, Ẹyí ti a ti kowe rẹ ko lè ẹ́ ki o má ẹ́ lara mi, 'A si kà á mọ awon arufin.' Nitori

awon ohun wonyií nipa ti emi yoo ni imúşẹ." (Isa 53:12; Mk 15:28.)

38. Won si wi pe, "Oluwa, sa wo o, idà mejì nşẹ nihinyií!" O si wi fun won pe, "Ó tó."

Jesu ninu ogbà Getisemani. (Matt 26:36-46; Mk 14:32-43; Jhn 18:1.)

39. O si jade, o si lọ bi ẹ́ ẹ́ rẹ si òkè Olifi, awon omọ-ẹhin rẹ si tọ ọ lehin. (Luk 21:37.)

40. Nigba ti o wa ni bẹ, o wi fun won pe, "E maa gbadura, ki eyin má ẹ́ bọ sinu idewò." (Matt 6:13.)

41. O si fi won silẹ niwon isọ-òkò kan, o si kúnlẹ o si ngbadura.

42. Wi pe, "Baba, bi iwọ ba fẹ, gba ago yií lọwọ mi: şugbon ifẹ ti emi kọ, bikose tirẹ ni ki a ẹ́." (Mk 10:38; Jhn 5:30; 18:11.)

43. *Angẹli kan si yọ si i lati ọrun wá, o ngba a ni iyànjú.

44. *Bi o si ti wá ninu gbígbóná ara o ngbadura si i kíkankíkan: ògùn rẹ si dabi iró ẹ́jẹ nla, o nkan silẹ.

45. Nigba ti o si dide kuro ni ibi àdúrà, ti o si tọ awon omọ-ẹhin rẹ wá, o ba won, won nsun fun ibanujẹ.

46. O si wi fun won pe, "Kinni eyin nsun si? E dide, ẹ maa gbadura, ki eyin má ẹ́ bọ sinu idewò." (ẹşẹ 40; Matt 26:45; Mk 14:41.)

A fi Jesu hàn, a si mu un. (Matt 26:47-56; Mk 14:43-50; Jhn 18:1-11.)

47. Bi o si ti nsọ lọwọ, kiyesi i, ọpọ eniyan, ati ẹni ti a npe ni Judasi, ikan ninu awon mejila, o şaaju won, o sunmọ Jesu lati fi ẹnu ko o ni ẹnu.

48. Jesu si wi fun un pe, "Judasi, iwọ yoo ha fi ifẹnukonu fi Omọ-eniyan hàn?"

49. Nigba ti awon ti o wá lọdọ rẹ ri bi nkan yoo jasi, won bi i pe, "Oluwa, ki awa fi idà şa won?" (ẹşẹ 38.)

50. Okan ninu won si fi idà şa omọ-ẹhin olori alufa, o si ge eti ọtún rẹ sọnu.

(43,44) *(Awon Bibeli miran ko fi eyi si tiwon.)

51. Şugbon Jesu dahun o wi pe, "E fii silẹ bayii ná." O si fi ọwọ tọ ọ ni eti, o si wò ó sà." (Matt 26:69-75; Jhn 18:15-18,25-27.)

52. Jesu wi fun awon orori alufa, ati awon orori ẹsọ tẹmpili, ati awon alàgbà, ti won jade tọ ọ wá, pé, "Eyin ha jade wá pẹlu idà ati ọgọ bi ẹni tọ ọlọşà wá? (ẹsẹ 4,37.)

53. Nigba ti emi wà pẹlu yin lojọ-jumọ ni tẹmpili, eyin kò na ọwọ mu mi: şugbon àkókò ti yin ni èyí, ati agbara òkùnkùn." (Jhn 12:27.)

Peteru sẹ Jesu. (Matt 26:69-75; Mk 14:66-72; Jhn 18:15-18,25-27.)

54. Wọn si gba a mú, wọn si fà á lọ, wọn si mu un wá sí ilé orori alufa. Şugbon Peteru tọ ọ lehin ni òkèrè. (Matt 26:58; Mk 14:54.)

55. Nigba ti wọn si ti dáná laarin gbàngàn, ti wọn si jokòó pọ, Peteru jokòó laarin wọn.

56. Ọmọbinrin kan si ri i bi o ti jokòó nibi imólẹ iná naa, o si tẹjumọ ọn, o ni, "Eléyí naa wá pẹlu rẹ."

57. Şugbon, o wi pe, "Obinrin yí, emi kò mọ ọn."

58. Ko pé lehin naa ẹlomiran si ri i, o ni, "Iwọ pẹlu wa ninu wọn." Şugbon Peteru wi pe, "Okunrin yí, Emi kọ."

59. O si tó bi wakati kan sibẹ ẹlomiran tẹnumọ ọn, nwi pe, "Nitootọ eléyí naa wá pẹlu rẹ: nitori ara Galili ni i ẹ."

60. Şugbon Peteru wi pe, "Okunrin yí, emi kò mọ ohun ti iwọ nwi!" Lojukan naa, bi o ti nwi lẹnu, àkùkọ kọ!

61. Oluwa si yipada, o wo Peteru. Peteru si ranti ọrọ Oluwa, bi o ti wi fun un pe, "Kí àkùkọ tó kọ, iwọ o sẹ mi lẹmẹta." (ẹsẹ 34.)

62. Peteru si bọ si ode, o sọkun kíkorò.

63. O si ẹ; awon okunrin ti won mu Jesu, si fi i ẹ eléyà, won lu u. (Matt 26:67,68; Mk 14:65; Jhn 18:22,23.)

64. Nigba ti won si di i ni ojú, won lu u niwaju, won nbi i pé, Sọ tẹlẹ, tani o lu ọ?"

65. Wọn si sọ ọpọ ohun buburu miran si i, lati fi ẹ eléyà,

66. Nigba ti ilẹ si mó, ijo awon alagba awon eniyan pejo pọ, ati awon orori alufa, ati awon akòwé, won si fa a lọ si àjo won, won nwi pé, (Matt 27:1; Mk 15:1.)

67. "Bi iwọ ba ẹ Kristi naa? Sọ fun wa!" O si wi fun won pe, "Bi mo ba wi fun yin, eyin ki yoo gbàgbọ; (Matt 26:63-66; Mk 14:61-63; Jhn 18:19.)

68. Bi mo ba si bi yin léèrè pẹlu, eyin ki yoo da mi lohun, (beẹ ni ẹ ki yoo fi mi silẹ lọ.)

69. Şugbon lati isinsinyí lọ ni ọmọ-eniyan yoo jokòó lówọ ọtun agbara Olọrun."

70. Gbogbo won si wi pe, "Iwọ ha ẹ Ọmọ Olọrun bi?" O si wi fun won pe, "Eyin wi pe, emi ni." (Matt 27:11; Luk 23:3.)

71. Wọn si wi pe, "Eri wo ni awa tún nfe? Awa tikarawa saa ti gbọ lẹnu re!"

ORI 23.

A mu Jesu lọ si iwaju Pilatu. (Matt 27:11-26; Mk 15:2-15; Jhn 18:29-40.)

GBOGBO ijo eniyan si dide, won si fa a lọ si ọdọ Pilatu. (Matt 27:2; Mk 15:1; Jhn 18:28.)

2. Wọn si bèrẹ si fi ẹsùn kan an, wi pe, "Awa ri okunrin yí o nyi orilẹ-èdè wa lókan padà, o si ndá won lẹkun lati san owo-ode fun Kesari, o nwi pe, oun tikara-oun ni Kristi Ọba." (Luk 20:22; Jhn 19:12.)

3. Pilatu si bi i léèrè, wi pe, "Iwọ ha ni ọba awon Ju?" O si da a lohun wi pe, "Iwọ wi i." (Luk 22:70; 1 Tim 6:13.)

4. Pilatu si wi fun awon Olori alufa ati fun ijo eniyan pé, "Emi kò rí ẹsẹ lówọ okunrin yí." (1 Pet 2:22.)

5. Wọn si tubọ tẹnumọ ọ pé, "O nru eniyan soke, o nkoni kakiri gbogbo Judea, ó bèrẹ lati Galili titi o fi de ihinyi!"

Pilatu fi Jesu ranşe si Herodu.

6. Nigba ti Pilatu gbô orukô Galili, o beere bi ôkunrin naa ba je ará Galili.

7. Nigba ti o si mô pe ara ilê Herodu ni, o ran an si Herodu, ẹni ti oun tika-rare wà ni Jerusalemu ni àkókò naa. (Luk 3:1.)

8. Nigba ti Herodu, si ri Jesu, ó yò gidigidi; nitori ti o ti nfe rii pé, o saa ti ngbô ihin pupô nitori rẹ; o si nreti lati rii ki isẹ àmi díẹ ti ọwọ rẹ şe. (Luk 9:9; Matt 14:1; Mk 6:14.)

9. O si beere ọrô pupô lówọ rẹ; şugbôn kò da a lohun rara.

10. Ati awôn olori alufa ati awôn akôwê duro, wôn si nfi ẹsùn kan an gi-digidi.

11. Ati Herodu pelu awôn ọmọ ogun rẹ, wôn kégàn rẹ, wôn si nfi i şesín, wôn wọ ọ ni aşo daradara, o si ran an pada tọ Pilatu ló. (Mk 15:17-19; Jhn 19:2,3.)

12. Pilatu ati Herodu di ọrẹ ara wôn ni ijô naa: nitori latijô ọtá ara wôn ni wôn ti je rí. (A.A. 4:27.)

Pilatu nfe da Jesu silê.

13. Pilatu si pe awôn olori alufa ati awôn olori ati awôn eniyan jô.

14. O sọ fun wôn pe, “Eyin mu ôkunrin yií tọ mi wá, bi ẹni ti o nyi awôn eniyan ni ôkàn dà: si kiyesi i, emi wadi ejô rẹ niwaju yin emi kò si ri ẹbi ẹşẹ kan lówọ ôkunrin yií, ni gbogbo nkan wonyii ti eyin fi ẹsùn rẹ sùn. (eşẹ 2,4.)

15. Ati Herodu pelu: o sá ran an pada tọ wá wá; si kiyesi i, ohun kan ti o ye si ikú ni a kò şe lati ọwọ rẹ.

16. Nje emi o nà án, emi o si fi i silê ló.” (Matt 27:26; Mk 15:15; Jhn 19:1.)

17. *(Şugbôn kò lè şai dá ôkan silê fun wôn nigba àjô irekoja.)

Pilatu da Barabba silê, o si fa Jesu le wôn lówo.

18. Wôn si kigbe soke nigba kan-naa, pe, “Mu ôkunrin yií kuro, ki o si

da Barabba silê fun wa!” (Matt 27:20-23; Mk 15:11-14; Jhn 18:38-40; 19:14,15; A.A. 3:13,14; 23:22.)

19. Ẹni ti a sọ sinu túbú nitori ọtẹ kan ti a şe ni ilú, ati nitori ipaniyan.

20. Pilatu si tun bá wôn sọtó, nitori o fe da Jesu silê.

21. Şugbôn wôn kigbe, wi pe, “Kàn án mô agbelebu, kàn án mô agbele-bu!”

22. O si wi fun wôn leşmeta pé, “Eşe, buburu kinni ôkunrin yií şe? Emi kò ri ọràn ikú lara rẹ: nitori naa emi o nà án, emi o si fi i silê.”

23. Wôn tubô teramô igbe nla, wôn nfe ki a kan an mô agbelebu, Ohù. tiwon ati ti awôn olori alufa borí tirê

24. Pilatu si fi aşe si i pe, ki o ri bi wôn ti nfe.

25. O si dá ẹni ti wôn fe silê fun wôn, ẹni ti a titori ọtẹ ati ipaniyan sọ sinu túbú; şugbôn o fi Jesu lé wôn lówó.

A mu Jesu ló si Kalfari. (Matt 27:32; Mk 15:21.)

26. Bi wôn si ti nfa a ló, wôn mu ôkunrin kan, Simoni ara Kirene, ti o nti igberiko bô, oun ni wôn si gbe agbelebu naa lé, ki o maa ru u ló tẹlé Jesu. (Jhn 19:17.)

27. Ijô eniyan pupô ni o ntò ọ lehin, ati awôn obinrin, ti npohunrere êkún, ti wôn si nşe idárò rẹ. (Luk 8:52.)

28. Şugbôn Jesu yijú pada si wôn, o si wi pe, “Eyin ọmôbinrin Jerusalemu, ẹ má sòkun fun mi, şugbôn ẹ sòkún fun ara yin, ati fun awôn ọmô yin! (Luk 19:41-44; 21:23,24.)

29. Nitori kiyesi i, ọjô nbô ni eyi ti eyin o wi pe, ‘Ibukun ni fun àgàn, ati fun inú ti kò bimọ rí, ati fun ọmú ti kò funni mu rí!’

30. Nigba naa ni wôn o bẹrẹ si wi fun awôn òkè nla pé, ‘Wó lù wá!’ ati fun awôn òkè kékèké pé, ‘Bò wá mọlè!’ (Isa 2:19; Hos 10:8; Ifh 6:16.)

31. Nitori bi wôn ba nşe nkan wonyii sara igi tútù, kinni a o şe sara gbigbe?” (Esk 20:47.)

(17) *(Awôn Bibeli atijô miran fi eyi kun tiwôn.)

Wọn kan Jesu mó agbelebu. (Matt 27:32-44; Mk 15:21-32; Jhn 19:17-24.)

32. Awọn meji miran bakannaa, awọn arufin, ni wọn si fà lẹ̀ pẹ̀lu rẹ̀ lati pa. (Isa 53:12.)

33. Nigba ti wọn si de ibi ti a npe ni Agbari, nibẹ̀ ni wọn gbe kan an mó agbelebu, ati awọn arufin naa, òkan ni ọ̀wọ̀ ọ̀tún, ati òkan ni ọ̀wọ̀ ọ̀sì.

34. Jesu si wi pe, "Baba, dariji wọn; nitori ti wọn kò mọ̀ ohun ti wọn nṣe." Wọn di ibò lati pin aṣọ̀ rẹ̀ laarin ara wọn. (Psm 22:18; A.A. 7:60.)

35. Awọn eniyan si duro nwòran. Ati awọn ijòyè pẹ̀lu wọn, wọn nyọ-suti si i, wi pe, "O gba awọn ẹ̀lomiran là; ki o gba ra rẹ̀ là, bi o ba ṣe Kristi, ayanfẹ̀ Ọ̀lórún." (Psm 22:17.)

36. Ati awọn omọ-ogun pẹ̀lu nfi i ṣe ẹ̀lẹ̀yà, wọn tò ọ̀ wá, wọn nfi ọ̀ti kikan fun un. (Psm 69:21; Matt 27:48.)

37. Wọn si nwi pe, "Bi iwọ̀ bá ṣe Ọ̀ba awọn Ju, gba ara rẹ̀ là."

38. Wọn si kowe akole si igbèrì rẹ̀ *(ni èdè Griki, ati ti Latini, ati ti Heberu) "EYI NI Ọ̀BA AWỌN JU."

Olè ti o ronupiwada.

39. Ati òkan ninu awọn arufin ti a gbe kó nfi ṣe ẹ̀lẹ̀yà wi pe, "Bi iwọ̀ bá ṣe Kristi, gba ara rẹ̀ ati awa là." (ẹṣẹ 35,37.)

40. Şugbọ̀n eyi ekeji dahun, o nba a wi pe, "Iwọ̀ kò bèrù Ọ̀lórún, ti iwọ̀ wa ninu ẹ̀bi kannaa?"

41. Ní tiwa, wọn jare nitori èrè ohun ti awa ṣe ni a nṣe: şugbọ̀n ọ̀kunrin yíi kò ṣe ohun buburu kan." (ẹṣẹ 49, 14,22.)

42. O si wi pe, "Jesu, ranti mi nigba ti iwọ̀ ba de ijọba rẹ̀."

43. Jesu si wi fun un pe, "Lootọ̀ ni mo wi fun ọ̀, Loni ni iwọ̀ o wà pẹ̀lu mi ni Paradise!" (2 Kor 12:3,4; Ifh 2:7.)

Iku Jesu. (Matt 27:45-50; Mk 15:33-41; Jhn 19:28-37.)

44. O sì tò iwọ̀n wakati kẹ́fa ọ̀jọ̀,

òkùnkùn si şu bo gbogbo ilẹ̀ titi o fi di wakati kẹ́san ọ̀jọ̀.

45. Ọ̀dòrún si şòdòkùn, aṣọ̀ ikele ti tẹ̀mpilì si ya ni ààrin-meji, (Eks 26:31-35; Heb 9:8; 10:19.)

46. Nigba ti Jesu si kigbe lohun rara, ó ní, "Baba, ni ọ̀wọ̀ rẹ̀ ni mo fi ẹ̀mí mí le!" nigba ti o si wi ẹ̀yí tán, ó jòwọ̀ ẹ̀mí rẹ̀. (Psm 31:5; 1 Pet 2:23.)

47. Nigba ti balogun ọ̀rún ri ohun ti o ṣe, o yin Ọ̀lórún logo, wi pe, "Daju-daju olododo ni ọ̀kunrin yíi!" (Matt 27:54. A.A. 10:1,2.)

48. Gbogbo ijọ eniyan ti o péjọ lati ri iran yíi, nigba ti wọn ri ohun ti o ṣẹ̀lẹ̀ wọn lu ara wọn ni ookan àyà, wọn si padà sí ilẹ̀.

49. Ati gbogbo awọn ojúlùmọ̀ rẹ̀, ati awọn obinrin ti ntọ̀ ọ̀ lẹ́hin lati Galili wa, wọn duro lókèrè, wọn nwo nkan wọnyíi. (Psm 38:11; Luk 8:2.)

A tẹ Jesu si ibojì. (Matt 27:57-61; Mk 15:42-47; Jhn 19:38-42.)

50. Si kiyesi i, ọ̀kunrin kan ti a npe ni Josefú, lati ilu awọn Ju kan ti nṣe Aramatea. O jẹ ọ̀kan ninu awọn omọ igbimọ̀, eniyan rere, ati olootọ̀.

51. Oun ko ba wọn fi ohùn sí imọ̀ ati iṣe wọn; oun pẹ̀lu nreti ijọba Ọ̀lórún. (Luk 2:25.)

52. Ọ̀kunrin yíi tò Pilatu lọ, o si tọ̀rọ̀ òkú Jesu.

53. Nigba ti o si sọ ọ̀ kalẹ̀, o si fi aṣọ̀ àlà di i, o si tẹ̀ ẹ̀ sinu ibojì ti a gbé ninu okuta, ni ibi ti a kòì tí tẹ̀ ẹ̀nikenì sí rí.

54. O si jẹ ọ̀jọ̀ lpalẹ̀mọ̀: ọ̀jọ̀ isinmi si kù si dẹ̀dẹ̀. (Matt 27:62.)

55. Ati awọn obinrin, ti wọn bá a ti Galili wá, ti wọn si tẹ́lee, wọn kiyesi ibojì naa, ati bi a ti tẹ̀ òkú rẹ̀ silẹ̀. (ẹṣẹ 49.)

56. Nigba ti wọn si pada, wọn pèsè ohun olóòrún didun, òróró ikunra *(ati turari tútù); Wọn si sinmi ni ọ̀jọ̀ isinmi geṣe bi ọ̀fin. (Mk 16:1; Eks 12:16; 20:10.)

(38) *(Awọn Bibeli atijọ miran fi eyi kun tiwọn.)

(56) *(Awọn Bibeli atijọ miran fi eyi kun tiwọn.)

ORI 24.

Ajinde Jesu Kristi. (Matt 28:1-10; Mk 16:1-8; Jhn 20:1-18.)

NI ojo kinni ọsẹ, ni kutukutu Nowuro, won wa si iboji, won nmu turari bo ti won ti pesẹ silẹ, ati awon miran naa pelu won. (Luk 23:56.)

2. Won si ba a, a ti yi okuta kuro lenu iboji.

3. Nigba ti won wo inu re, won ko si ri oku Jesu Oluwa.

4. Bi won ti ndaamu kiri niha ibe, kiyesi i, awon okunrin meji alaso didan duro ti won: (A.A. 1:10.)

5. Nigba ti eru nba won, ti won si dojubole, awon angeli naa bi won pe, "Eese ti eyin fi nwa alaaye laarin awon oku?"

6. Ko si nihinyi, sugbon o jinde; e ranti bi o ti wi fun yin nigba ti o wa ni Galili. (Matt 17:22,23; Luk 9:22; Mk 9:30,31.)

7. Pe, A o fi Omọ-eniyan le awon eniyan elese lowo, a o si kan an mo agbelebu, ni ijo keta yoo si jinde."

8. Won si ranti oru re. (Jhn 2:22.)

9. Won si pada ti iboji wa, won si rohin gbogbo nkan wonyi fun awon mo kanla, ati fun gbogbo awon iyoku. (ese 46.)

10. Maria Magdalene, ati Joanna, ati Maria iya Jemisi, ati awon miran pelu won si ni awon ti o rohin nkan wonyi fun awon aposteli. (Luk 8:1-3.)

11. Oru wonyi si dabi isokuso loju won, won ko si gba won gb. (ese 35.)

12. Nigba naa ni Peteru dide, o sure lo si iboji; nigba ti o si bere, o ri aso ala loto funrarawon, o si pada lo si ile re, enu ya a si ohun ti o se.

Jesu farahan awon omọ-ehin meji ni ona Emmausi.

13. Si kiyesi i, awon meji ninu won nlo ni ijo naa si iletu kan ti a npe ni Emmausi, ti o jinna si Jerusalem niwon ogota ibusq.

14. Won nba ara won soro gbogbo nkan wonyi ti o se.

15. O si se, bi won ti nba ara won soro, ti won si nba ara won jiroro, Jesu tikaare sunmo won, o si nba won rin lo. (ese 36.)

16. Sugbon a ru won loju, ki won ma le mo on. (Jhn 21:4.)

17. O si bi won pe, "Oru kinni eyin nba ara yin so, bi eyin ti nrin?" Won si duro je, won fajuro.

18. Okan ninu won, ti a npe ni Kleopa, si dahun wi fun un pe, "Alejo saa ni iwo ni Jerusalem, ti iwo ko si mo ohun ti o se nibe ni ojo wonyi?" (Jhn 19:25.)

19. O si bi won pe, "Kinni?" Won si wi fun un pe, "Niti Jesu ti Nasareti, eni ti o je woli, ti o po ni ise ati ni oru niwaju Olurun ati gbogbo eniyan, (Matt 21:11; Luk 7:16; 13:33; A.A. 3:22.)

20. Ati bi awon olori alufa ati awon alagba wa ti fi oun le won lowo lati da a lebi iku, ati bi won ti kan an mo agbelebu. (Luk 23:13.)

21. Be ni oun ni awa ti ni ireti pe, oun ni iba da Israeli ni ide. Ati pelu gbogbo nkan wonyi, oni ni o di ojo keta ti nkan wonyi ti se. (Luk 1:68.)

22. Awon obinrin kan pelu ninu egbe wa, ti won lo si iboji ni kutukutu, si wa da wa ni: (ese 9,10.)

23. Nigba ti won ko si ri oku re, won wa wi pe, awon ri iran awon angeli ti won wi pe, o wa laaye.

24. Ati awon kan ti won wa pelu wa lo si iboji, won si ri i gege bi awon obinrin naa ti wi: sugbon oun tikaare ni won ko ri." (ese 12.)

25. O si wi fun won pe, "Eyin ti oye ko ye, ti e si yigbi ni aya lati gba gbogbo eyi ti awon woli ti wi gb:

26. Ko ha ye ki Kristi o jiya nkan wonyi ki o si wo inu ogo re lo. (Heb 2:10; 1 Pet 1:11.)

27. O si bere lati Mose ati gbogbo awon woli wa, o si tumo nkan fun won ninu iwe-mimo gbogbo nipa ti ara re. (Gen 3:15; Num 21:9; Deut 18:15; Isa 7:14; 9:6; 40:10,11,53; Esk 34:23; Dan 9:24; Mika 7:20; Mal 3:1.)

28. Wọn si súnmo iletò ti wọn nlọ: o si še bi ẹni pe yoo lọ si iwájú. (Mk 6:48.)

29. Wọn si rò ọ, pe, "Ba wa duro: nitori o di ọjọ alẹ, ọjọ si kọja tán." O si wọle lọ, o bá wọn dúró.

30. O si še, bi o ti ba wọn jókódó ti ounjẹ, o mu akara, o sure si i, o si bu u, o si fifun wọn. (Matt 14:19.)

31. Ojú wọn si là, wọn si mọ ọn; o si nù mọ wọn ni ojú.

32. Wọn si ba ara wọn sọ pe, "Ọkàn wa kò ha gbiná ninu wa, nigba ti o n bá wa sọrò ti o si ntumọ iwé-mímọ fun wa!"

33. Wọn si dide ni wakati kannaa, wọn pada lọ si Jerusalemu, wọn si ba awọn mọkanla pejo, ati awọn ti nbẹ lẹdọ wọn, (A.A. 1:14.)

34. Nwi pe, "Oluwa jinde nitooto, o si ti fi ara hàn fun Simoni!" (1 Kor 15:5.)

35. Awọn naa si rohin nkan ti o še ni ọnà, ati bi o ti di mímọ fun wọn ni bibu akara.

Jesu farahan awọn mewa ni Jerusalemu. (Jhn 20:19-25.)

36. Bi wọn si ti nsọ nkan wọnyí, Jesu tikararẹ duro laarin wọn, o si wi fun wọn pe, Alaafia fun yin.

37. Şugbọn àyà fò wọn, wọn si dji, wọn şebi awọn ri ẹmí kan (Mk 6:49.)

38. O si wi fun wọn pe, Eeşe ti ara yin kò lélẹ? "Eesi ti şe ti iròkurò fi nsọ ninu ọkàn yin?

39. Ẹ wo ọwọ mi ati esẹ mi, pe emi tikarami ni: ẹ di mí mú ki ẹ wò o nitori tí iwin kò ni ẹran ati egungun lara, bi ẹyin ti ri ti emi ni." (Jhn 20:27.)

40. Nigba ti o si wi beẹ tán, o fi ọwọ ati esẹ rẹ hàn wọn.

41. Nigba ti wọn kò si ti i gbagbo fun ayọ, ati fun iyanu, o wi fun wọn pe, "Eyin ní ohunkohun jije nihin yí?" (Jhn 21:5.)

42. Wọn si fun un ni ẹja ti a fi oyin sè.

43. O si gba a, o jẹ ẹ loju wọn. (A.A. 10:41.)

Jesu fi isẹ nla le awọn ọmọ-ẹhin rẹ lẹwọ.

44. O si wi fun wọn pe, "Wọnyí ni ọrọ ti mo sọ fun yin, nigba ti emi ti wà pẹlu yin pe, A nilati mu ohun gbogbo şe, ti a ti kọ ninu ofin Mose, ati ninu iwe awọn woli, ati ninu Psalmu, nipase mi." (Matt 16:21; Mk 8:31; Luk 9:22; 18:31.)

45. Nigba naa ni o sí wọn niyè, ki iwe-mímọ lè yé wọn.

46. O si wi fun wọn pe, "Bẹẹ ni a ti kowe rẹ, pe ki Kristi jiyà, ati ki o si jinde ni ijọ keta kuro ninu òkú: (Isa 50:6; Hos 6:2; 1 Kor 15:3,4.)

47. Ati pe ki a waasu ironupiwada ati idariji esẹ lorukọ rẹ, ni orile-èdè gbogbo, bèrè lati Jerusalemu lọ. (A.A. 5:31; 13:38; Matt 28:19.)

48. Eyin si ni ẹlẹri nkan wọnyí. (A.A. 1:8.)

49. Si kiyesi i, Mo rán ileri Baba mi si yin: şugbọn ẹ jókódó ni ilu Jerusalemu, titi a o fi fi agbara wò yin, lati òkè ọrun wá!" (Jhn 14:16; A.A. 1:4.)

A gba Jesu sókè ọrun.

50. O si mu wọn jade lọ titi wọn féré de Betani, nigba ti o si gbe ọwọ rẹ soke, o sùre fun wọn. (A.A. 1:12.)

51. O si şe, bi o ti nsùre fun wọn, ó yà kuro lẹdọ wọn, a si gbe e lọ si ọrun. (2 A.Ọba 2:11.)

52. Wọn si foribalẹ fun un, wọn si padà lọ si Jerusalemu pẹlu ayọ pupọ:

53. Wọn si wa ni tẹmpili nigba gbogbo, wọn nfi iyin, ati ibukun fun Ọlọrun. Amin. (A.A. 2:46.)